

ПОЛИТИКИН

Немачка 3.00 DEM, САД 1.25 USD, Швајцарска 2.50 CHF,
Шведска 16.00 SEK, Аустрија 20.00 ATS, Грчка 600 GRD,
Енглеска 1.00 GBP, Словенија 150 SLT, Македонија 40
ДЕН, Р.С.А. 9 P.

ЗАБАВНИК

24. III 1995. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LVII • ЦЕНА 3 ДИНАРА • БРОЈ 2255

За све од 7 до 77

Забавничков
сирит

Адлер у епизоди

ТАЈНА СКРИВЕНОГ БЛАГА

Звирдје

Веровати или не!

АНТонио Пигафета

(1491 - 1534)

ЈЕДАН ОД ОСАМ-НАЕСТОРИКЕ ПРЕЖИВЕЛИХ ИЗ ЕКСПЕДИЦИЈЕ МАГЕЛАНОВОГ ПУТА ОКО СВЕТА, ГОДИНЕ 1522, У НОЖНОЈ КОШУЛИ И СА УПАЉЕНОМ СВЕТОМ У РУКИ ПРЕПЕШАО ЈЕ ОД ЛИСАБОНА (ПОРТУГАЛИЈА) ДО СЕВИЉЕ (ШПАНИЈА) - УКУПНО 320 КИЛОМЕТАРА. КАД ЈЕ СТИГАО У СЕВИЉУ, СВЕТО ЈЕ ПОЛОЖИО НА ОЛТАР КАТЕДРАЛЕ.

МОРСКИ РАК

MELLIA

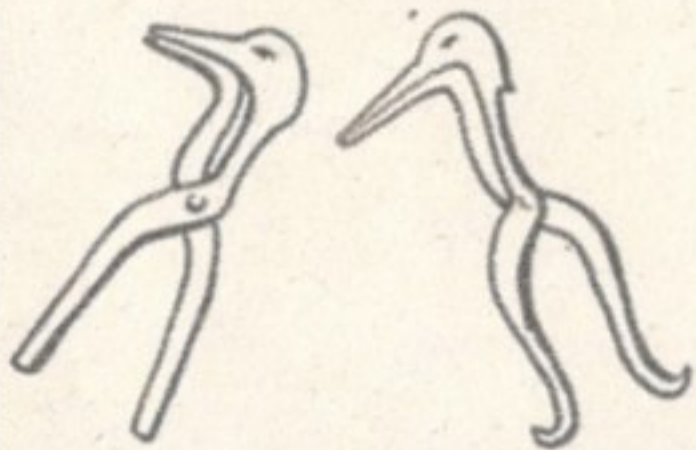
TESELLATA

БРАНИ СЕ ТАКО ШТО У КЛЕШТИМА НОСИ ПО ЈЕДНУ КРВЕНУ САСУ

КОЈОМ ОЖАРИ НАПАДАЧА.

КЛЕШТА

КОЈА СУ КОРИСТИЛИ ЗУБАРИ У ИНДИЈИ ПРЕ 2500 ГОДИНА БИЛА СУ У ОБЛИКУ ПТИЦИЈЕ ГЛАВЕ.

ПАЊ

КОЈИ ДЕЦЕНИЈАМА СТОЈИ НЕДАЛЕКО ОД ВАНКУВЕРА (КАНАДА) ИМА ОБЛИК ЈУДСКОГ УВА.

СКИЦУ ЗАМКА КОЛАР

У ШЕНГЕНУ, У ЛУКСЕМБУРГУ, НАЦРТАО ЈЕ ФРАНЦУСКИ ПИСАК ВИКТОР ИГО И ДО САД ЈЕ РЕПРОДУКОВАН НА СТОТИНЕ ПУТА. КРТЕЖ ЈЕ НАСТАО У ТОКУ ЈЕДНОГ РУЧКА, А ИГО ГА ЈЕ ИЗРАДИО НАГОРЕЛИМ ШИБИКАМА И ЗРНИМА КАФЕ.

Зелена жаба

КОЈА ЖИВИ НА ДРВЕЊУ ЈЕ ОДЛИЧАН ТРБУХОЗБОРАК. ОНА ТАКО ЗБУЊУЈЕ НЕПРИЈАТЕЉЕ ПА ОНИ НИКАД НЕ МОГУ ДА ЈЕ ПРОНАЂУ ПО КРЕКЕТАЈУ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

Данте, робот са осам ногу, прототип будућег возила, за истраживање неприступачних делова наше планете, био је понос Насе: у њега је уложено 10 милиона франака, али већ на првом кораку, кад су га спустили у кратер вулкана Еребус на Антарктику, он се заглавио у блату. А прошлог августа, на Сперу (Аљаска) иста ствар. Злосрећни Данте једва је извађен помоћу хватаљки спуштених из хеликоптера.

Џек Николсон има 57 година, два Оскара и 10 номинација Едвардове академије. Више од њега имала је

само Кетрин Хепберн (12) а исто као он Лоренс Оливије и Бет Дејвис. Снимио је 45 филмова и сматра се, после Шварценегера, најбогатијим глумцем. Само за улогу Бетмена добио је 60 милиона долара иако није одиграо последњу епизоду.

дугмад која се користе од праисторије, а серијски производе од 12. века, толико су била залудела средњовековно племство да су их пришивали свуда. Ипак, све их је надмашио француски краљ Франсоа I који је једно своје одело украсио са 13.600 дугмади.

америчка компанија US Air одлучила је да свако седиште нових авиона опреми екраном који ће у исто време моћи да игра улогу ТВ и компјутерског терминала. Путници ће ускоро моћи факсом да шаљу своје поруке, издају берзанске налоге или размењују вести са целим светом.

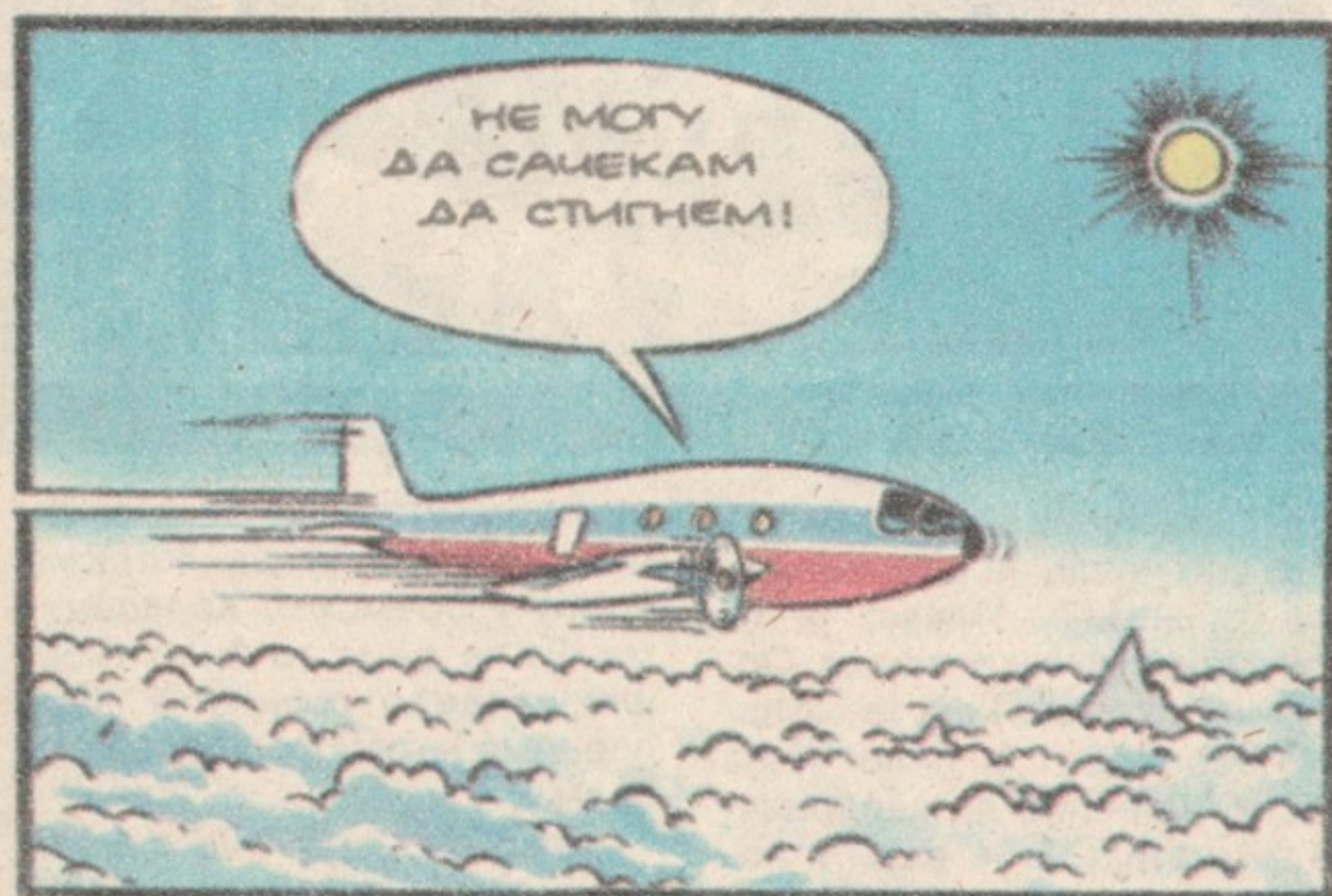
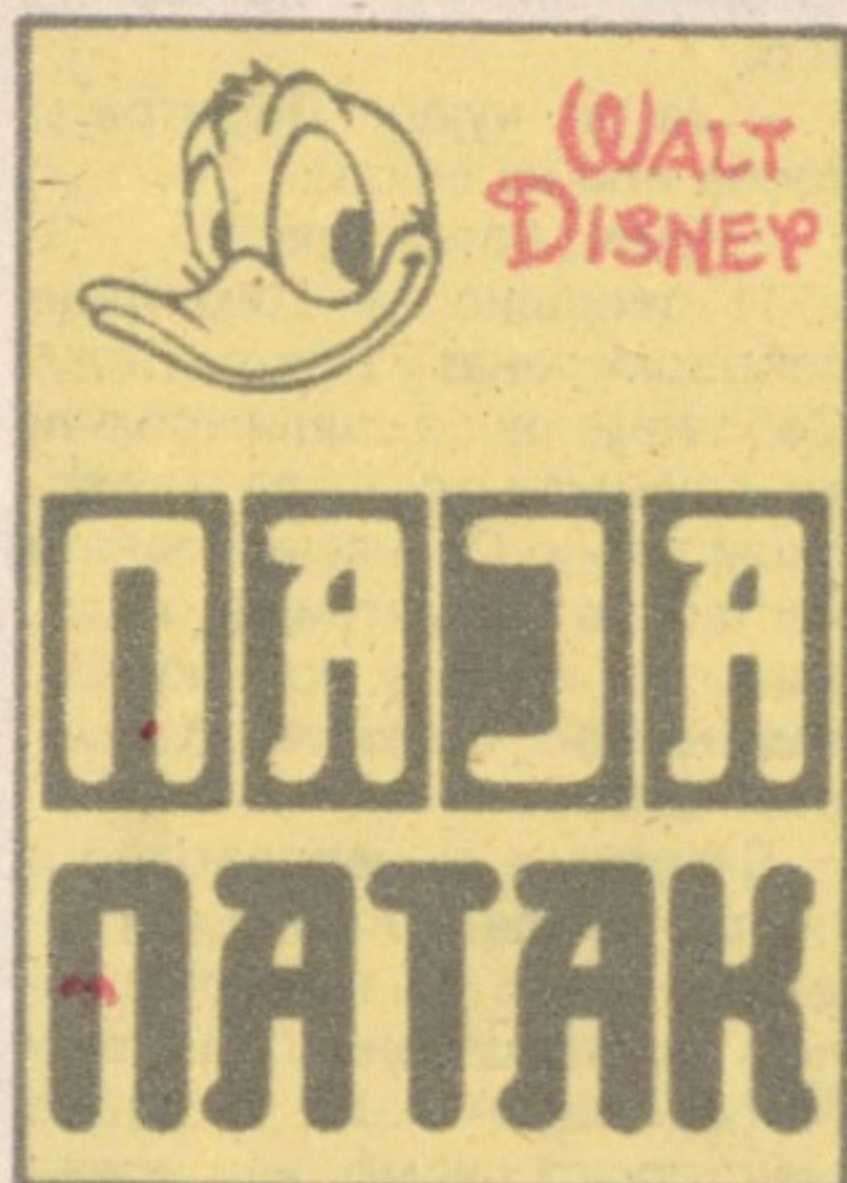
Томас Х. Сејвори пронашао је паукове који скачу вукући свилене нити на висини од 6.656 метара надморске висине на Маунт Евересту, добрих 1.200 мета-

ра изнад највише границе вегетације и то без другог животињског света.

америчко-јапански астрономи објавили су да су открили нову црну рупу на удаљености од 10 милиона светлосних година од Земље. То је највећа досад откривена црна рупа, 50 пута је гушћа од најгушће досад познате, а маса јој је 36 пута већа од масе нашег Сунца. Пронађена је уз помоћ ланчаног система телескопа постављених од САД до Хаваја.

Илустровао Зоран Петковић Петко

На својој земљи
у туђој држави

АМАНЕТ КРОЈАЧА МАЂАРСКОГ КРОЈА

Српска велика гимназија карловачка, најстарија српска гимназија, настала је, на срећу народа, највише захваљујући добротворном прилогу човека који је у животу био веома несрећан

Тако је било. До Саве и Дунава турска, а даље на север аустријска царевина. У обе Срби.

Душа војвођанских Срба вила се око Сремских Карловаца. Народ се сабијао око Цркве. У Карловцима је било седиште митрополије и одатле се ширио снажан осећај припадности српству.

Али, у војвођанских Срба, као и у Србији, није било школа. А неписмен човек никуд није пристао. Знали су то карловачки митрополити те је цео 18. век прошао у борби за српске школе и штампарије. Најзад, када је од аустријске владе добијено право на отварање нижих школа, тешко је било наћи учитеље. Нигде писмених људи међу Србима! Позвани су у помоћ пријатељи из других словен-

ских земаља са каквим-таквим образовањем. Довољно је било да знају читати и писати, наравно на немачком и латинском, јер је матерњи језик у српским школама био забрањен.

Завршио митрополит посао

За почетак, ниже школе, ма какве биле, довољне су биле. Време је говорило да је тек гимназија оно право. И два пута, баш када је било најпотребније, Србе је огрејало сунце. Најпре је за митрополита у Карловцима изабран Стефан Стратимировић, а затим је аустријски цар, да би ублажио гнев јужнословенских народа, дозволио отварање Илирске дворске канцеларије.

Стратимировић је постао митрополит 1790. у тридесет трећој години живота, а Илирска дворска канцеларија радила је једва нешто више од годину дана, од 1791. до 1792, таман довољно да митрополит Стратимировић после силних молби и писања у Беч одобровољи аустријског цара Леополда II да Карловчанима дозволи отварање гимназије. Наравно, значајно је било мишљење и подршка Илирске дворске канцелари-

је. Цар је 11. октобра 1791. потписао повељу којом се потврђује Основно писмо. О Писму касније.

Митрополит Стратимировић је завршио посао, али је цех платила Илирска дворска канцеларија. Мађарска дворска канцеларија се успротивила постојању. Илирске због подршке јужнословенским народима и Илирска дворска канцеларија је угашена!

И ту је, рекло би се, крај приче о настанку карловачке гимназије. Али, није!

Митрополит Стратимировић не би успео да отвори гимназију да није било, такође великог Србина, Димитри-

трговца који му је постао тутор.

— Је л' чујеш Димитрије, треба ићи на занат!

— Чујем, батке, треба!

И завршио је Димитрије сабовски занат у Новом Саду. Сабовима су се звали кројачи који су шили одећу по мађарском кроју. Од назива заната настао је Димитријев надимак који му је у почетку чак замењивао презиме. Димитрије Сабов!

Димитрије је напредовао и постао калфа. Затим је три године провео на тада обавезном усавршавању заната у Мађарској. А када је добио мајсторско писмо, или право

МИТРОПОЛИТ
СТЕФАН
СТРАТИМИРОВИЋ

Стефан Стратимировић

ја Анастасијевића Сабова који је дао новац за оснивање и рад гимназије. Учинио је то документом, такозваним Основним писмом које је за цара Леополда II било нека врста гаранције да карловачка гимназија неће радити помоћу „штапа и канала“, односно да испуњава захтеве аустријског школског система.

Је л' чујеш, Димитрије?

Сабов је био најбогатији Карловчанин. А почео је као бескућник без оца и мајке.

Као шестогодишње дете запутио се 1733. у Земун из родног села Његуши у Македонији. Путовао је с неким трговцима. У Земуну, онако мали и ситан, сналазио се како је знао. Прихватили су га добри људи и по неколико дана хранили и држали на конаку. Он би то одрадио својим ручицама. Коначно, скрајсио се у дому неког скромног

да се самостално бави занатом, одлучио је да потражи срећу у Сремским Карловцима. Биће да је то било 1753. или следеће године. У Карловцима је отворио абаџијску радњу.

Абаџилук није био богзна колико уносан посао у малом месту и Димитрије је наумио да купи каце на вашару у Кригу и да се посвети справљању и продаји вина јер су Карловци били препуни винограда. Знајући да му сабовски занат изузетно лежи, његов пријатељ из Земунa Ђорђе Солар одвратио га је од винарије. Заузврат, понудио је да му у Земуну обезбеђује тканине за кројачницу. Сабов је пристао, нашао ортака и изнајмио угледни дућан Василија Луткића.

Посао је кренуо.

Димитрије није остао само на поручбинама. Уосталом, Карловци су имали једва 650 домова. Судећи по нарученој одећи, могло је добро да се

живи. Он је хтео више. Зато је шио веће количине и са робом обилазио вашаре у Футогу, Пешти, Кечкемету, Сегедину. Продавао је сукње, ћурдије, чакшире, зубуне, чак и јоргане. На футошком вашару, веле, закупљивао је и до четири шатре!

Вредни Димитрије много је радио а мало спавао. И већ 1770. године ето њега у карловачким пореским књигама као власника два винограда, велике куће, дућана, качаре, стаје са два вола, два казана за печење ракије... По величини годишњег пореза био је на 17. месту од 628 пореских обвезника!

крчми у Шајкашком батаљону где је Анастасијевић продавао само вино из карловачких винограда, пре свега својих.

Давао је приличне своте на зајам трговцима и занатлијама, али тек пошто би се уверио да ће они његов новац паметно уложити, зарадити и уредно му камате исплаћивати.

Промућурни Димитрије низао је закупе и обртао велики новац. Постао је најбогатији Карловчанин.

Још по доласку у Карловце Анастасијевић је довео себи сестру Јану. Није се удавала. Живела је са братом и њего-

ју, доктор Живковић је у неколико наврата разговарао са господар Димитријем да новчани дар намени том великом делу и потреби српског народа. Анастасијевић је пристао.

Већ 13. августа 1791. године митрополит Стратимировић пожurio је кући Димитрија Анастасијевића. Лепо је дочекан. Анастасијевић је одмах предао митрополиту десет хиљада форинти и обећао да редовно даје шест одсто годишње камате на других десет хиљада форинти, с тим што се тај други износ у целости има исплатити после његове смрти. Укупно, Анастасијевић је за гимназију дао

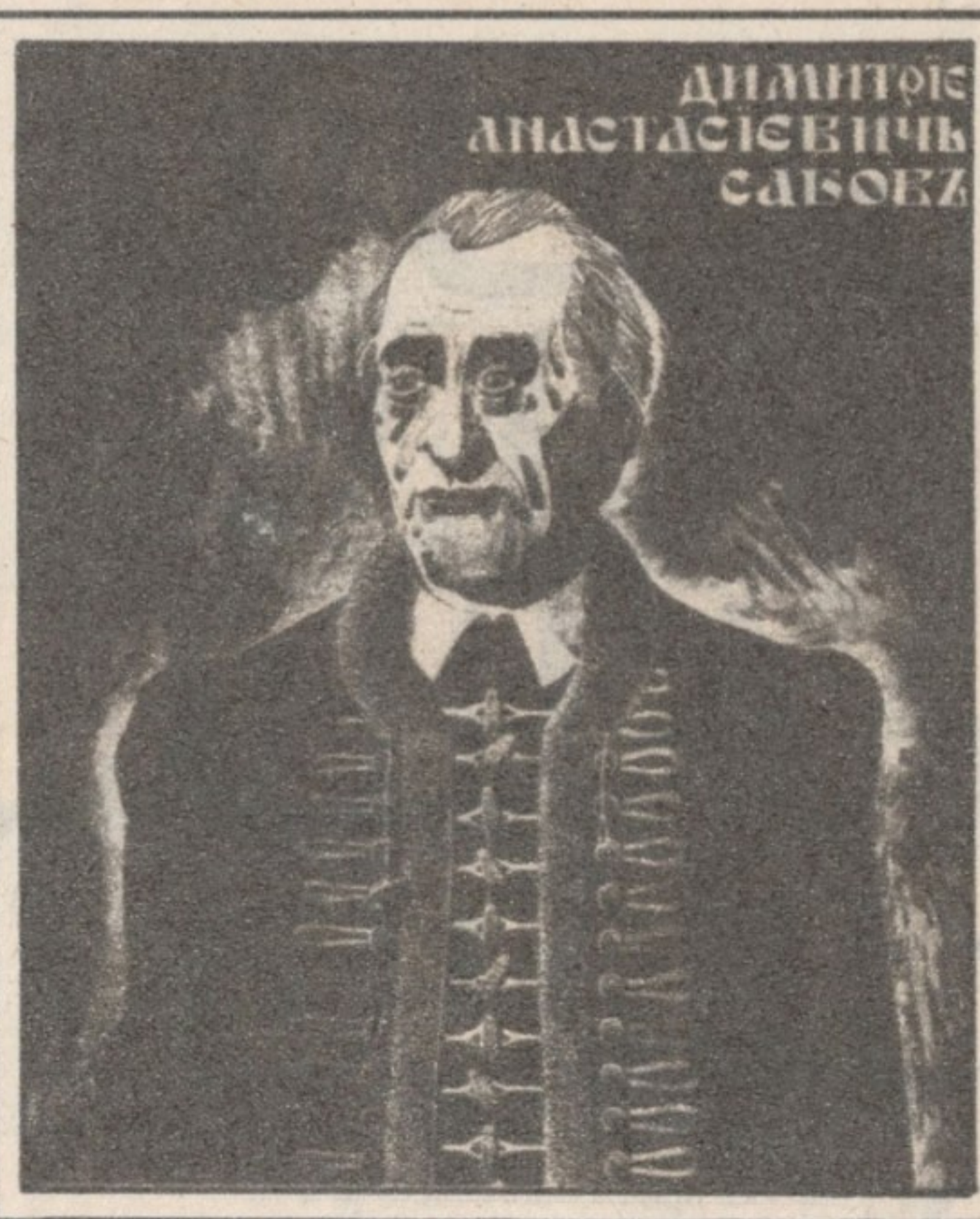
и званично да тражи од аустријског цара да одобри отварање гимназије у Карловцима.

Пред Карловчанима је јавно прочитано Основно писмо Димитрија Анастасијевића у којем он у 10 тачака изричито наводи чему је новац намењен, како има да се троши и ко њиме управља. Сложио се митрополит, сложили су се и окупљени Карловчани. Сабова је ставио потпис.

Укратко, према Основном писму гимназијом ће управљати Патронат који чине митрополит и четири патрона, два из редова грађанства и два из редова свештенства. Мит-

Сремски Карловци – мали град блиставе прошлости

Димитрије Анастасијевић Сабова

Поступати Ивана Кољанин

Димитрије није више само досељеник. Магистрат га уписује као становника Сремских Карловаца, а у документима се више не води као Димитрије Сабова већ као господар Димитрије Анастасијевић Сабова!

Тамо купиш, овде продаш

Новац није променио доброћудног господара Димитрија, али он је сваку пару по неколико пута окретао пре него што је испусти из руке. Схватио је да је пара у трговини. Тамо купиш, овде продаш. Збогом, занату!

У међувремену ортак му је умро и Сабова је са двојицом Карловчана закупио пустару Јарковце и ту пекао цреп и циглу, а затим продавао широм Војводине.

Потом је закупио искључиво право риболова у Шајкашким ритовима. Рибе напретек. Стиже новац и од закупа свих

вом женом Саром. Сви сложни и сви пажљиви једно према другом. Никада господар Димитрије није залазио у кафане, заобилазио је седељке, уредно је живео.

Ипак, и поред толиког богатства, Димитрије Анастасијевић је био најнесрећнији човек у Карловцима. Имао је новац, а није имао деце. Деца су му умирала једно за другим. Жена Сара била је сломљена. Господар Димитрије пролазио је градом смркнуто и оборене главе. Једнога дана пожалио се пријатељу лекару Живковићу:

– Мој, Јоцо, стекох, ето, толики иметак а наследника немам! Усвојио сам Мату, дете из жениног рода, па како му буде! Наумио сам да штогод подарим и своје народу!

За вечита времена

Знајући за жељу митрополита Стратимировића да у Карловцима отвори гимнази-

ју, доктор Живковић је у неколико наврата разговарао са господар Димитријем да новчани дар намени том великом делу и потреби српског народа. Анастасијевић је пристао.

Већ 13. августа 1791. године митрополит Стратимировић пожurio је кући Димитрија Анастасијевића. Лепо је дочекан. Анастасијевић је одмах предао митрополиту десет хиљада форинти и обећао да редовно даје шест одсто годишње камате на других десет хиљада форинти, с тим што се тај други износ у целости има исплатити после његове смрти. Укупно, Анастасијевић је за гимназију дао

20.000 форинти! Био је то огроман новац ако се зна да је тада годишњи порез једног добростојећег домаћинства у Карловцима износио око 30 форинти!

На разстанку, Анастасијевић је рекао митрополиту: – Ја сам и сам таково што мислио и намеравао да роду моме, а нарочито Карловчанима, какво дело учиним, али као прост и ненаучен човек нисам знао ни како ни на коју руку. Ето ти новци, носи их кући и учини с њима како најбоље знаш! Аманет ти божји, народ, његово добро!

Сутрадан, 14. августа, митрополит је у свом двору окупио око стотину виђених Срба Карловчана који су, следећи Анастасијевићев пример, такође понудили новчани дар, ко је колико хтео или могао. Накупило се тога дана 17.240 форинти. Са оних десет хиљада господара Димитрија митрополит је пребринуо највећу бригу. Сада је могао

рополит предлаже чланове Патроната, а званично их бира 18 чланова Православне карловачке општине. О имовини школе и новчаним фондовима бринуће старатељи (куратори), њих шесторица који се бирају на исти начин као патрони. У првом кураторству – надлештву – био је и сликар Јаков Орфелин, Карловчанин.

У Основном писму стоји и да гимназија има остати за вечита времена у Карловцима.

Димитрије Анастасијевић Сабова умро је 1. новембра 1803. Имао је осамдесет шест година. Годину дана касније умро је и његов син Мата. Лоза Анастасијевића се угасила. Карловачка гимназија није. Постоји више од 200 година!

Миленко Тодоровић

КОЛИКО ЈЕ САТИ...

... и колико степени,
који притисак ваздуха,
колико имам горива,
где се налазим, како
ми куца срце, какве ћу
среће бити данас...?
На сва та и многа дру-
га питања умеју да од-
говоре **електронски**
часовници

РОБОТ НА РУЧНОМ ЗГЛОБУ

За фанатике прецизности сада је и то могуће: ручни сат који греши највише секунд у милион година. Такву тачност омогућује радио-веза са одашиљачем DCF-77, који шаље сигнале тачног времена једном у 24 сата, а по потреби (на притисак дугмета) и у свако друго доба. Одашиљач се налази у предграђу Франкфурта и има домет око 1.500 километара, што значи да покрива готово целу Европу. Сигнали иначе потичу из Физичко-техничког института у Брауншвајгу, где даноноћно куцају два цезијумска атомска часовника — најтачнији мерачи времена на свету.

До сада су за пријем ових сигнала постојали стони сатови или будилници, али с ручним сатом било је великих тешкоћа због антене. Антена је обично била увијена и смештена у каиш сата, али је често губила контакт или изазивала сметње због повратне спреге. Сада је један немачки произвођач успео да избаци на тржиште сат чија је феритна антена у самом кућишту, а веза је беспрекорна. То је и важна победа над Јапанцима, доскора недостижним у овој као и у другим областима електронике.

Филеас Фог, јунак Верновог „Пута око света за 80 дана“, умало није остао без обећане награде јер је заборавио једну часовну зону, односно није урачунао прелаз 180. меридијана. Данас му се то не би могло десити. Постоје ручни сатови који показују време у 30 великих градова на

Сат са штоперницом, термометром, мерачем просечне брзине, алармним сигнаlima. Дугмад су начињена тако да се могу притискати и у рукавицама (због зимских спортова).

„Мега стар“ даје само време, али с тачношћу од једне секунде у милион година, захваљујући радио-сигналима.

„Астро-сат“ даје хороскоп, положај планета за било који датум, срећан број и срећну боју.

разним странама Земљине кугле. Ако, рецимо, треба да телефонирате тетки у Канаду, а не желите да је будите усред ноћи, један притисак на дугме рећи ће вам колико је тачно сати код ње.

Заправо, Фог би данас вероватно купио сат какав носе пилоти, а који служи за навигацију, израчунава брзину кретања, удаљеност од циља и потрошњу горива. За трен ока могу се прерачунати миље у километре, галони у литре, фунте у килограме и обрнуто. Уколико пратите кретање неког вештачког сателита, часовник ће вам у сваком тренутку показивати где се овај налази на својој путањи.

То је већ прави мали рачунар на ручном зглобу. У неким јапанским моделима цело кућиште сата се подиже и указује се тастатура и дисплеј од течних кристала. Он вам омогућава не само рачунање с бројевима од осам цифара, него има и меморију која памти до 50 телефонских бројева или других бројчаних података.

У САД (мада још не у Европи) можете на руци носити „Message Watch“ који prima радио-сигнале. Преко њега ћете у свако доба сазнати најновије спортске резултате, метеоролошку прогнозу или извештај о стању на путевима. Ако видите неког Американца да носи два ручна сата један до другог, немојте мислити да то чини ради веће сигурности. Други часовник је, заправо, минијатурни телефон.

У спорту, вештина модерних сајџија одавно је превазишла добру стару механичку „штоперицу“. За фудбалске судије постоји ручни сат који мери време уназад, од 90. минута до нуле, а на завршетку опомиње судију звучним сигналом. У атлетици, наизглед сасвим обичан ручни сат мери време тркача у распону до десет часова, с тачношћу од 1/100 секунде. При том „памти“ брзину сваког круга и међувремена после сваког круга – што му све не смета да, као и сваки савремени часовник, уједно показује и доба дана, годину, месец, датум и дан у недељи. После трке сви подаци могу да се покажу на дисплеју. Може и сат да се укључи на посебан мали штампач ако се жели писана статистика. Постоји прикључак за синхронизацију два или више часовника и за аутоматско давање знака за старт.

Овакве сатове понекад носе и такмичари, али је вероватније да ће га узети „Circuit Race Timer“. То је часовник који у унапред програмираним интервалима испушта звучне сигнале, што тркачу показује да ли је поједини круг или део стазе претрчао предвиђеном брзином. Уједно надзира и здравствено стање тркача мерећи му пулс помоћу инфрацрвеног зрака који пролази кроз кожу. Мерење крвног притиска у трку још није могуће, али фабриканти обећавају да ће се за две године појавити и такви сатови. Приликом кроса или тренинга у природи „тајмер“ служи као подометар, то јест мери претрчано растојање с тачношћу од 100 метара.

Ручни сат за рониоце мери све битне величине – дубину (с тачношћу од 10 центиметра), температуру воде, трајање роњења, залихе ваздуха за дисање. Има меморију способну да сачува податке од 30 узастопних роњења. После тога сат може да се прикључи на компјутер који штампа податке, статистички их обрађује и избацује „лични профил“ рониоца.

Као што ронилачки сат мери дубину, планинарски на сличан начин (помоћу сензора за притисак ваздуха) одређује висину, истина мање прецизно – с греш-

Један од најскупљих сатова на свету, „дестријеро скафузија“ фабрике International Watch Company из Швајцарске (лево са скинутим бројчаником да се види механизам). Од чистог злата, урађен у само 125 примерака, кошта 440.000 немачких марака.

Сат с мерачем пулса. Сензор мери концентрацију крви у врху прста, помоћу инфрацрвеног зрака који продире кроз кожу, и на тај начин одређује пулс.

ком од 10 метара. Уз то садржи и барометар, електронски компас и „висински аларм“ као опомену за планинаре који се превише приближе облацима. Уколико вас више занима шетња него пењање, размислите о часовнику с „читачем карата“. На његовој ивици је зупчаник којим прелазите преко одређене линије на мапи

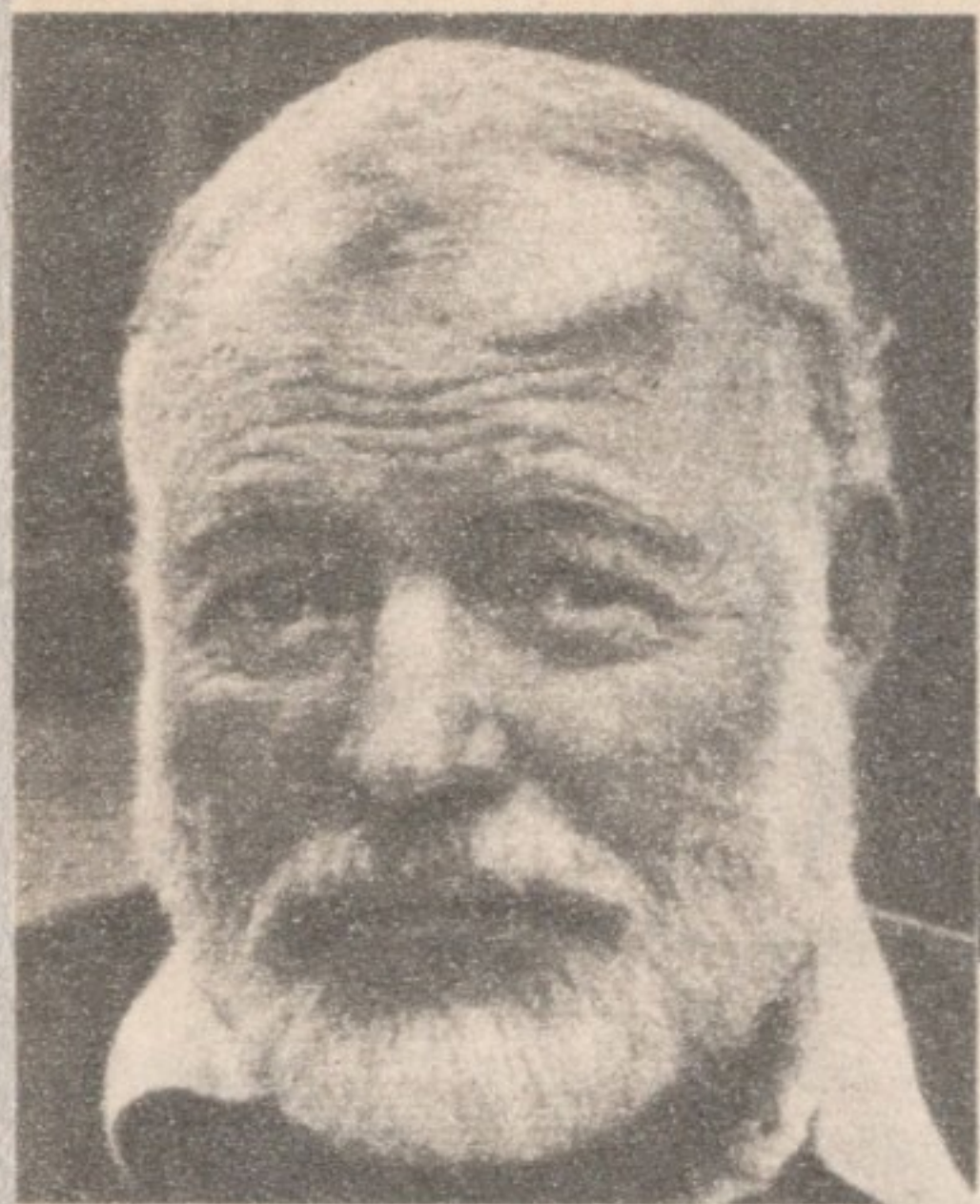
и одмах сазнајете колико то растојање износи у природи.

А ако уопште нисте покретљиви ни авантуристички расположени, и за вас ће се наћи нешто. „Астро-сат“ вам показује распоред планета на дан вашег рођења или ма ког другог дана, израчунава дневни хороскоп, повољне и неповољне часове, показује срећну боју и срећан број. Или вам се више свиђа часовник с вечним календаром од 1400. па све до 2499. године, који узгред показује и Месечеве мене?

Једна од последњих новости је сат са инфрацрвеним даљинским управљачем. Он има 80 уграђених кодова за све познатије моделе телевизора и видео-рикордера, а уз то још 16 канала који се могу накнадно програмирати за даљинско управљање музичким стубовима, видео-камерама, собним осветљењем и другим уређајима.

Најзад, ако вас сва та техничка чудеса не узбуђују, ако хоћете само одговор на питање „Колико је сати“, произвођачи се надају да ћете одабрати што скупљи и екстравагантнији часовник. Рецимо, сат с кућиштем од гранита, јасписа, вресовог дрвета, титана, платине, сат опточен дијамантима, или „дестријеро скафузија“, швајцарске фирме International Watch Company, (некад познатија као Швајцар-сен) најкомпликованији механички ручни сат на свету. У поређењу са својом електронском сабраћом, он не нуди богзна шта – само тачно време, штоперицу и вечити календар. Али, рађен је ручно, од чистог злата, са 76 рубина, укупно у свега 125 примерака. То је, као што се види, часовник за одабране, па му је и цена одговарајућа: 440.000 немачких марака.

С. С.

Сандук је био тежак као црна земља и сви су веровали да је пун камења. Купио сам га на невиђено

У то време био сам на једној америчкој речној топовњачи у Чунгкиngu, у Кини. Као млад поручник фрегате ничим се нисам истицао, а онда сам изненада постао познат. Разлог је био потпуно безначајан. На једној кинеској „слепој лицитацији“ надметао сам се за један велики запечаћен дрвени сандук иако ми, као ни осталима, није било познато шта је у њему. Био је тежак као црна земља и сви који су присуствовали били су уверени да је напуњен камењем јер је организатор лицитације био чувен по својим несланим шалама.

Ја сам за сандук понудио највише, тридесет долара. Када је лицитатор показао прстом на мене и викнуо „продато“, неко је прошаптао: „Још један наивни Американац који се намагарчио!“ Али, када сам отворио сандук, зачули су се уздаси разочарања и зависти. У сандуку су биле две гајбе са по шест боца вискија – права драгоценост у грађанским ратом захваћеном Чунгкиngu те 1946. године.

Један службеник британске амбасаде понудио ми је тридесет долара за само једну боцу. Имао сам још много сјајних понуда, али сам их све одбио. Требало је ускоро да будем премештен, па сам намеравао да онима који остају приредим опроштајно вече.

Сечуанска суша

Некако баш у то време у Чунгкинг је, као дописник стигао Ернест Хемингвеј. Као и многи други, и он је патио од онога што смо називали „се-

чуанском сушом“ – од жудње за алкохолом који се ни по коју цену није могао добити. Једног дана Хемингвеј је дошао на нашу топовњачу „Титуилу“.

– Чуо сам да имате две гајбе пића – обратио ми се.

– Да! – Колико тражите за шест боца?

– Жао ми је, али пиће није за продају. Чувам га да понудим другове кад будем доbio премештај.

Хемингвеј је извадио дебео свежањ новчаница.

– Даћу вам све што желите за пола туцета боца!

– Све?

– Кажите цену.

Размислио сам мало.

– У реду! Уступићу вам шест боца за шест часова о томе како да postanем писац.

– Опа! Каква журба! – рекао је. – Дођавола, момак, мени су биле потребне године и године да испечем свој занат.

– А мене су годинама и годинама варали на опкладама пре но што ми се сада срећа осмехнула.

Хемингвеј се насмешио:

– Онда важи!

Непромишљена одлука

Дао сам Хемингвеју шест боца вискија. У току следећих пет дана одржао ми је пет часова. Био је првокласан учитељ, прави мајстор у духовитости и заједљивим шалама. Често сам покушавао да му узвратим, обично помињући виски.

– Знате, господине Хемингвеј, моја непромишљена одлука на лицитацији заиста се исплатила. Као прво, насама-рио сам оног Кинеза. А како сам тек прешао оне кукавице које се нису усудиле да учествују у надметању. Уз то, за шест боца вискија сада ми тајне књижевности открива најбољи писац Америке!

Намигнуо ми је.

– Препреден си ти трговац! Хтео бих само да знам колико си боца тог вискија већ тајно попио?

– Ниједну нисам отворио! Сваку кап чувам за опроштајну забаву.

– Синко, хтео бих да ти дам неколико савета. Никад не оклевај да пољубиш лепу девојку и да отвориш боцу вискија. И једно и друго треба пробати што је пре могуће.

Хемингвеј је морао да напусти Чунгкинг пре но што је очекивао. Пошао сам с њим на аеродром да не бих изгубио шести час.

– Нисам заборавио – рекао ми је. – Одржаћу ја теби и тај шести час.

Савет за цео живот

Мотори његовог авиона већ су урпали па је он, да бих га чуо, своју главу приближио мојој.

– Биле – рекао ми је – пре но што узмогнеш да пишеш о људима, мораш бити цивилизован човек. А да би био цивилизован, мораш да поседујеш две особине: самилост и способност да примаш ударе. Никад се не смеј момку који је био лоше среће. А ако ти икад будеш зле среће, не буни се против тога: прими ударац, одскочи и узврати ако можеш.

– Не видим зашто је то важно за једног писца – прекинуо сам га не схватајући га потпуно.

– То је од пресудне важности за све што желиш да постигнеш у животу – изговорио је наглашавајући сваку реч.

Носачи су већ уносили пртљаг и Хемингвеј је пошао према авиону. На пола пута се окренуо и довикнуо ми:

– Пријатељу, биће боље да пробаш оно пиће пре но што пошаљеш позивнице за ту своју забаву!

Неколико тренутака касније авион је већ био у ваздуху. Када сам стигао до свог тајног скровишта, отворио сам једну боцу. А затим другу, па трећу... Све су биле напуњене **ЧАЈЕМ!** Кинески лицитатор ипак ме је намагарчио!

Хемингвеј је то морао знати од првог дана. Али, није то рекао, није ми се подсмехнуо и с ведрином је испуњавао свој део погодбе. И тада сам схватио шта је подразумевао под цивилизованим човеком.

Вилијам Ледерер
писац књиге
„Нација оваца“
и коаутор
„Ружног Американца“

Илустровао: Брана Јовановић

МА ШТА

КАЖЕШ

НЕМОЈТЕ, ЉУДИ!

Јавни правобранилац у Данској забранио је да се у новинама објављује оглас у коме се рекламирају снага и сигурност неког шведског камиона.

У огласу се спомиње обичај банака Кларк Олафсон који је недавно побегао из шведског затвора и каже се да се фирма која производи камионе „не осећа крива што је провалник таквим камионом пробио троја затворска врата!“

СВЕ

— Богат сам и хоћу све што имате на јеловнику — рекао је човек који је ушао у један ресторан у граду Хоумстеду, у америчкој држави Флориди и, да би показао како се не шали, почео да маше свежњем новчаница од сто долара.

Конобари су добро одмерили госта који је могао да тежи око 160 килограма и на руцбину пренели кувару. Човек је готово два сата радио без престанка док није припремио заиста све од почетка до краја јеловника — доручке, ручкове, вечере. Укупно су послужена 152 obroka, од којих је гост појео три, а остале је затражио да му спакују како би их однео кући.

Рачун за ову гозбу износио је 223 долара и 82 цента.

НЕСТАШНИ ЛАВОВИ

Током полицијске рације која је спроведена широм Јапана у вези са забраном држања опасних животиња у становама, подрумима, кадама, ходницима и балконима, пронађена су 874 медведа, 91 удав, 62 крокодила, неколико гориле и нилских коња и четири слона.

Акција је предузета после недавне трагедије у стану једног љубитеља животиња кад су два „несташна“ лава растргла власника.

ГЕНИЈЕ

Исплати се бити паметан, поготову ако се за другу страну то исто не би могло рећи. То је искусио Роналд Валерин који је на тесту интелигенције показао да има коефицијент 140. Судија Расел Јенцел, који му је у Дајтону, америчка држава Охајо, судио због крађе уметничких предмета рекао је на крају:

— Наш затвор није опремљен за чување генија! — И, уместо затвора изрекао Валерину условну казну и спасао га седења у ћелији.

Колики је судијин коефицијент „Дајтон дејли њуз“ не објављује.

ПРИЛАГОДЉИВОСТ

Лондонска банка „Барнт Кристи Лтд“ досетила се како да привуче нове клијенте: издала је чековну књижицу за леворуке.

Свежањ чекова тако је увезан да се књижица отвара слева надесно, а рубрике почињу да се испуњавају на десној страни чека.

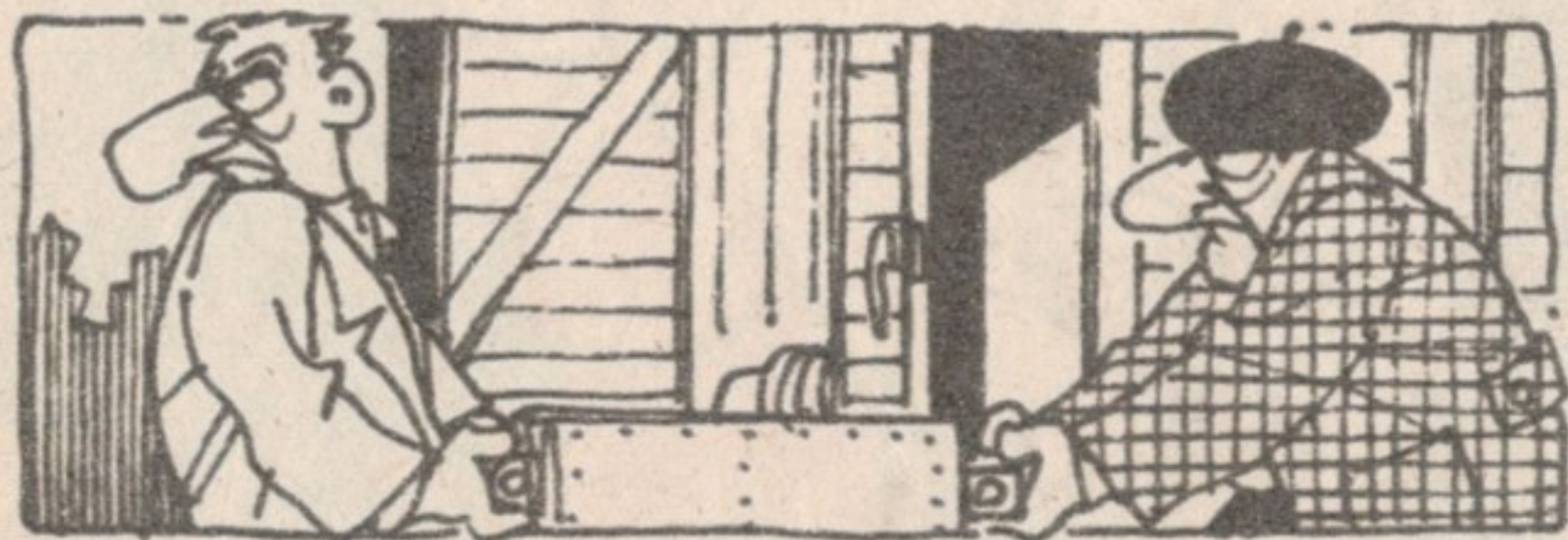
ЗАШТО ЧОВЕК ДА БУДЕ ГОРИ?

Када је Том Снајдер напустио кабловску мрежу CNBC и прешао на CBS, као један од кандидата за упражњено место водитеља појавио се и глумац Чарлс Гродин. На питање какве квалификације има за водитеља контакт програма, спремно је изјавио да нема никакве, а и шта ће му кад их немају ни други. — Зашто бих ја био гори од њих? — питао је и — добио посао.

ИЗБИРЉИВОСТ

Крађљивци снажних мишића украли су пре неку ноћ 400.000 новчића од једног франка из вагона на железничкој станици француског града Матје-ла-Жоли.

Новчићи су, пише „Франс соар“, тежили три тоне и били су у два сандука. Лопови су однели само ковани новац, а остале сандуке у вагону, далеко лакше а са много вреднијим папирним новцем, нису ни такли. Новац је иначе превожен из неке филијале Француске банке у централу у Паризу.

МУЊЕВИТИ КИНЕЗИ

Како је јавила новинска агенција Нова Кина, четири кројача у Ченгтуу, главном граду провинције Сечуан, приказала су пред 5000 гледалаца своју вештину: узели су меру, скројили и сашили два одела за свега 30 минута!

Вештину кувања приказало је шест куvara који су заклали и очистили четири пилета, насецкали бело месо, зачинили га умаком од паприке и кикирикија и послужили локални специјалитет за само два минута и четири секунде.

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

НАГАЗИ ГАС И ПОЛЕТИ!

Осам мотора, способност вертикалног узлетања, максимална брзина од 650 километара на час: реч је о „М 400“, првом летећем аутомобилу на свету. Његов конструктор Американац Пол Молер тврди да свако ко има возачку дозволу може њиме да управља без икакве бојазни.

Летећи аутомобил плод је Молерових двадесетпетогодишњих истраживања, а јавности је први пут приказан пре две године на Сајму аеронаутике у Есену (средство је, дакле, ипак мало више летеће, а нешто мање аутомобил) ...Ауто-хеликоптер-авиончић ил' нешто треће, тек „флајмобил“ је у Есену довољно задивио стотину купаца који су спремно положили кауцију од пет хиљада долара како би се нашли на списку будућих власника. (Пуна цена летећег аутомобила, по Молеровој процени, никако не би могла да буде нижа од 80.000 долара, бар кад је о првим моделима реч. Мало много? Како се узме.)

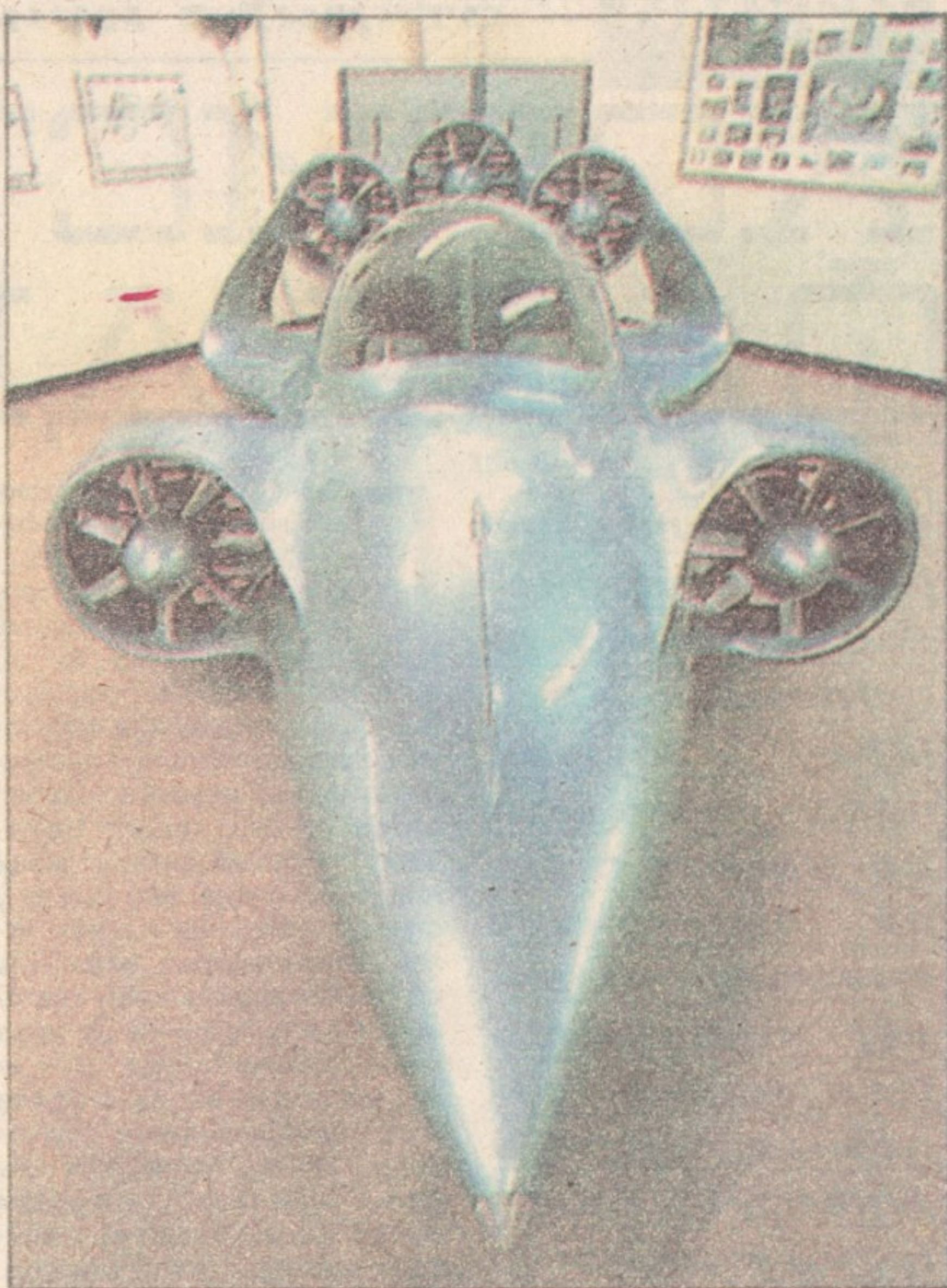
„М 400“ има четири реактора од којих сваки има по два

погонска мотора који „флајмобилу“ обезбеђују снагу од 1200KS. Два низа крилаца променљивог нагиба погонску силу усмеравају било на ниже (при узлетању), било уназад (током лета). При том пилот заиста не мора да буде нарочито стручан: „флајмобилом“ у ствари управљају три компјутера која брину о свему. Једине две ствари које нису аутоматизоване су висина и правац лета.

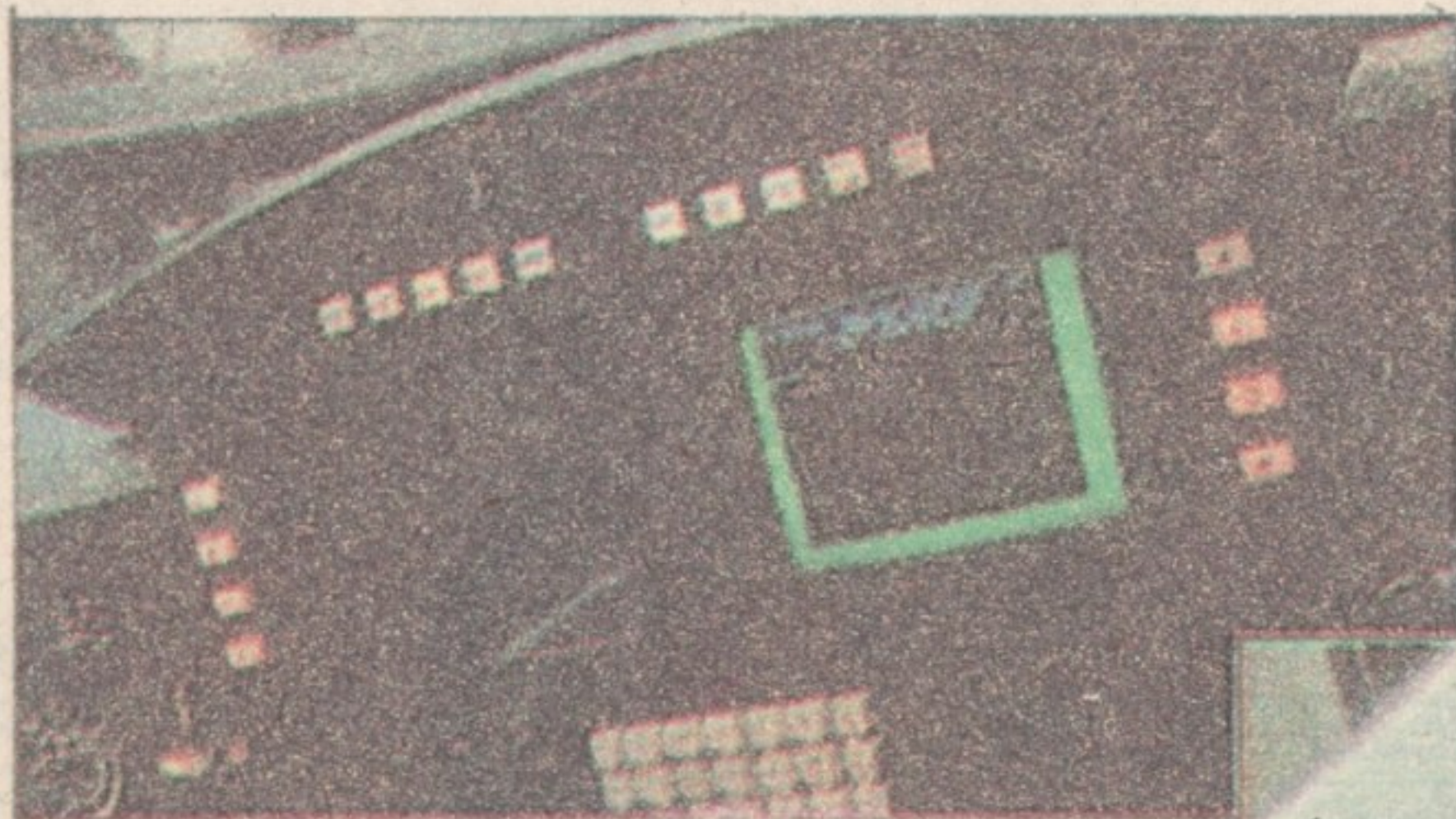
Буде ли „М 400“ заиста освојио тржиште, биће потребно да се успостави контрола лета која би могућност судара са класичним авионима и хеликоптерима свела на најмању могућу меру. Пол Молер на то озбиљно рачуна, па су тако компјутери на „флајмобилу“ оспособљени за примања упутстава из контроле лета на земљи.

Молер је, тврди, спреман и за серијску производњу. Крећу ли људи да купују његов аутомобилчић, цена ће му, каже, пасти на тричавих 30.000 долара колико, отприлике, тренутно кошта добар ауто средње кубикаже.

М. И.

Прототип „М 400“: 1200 KS максимална брзина 650 km/h, а уз то још и лети.

Лево: командна табла прототипа. Испод: Пол Молер, конструктор.

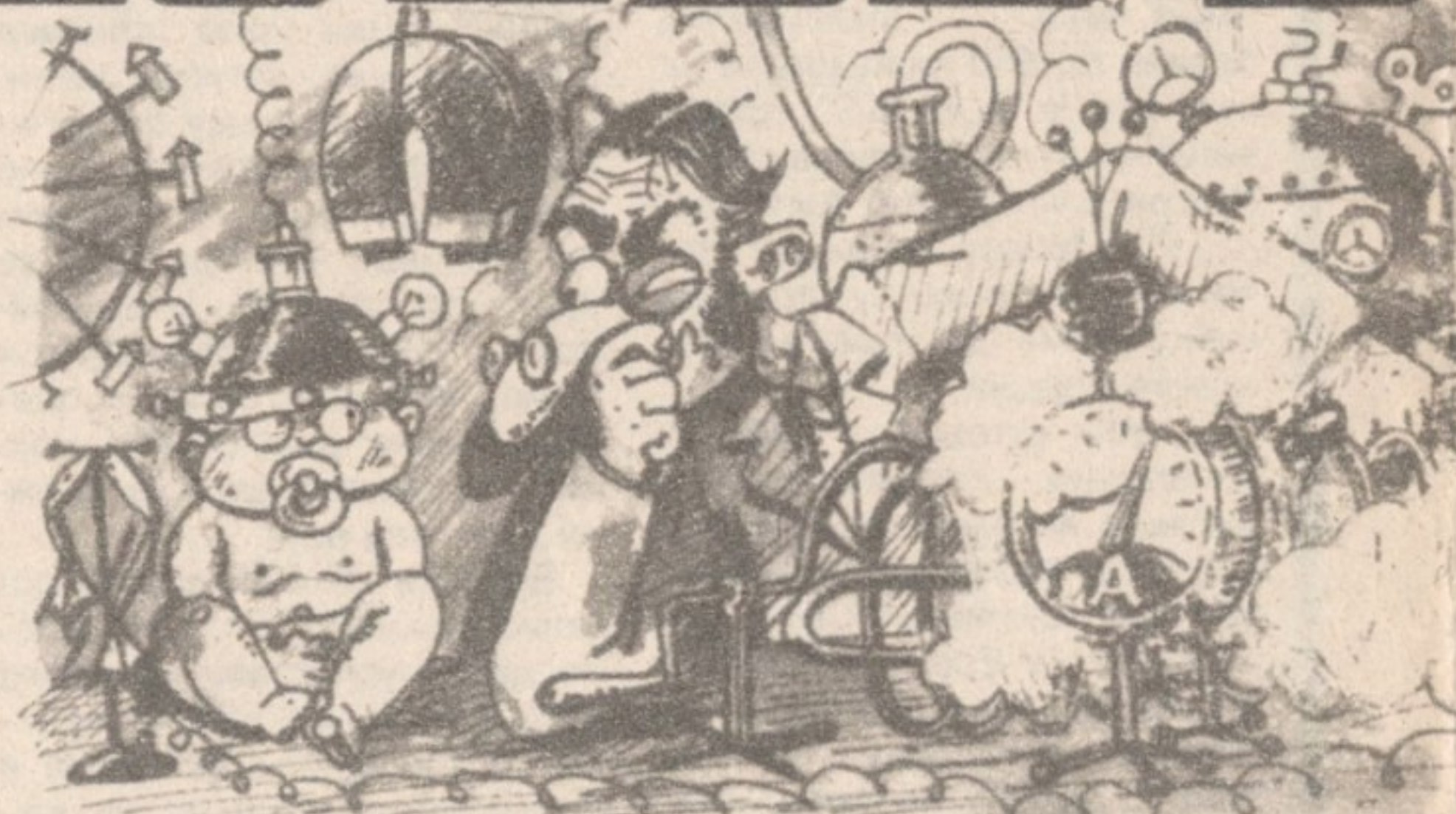
ИЗУМИ – открића или достигнућа?

КОРИСТИ ОД ФАРАДЕЈЕВЕ Б

● **Последице
једног прона-
ласка тешко је
сагледати. Сто-
јећи збуњен
пред сазнањем
да магнет ства-
ра електричну
енергију, Фара-
деј није могао
да предвиди те-
левизију нити је
Ајнштајн, раде-
ћи на једначини
 $E=mc^2$, могао
да наслути саб-
ласну атомску
печурку**

Године 1840. енглески физичар и хемичар Мајкл Фарадеј (1791–1867) за време једног од својих веома популарних предавања приказао је занимљиву појаву. У средиште једне жичане спирале повезане с галванометром – инструментом за мерење слабих струја – унео је магнет. На почетку експеримента у жици није било струје, али док је у спиралу убациван магнет, игла галванометра покренула се према једном крају његове скале показујући да кроз жицу протиче струја. Док је магнет извлачен из спирале игла је скочила према другом крају скале показујући да струја сада тече у супротном смеру. Када се магнет у спиралу налазио у стању мировања, струје уопште није било. После предавања један слушалац је запитао Фарадеја:

– А каква је практична корист од тога што сте извели? Фарадеј му је одговорио:

– Господине, а каква је практична корист од новорођеног детета?

А баш тај занимљив и „некористан“ феномен помогао је Фарадеју да пронађе електрични генератор који је, први пут у историји електрицитета, омогућио добијање јефтине струје у већим количинама. Електрични генера-

тор, пак, омогућио је технологију засновану на електрицитету без које би савремени живот био немогућ. Фарадејева беба израсла је у правог ђина.

Чак ни најпромућурнији човек не може увек да оцени које је од открића корисно а које није. Томас Алва Едисон био је један од највећих проналазача свих времена. Године 1869. он је патентирао свој

ФРИЗЕРИ, НЕ ПРЕТИТЕ ДЕЦИ!

ШТА СЕ НЕ СМЕ У
АМЕРИЦИ

ОВО
СУ
САМО
НЕКИ
ОД
НЕВЕРОВАТНИХ
АЛИ
ВАЖЕЋИХ
ЗАКОНА
У
ПОЈЕДИНИМ
САВЕЗНИМ
ДРЖАВАМА
САД

● У Минесоти се женско и мушко доње рубље не сме сушити на истом конопцу.

● У Елкхерту (Индијана) постоји закон против фризера који прете деци да ће им одсећи уши.

**СИМБОЛ
НЕЖНОСТИ:
МЕДА**

КУМ РУЗВЕЛТ И МАЈКА НЕМИЦА

Он никада није нервозан, љут или одсутан. Увек је спреман да прими и узврати нежност. Има доброћудно лице и топло тело. Његово име је теди бер а ми га зовемо меда, меца, медица...

Теди бер је добио име по 26. америчком председнику Теодору или Тедију Рузвелту, о чему је „Забавник“ већ писао. Овај у народу популарни државник налазио се новембра 1902. у лову на медведе. Баш је хтео да припуца када се суочио са смеђом грудвицом приљубљеном уз дрво. Није могао да убије малог медведа и одмах је спустио пушку.

Догађај је илустровао карикатуриста Клифорд Бериман и цртеж објавио у листу Вашингтон Пост. Од тада се Рузвелт на многим карикатурама представља као меда и назива Теди бер. А цртеж медведа претвара се у дечију играчку – теди бера.

Медведић је као дечија играчка постојао и пре овог догађаја са председником Рузвелтом. Али, прави меда са препознатљивим имиџом који до данас није променио, настао је у породичној радионици Маргарет Штајф у Немачкој. Маргарет је боловала од дечије парализе и од детињства била везана за инвалидска колица. Постала је изврсна кројачица и шила дечју одећу, а онда је отворила радионицу за израду меканих дечјих играчака које су се наручивале поштом.

На Лајпцишком сајму марта 1903. године један трговац из Њујорка купио је 3000 „Штајф меда“ који су направили бум на

Оригинални цртеж „Теди Рузвелт у лову на медведе“ после кога је меда добио своје „космополитско“ име – теди бер

тржишту. Поруџбина је било тако много да је радионица Штајф прерасла у фабрику са две хиљаде радника који су производили 975.000 медведића годишње. Маргарет Штајф је тада заштитила свој производ стављајући дугменце у лево уво својих меда – знак који добро познају колекционари пливаних меда.

Да ли сте арктофиличар?

Господин из Калифорније који је пре неколико година купио старог меду за осамдесет и шест хиљада долара и поклонил га својој жени за годишњицу брака, свакако јесте арктофиличар (и његова жена, претпостављамо). Није то ништа лоше јер арктофилија је назив новог хобија који се састоји у обожавању, чувању, скупљању и размени пливаних меда (од грчких речи „арктос“ – медвед и „филос“ – љубав).

За широко распрострањени покрет „медољубаца“ два ветеринара из Енглеске објавила су 1972. научну студију о најчешћим врстама оштећења медведића, као што су распарани шавови и губитак длаке (алопеција). У студији која носи назив „Опсервација обољења теди берова“ аутори су дали и савете за негу медица,

којима се спречавају поменуте болести. Предлажемо да следећи научни рад у вези са медама буде посвећен теми „Психолошки профил медољубаца“.

Упијач дечијих страхова

Чули сте за случајеве када су родитељи са пола пута до мора морали да се враћају кући јер је њихово дете заборавило да понесе на пут свог омиљеног меду. Па нека су. Познато је да су играчке из куће важна ствар за прилагођавање непознатом. Играчке и предмети за које су деца веома везана и од којих се тешко одвајају (а и зашто би?) психолози називају прелазним објектима јер малишани уз њих лакше подносе пут од познатих до непознатих ситуација и од блиских до страних особа. Медведићи спадају у ту групу играчака и вероватно су зато тако дуго, и толико, популарни. Они симболизују нежност, доброћудност, сигурност и заштиту. Они су топли, мекани, и чупави и имају особину да упијају дечје страхове. Треба их носити са собом, док год је то потребно.

Маргарет Штајф – творац меда нашег детињства

ИЗБОР ЗА ...

МИСТЕР ТЕДИ БЕР

Овај избор можемо да организујемо јер смо сакупили фотографије СВИХ МЕДА СВЕТА, а у ужи круг издвојили смо следеће кандидате:

Срећко

Кандидат је мало времешнији (рођен 1926. у Немачкој) али зато „тежак“ осамдесет и шест хиљада долара. Он је најскупљи меда на свету јер је управо толико плаћен на аукцији код Сотбија 1989. године. Сада живи у Калифорнији. Висок је 62 центиметра, смеђ. Поред тога што је добро ситуиран, Срећко је изузетно умиљат.

Алфонсо

Алфонсо је момак племићког порекла, настао 1908. године, а припадао је руској принцези Ксенији. У Бакинџемској палати (где је Ксенија била у гостима код рођака) затекао се 1914. и ту је и остао. Кући се, наравно, више није могло јер би то значило сигурну смрт у руској револуцији.

Алфонсо је Ксенији био велика утеха у туђини. Није ни чудо. То је једини поклон од оца кога више никад није видела и једина успомена на њену земљу.

Пре неколико година, на аукцији код Кристија, Алфонсо је продат за двадесет хиљада долара.

Отело

Отело се нашао у нашем ужем избору зато што је јединствен, необичан. Сем тога, зове се исто као и страсни и љубоморни Мавар Отело из истоимене Шекспирове трагедије. Направљен је 1912. године.

Марсел

Особе осетљиве на француски шарм гласаће за Марсела (из 1920) који, као прави Француз, изводи и једну шансону. Додуше, само ако се на њега изврши притисак.

Хенри

Код Хенрија ценимо то што је радознао и зачуђен. Он је Енглец, створен 1935. године. Спада у типове који желе заштиту.

НАЈПОЗНАТИЈИ МЕДВЕДИЋИ ИЗ МАШТЕ

Вини Пу

Књига чији је јунак меда Вини Пу, а аутор Александер Милн, објављена је први пут 1926. године. Од тада је преведена на 22 језика, укључујући латински и есперанто. Волт Дизни је направио три успешна цртана филма по овој књизи, а једна улица у Пољској носи име овог медведића.

Вини Пу је започео живот као права играчка коју је у чувеној лондонској робној кући за децу „Харод's" 1921. купила жена

А. А. Милн, његов шестогодишњи син Кристофер Робин и меда Вини Пу на фотографији из 1926. године

алана Александра Милна. Био је то поклон њиховом сину Кристоферу Робину за први рођендан. Овај медведић који се налази у Народној библиотеци у Њујорку постао је од играчке књижевни лик, а име је добио по љубимцима Кристофера Робина из лондонског зоолошког врта – медведицу Винију и лабуду који се звао Пу.

Милнови су се 1925. преселили из стана у Лондону на једну фарму, близу шуме. Та фарма је постала место догоровштине Вини Пуа, који и данас многи посећују. Оригинале, оловком рађене цртеже којима је књига илустрована поклонили су Викторија и Алберт музеју у Лондону њихов аутор Ернест Хаурад Шепард када је имао 90 година.

Педингтон

Странац који је дошао у Енглеску и покушава да схвати острвски стил живота, учтив је и љубазан али склон глупостима. Носи чудан шешир и ђубретарац, а обожава мармеладу. Он је јунак књиге „Меда звани Педингтон“ која је први пут изашла 1958. и постигла огроман успех. Лик меде Педингтона постао је популаран у свету (у Јапану је заштитни знак кредитне картице Мицуби банке), а у следећој фази убачен је у познату машинерију за коришћење успеха. Појавиле су се ТВ серије, сликовнице, честитке, играчке, друштвене игре, касете, торбице, чоколадице, патикице и остало – све са ликом или у облику овог меде. На крају је Мајкл Бонд аутор меде Педингтона, основао предузеће „Педингтон и Ко“, која надзире употребу лика на стотинама производа, а 1978. у Лондону је отворена продавница „Педингтон и пријатељи“ у којој ти производи могу да се купе. У Музеју играчака у Лондону може се видети развојни пут Меде Педингтона.

Меда Педингтон са којим се уче енглеске фразе и обичаји

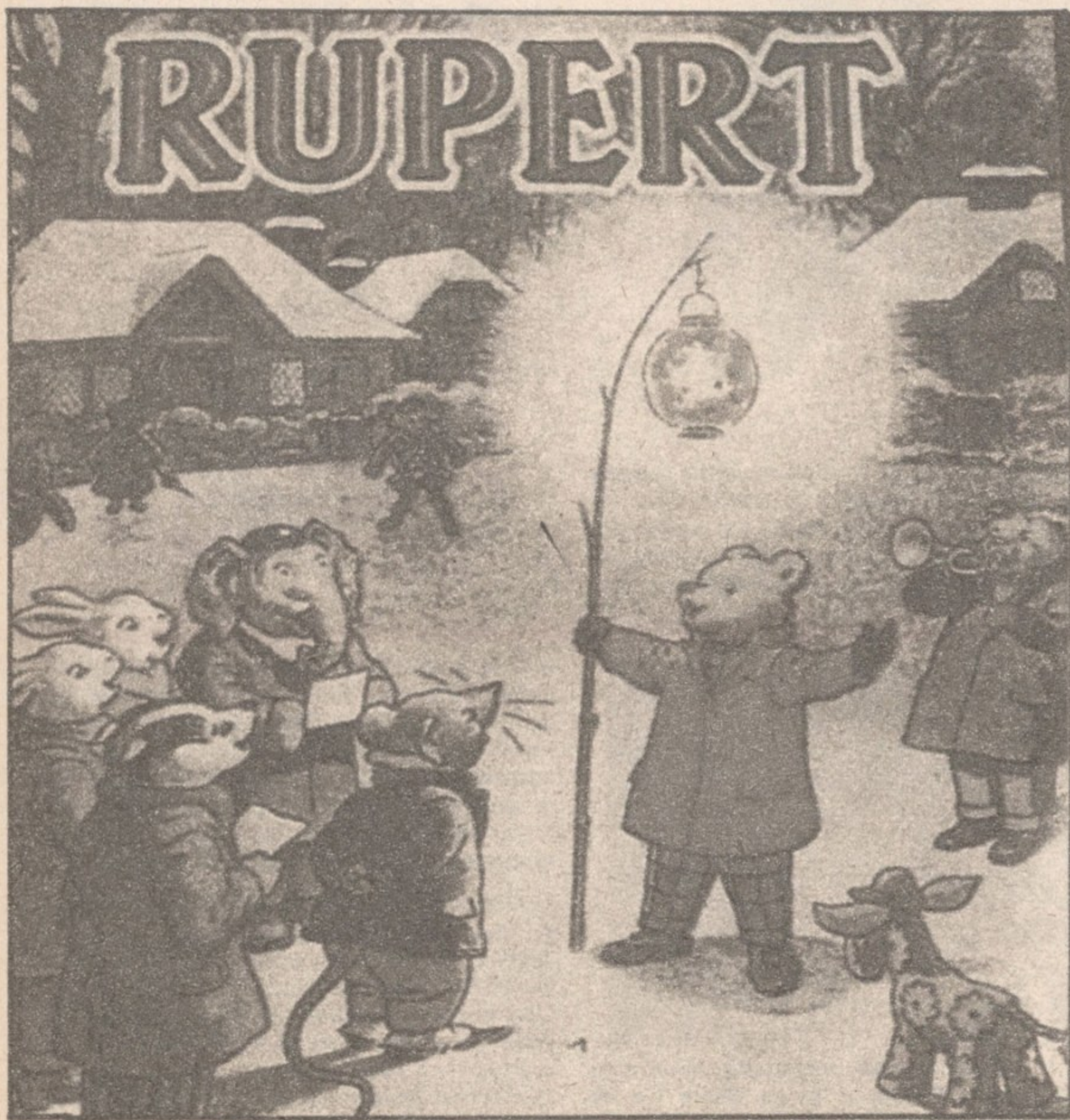
Руперт

Лист „Дејли Експрес“ представио је енглеској деци 1920. стрип „Меда Руперт“, а она су га одмах прихватила. Бајковите авантуре медведића и његови сусрети са вештицама и змајевима који се дешавају у идиличном градићу Ораховцу (Nutwood) и данас су веома популарне у многим земљама света, али не и код нас. У међувремену је број књига, цртаних филм-

ова и предмета инспирисаних Рупертом и нарастао. Музику за цртани филм о Руперту урадио је Пол Макартни.

Постоји и организација „Следбеници Руперта“ која од 1983. својим члановима широм света два пута годишње шаље лист Nutwood (Ораховац), Руперту је посвећен и музеј у енглеском граду Кентерберију, родном месту сликарке која га је створила.

Слободанка Лазаревић

Меда Руперт са пријатељима

16 ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК 24. 3. 1995.

3 а разлику од мене који волим да се ујутру излежавам у кревету, моја супруга Васка тако нешто не може ни да замисли. Свих ових неколико деценија, колико смо у браку, она устаје с првим петловима. Међи то не смета, напротив, та њена навика иде ми на руку: добијам новине и чај у кревету, а то ми је задовољство којег се не бих лишио ни за шта на свету. Међутим, та наизглед сасвим безазлена навика умало нас обоје није стајала живота.

Сао Паоло, са својих 17 милиона становника, ипак је град у којем чак ни рано устајање не промиче будном оку. Мислим, наравно, на криминалце којих је ова метропола препуна. Нико и ништа не може да вас сачува од њих. Ни оружје, ни знање борилачких вештина, ни кућна полиција, ни вишеструка, блиндирана врата на стамбеним зградама или пословним просторијама. То се, уосталом, показало и у нашем случају. Упркос свим могућим обезбеђењима, петоро разбојника, две жене и три мушкарца, упало је у наш стан на 16. спрату...

Вреди покушати

Тог септембарског јутра пре четири године пробудио ме је, као и обично, Васкино шушкање док се облачила. Кроз отворени прозор допирала је бука удаљених аутомобила: Сао Паоло је почео да се буди. Окренуо сам се на другу страну и поново заспао. Пробудио ме је неко чудно комешање пред вратима спаваће собе.

У првом тренутку помислио сам да је то дошла нека од Васкиних пријатељица, а онда сам схватио да је прерано за посету. Међутим, нисам имао прилику да много размишљам, ко би то могао да буде: врата су се с треском отворила и у собу је, упркос позамашном броју килограма, улетела моја жена. За њом две младе, врло добро обучене жене, и три мушкарца.

– Не мрдај! – наредио је један од њих.

Разуме се да сам знао шта су хтели – новац. Знао сам још нешто: да не постоји начин да их спречим да га узму и да Васку и мене нису изабрали нимало случајно. Сачекали су да Васка по повратку из куповине отвори врата зграде, затим су је приморали да деблокира и нарочита гвоздена врата, везали и разоружали чувара зграде, а онда се попели до нашег стана. Неког другог питали би где су крузероси, али од мене су тражили да им кажем где су долари. То је значило да су добро упућени у то шта ја радим. Истина је да сам радио са новцем и да сам имао доларе. Ипак, покушао сам да се извучем.

– Долари су у банци – рекао сам и додао да они свакако знају да нико паметан не држи новац у кући. Бар не у овој земљи.

Јача од себе

Мој покушај да их преварим није успео. Као да ме уопште није чула, једна од оне две жене грубо је гурнула Васку према средини собе и, подиравши пиштољ у висину њене главе, поновила: – Доларе!

Њен хладан и одлучан глас говорио је да неће много оклевати да повуче ороз. Убиће нас, помислио сам. Ово није био први пут да ме неко нападне, али никада до сада нисам осећао да сам тако близу смрти. Посебно су ме плашиле те две же-

ла, најбоље сам ја знао јер сам је познавао од четврте-пете године живота!

Свестан да немамо ама баш никаквих изгледа да се извучемо – са запушеним устима и везаних руку чувар никако није могао да нам помогне – урадио сам једино што сам могао – отворио сам касу. Наши животи вредели су много више од тих неколико хиљада долара колико сам имао.

Преварио сам се кад сам помислио да ову банду занима само новац. Чим сам отворио касу, покупили су свежњеве новчаница, а онда почели да претурају по кутијама. Очигледно, знали су да имамо и злато. То је опет значило да су се помно

Тако се осећала и моја жена: у једном тренутку учинило ми се да ће прснути. У том случају, знао сам, бићемо мртви. Успела је да се савлада, само је изустила – Ох, Боже! – и ућутала. Одахнуо сам.

Васкин уздах ипак није прошао незапажено. Две жене су брзо измењале погледе и нешто процедили најмлађем мушкарцу. Схватили смо шта су рекле кад је узео једну од мојих кошуља, исцепао је и везао нам руке и ноге. Да ли ће на томе и остати, питао сам се.

Просто је невероватно колико човек, и у најодсуднијем тренутку, може да за-

КОБНА НАВИКА

Са 17 милиона становника Сао Паоло је највећи град у Јужној Америци, права џунгла на асфалту. Да би се у њој преживело, треба избегавати чак и неке навике

Илустровао Брано Јовановић

не. Изгледало је да их ништа неће спречити у оном што су наумиле, па ни два живота на души.

Не скидајући поглед са пиштоља упореног у Васкину главу, почео сам да се извлачим из кревета. Ноге ме при том нису баш најбоље служиле. Клецале су ми толико да сам морао да се ухватим за ноћни сточић да не бих пао.

Све време Васка ни реч није рекла. Знао сам да је на смрт преплашена као и ја, али трудила се да то не покаже. Само су јој низ чело клизиле крупне грашке зноја, а брада јој је, готово не приметно, подрхтавала. И мада је ситуација била крајње драматична, нисам могао а да не осетим понос: понашала се разборито, онако како се и саветује у таквим приликама. Ниједног тренутка није показала никакав отпор, ни најмању намеру да се супротстави. Колико је напора у то уложи-

распитали о нама, да су знали коликом готовином располажемо и да моја жена има леп накит. Богзна колико су нас пратили. Било је савршено јасно да су све брижљиво испланирали и предвидели до најмањих детаља, укључујући ту и навику моје жене да устаје тако рећи у зору и иде по новине док на улици још живе душе нема.

Добар знак

Није чудо што се нису журили. Мирно су прегледали све што су видели и узимали само скупе ствари које су могле добро да се уновче. Обузимао ме је бес док сам гледао како у торбу коју је носио један од мушкараца трпају најпре новац, затим накит, па касетофон, фото-апарат, револвер. За око им је запала и моја ловачка пушка. Њу, међутим, нису умели да расклопе, а да је изнесу такву ипак се нису усуђивали.

држи здрав разум и процени у коликој му је опасности живот. Ја сам некако веровао, или је то можда била нада, да ћемо се Васка и ја извући будемо ли и даље ћутали као заливени. А да сам био у праву, уверио сам се оног часа када је један од разбојника пресекао телефонске жице. Зашто би то радио ако намеравају да нас убију?

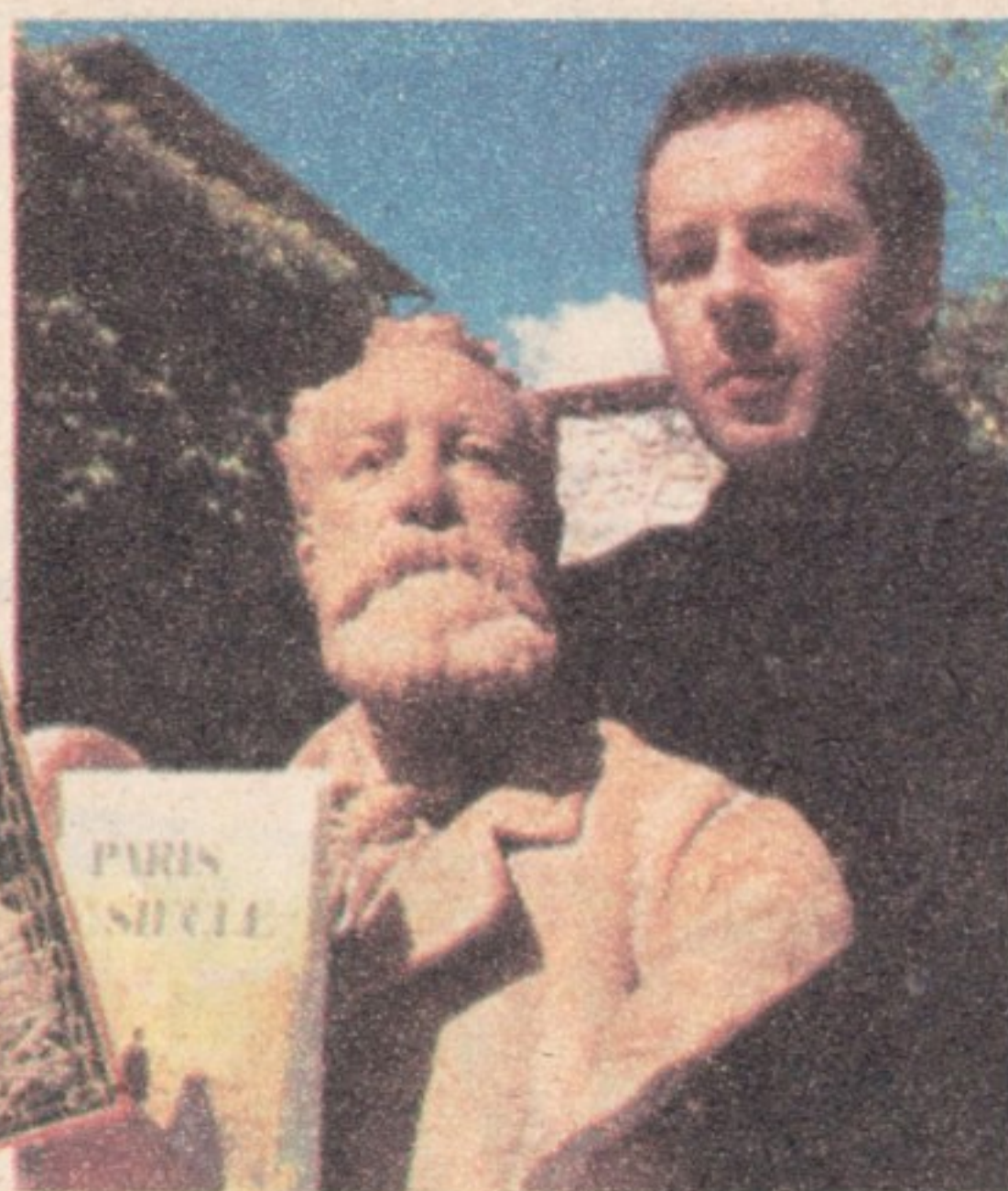
И заиста, одмах затим, њих петоро су отишли. Ваљда задовољни пленом, поштедели су нам живот – рекао је на крају Аврам Карио, човек који је, као и многи други становници Сао Паола, навикао на разне препаде и пљачке.

– То је код нас – каже – једноставно постао начин живота. А да би се преживело, човеку мозак мора да ради брзином од 300 километара на сат. Другог начина нема.

Олга Вукадиновић

ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ

Насловна страна
књиге из 1900.
са два Вернова
романа у Ецеловом
издању: „Од земље
до Месеца“ и „Оно
до Месеца“.

ИЗМИСЛИО БУДУЋНОСТ

Драги мој Верне, дао бих не знам шта само да не морам данас да Вам пишем. Преузели сте немогућ задатак који нисте добро обавили као што нису ни Ваши претходници. Нисте добро развили радњу. Немогуће је да направите свет старији за један век. Иако сте можда пророк, данас у те визије нико не би поверовао. Објављивање овог дела сматрам незгодним за Ваше име...

Потпис: Ецел.

Када је 1863. Жил Верн примио ово писмо од свог издавача, тек је био постигао свој први велики успех с романом „Пет недеља у балону“. Имао је 35 година. Родио се 1828. у Нанту, а умро 1905.

Можемо сада да замислимо Жила Верна, који је успевао да годишње напише по три романа – а написао је укупно 83 – како рањене душе скрива свој одбијени рукопис чекајући боље дане. Можда је ипак, још тада предвидео признање које ће му одати потомство: постхумно књига стиже пред читаоце читав век пошто је написана.

О чему се ради у сторији чија је радња смештена у Париз сто година касније, готово у наше дане: „Париз у двадесетом веку“.

Читалац остаје неосетљив на јаде младог јунака, роман-

**Жил Вернов
праунук Жан
преуређивао је
породичну кућу
у Тулону у намери
да је прода
када је у гаражи
открио мали
ковчег са за-
кључаном бра-
вицом. Садржај
је био драгоцен
рукопис ње-
говог славног
претка који је
он написао пре
више од једног
века, давне 1863.**

тичног Мишела Дифренџа. У том погледу, Ецел је био у праву. Стари издавач ипак није могао да замисли тако далеку будућност. Париз 1963. какав је Верн замислио пуних сто година раније чудо је једног визионара.

Лифт и факс

„Париз се разлио“ – писао је – изван својих зидина из 1843. и ослободио се. Садаш-

Жан Верн са недавно откривеним романом „Париз у двадесетом веку“ и бистом свог славног прадеде Жила.

њи главни град разграничио се утарђењима Мон-Валериен, Сен-Дени, Обервилије, Роменвил, Венсан, Шарантон, Витри, Бисетр, Монруж, Ванв и Иси. Обим града је 27 миља... Баш као у шездесетим годинама. А кроз Париз и око њега, пише Верн, иде четворострука железничка мрежа: предвидео је међуградску и градску железницу.

Уместо подземне железнице Верн је предвидео путовања изнад површине земље – подземну је наменио Лондону – сматрајући да возња кроз бескрајан тунел под земљом није баш привлачна за путнике. Аутор је био прецизан: „Овај дугачак вијадукт који је служио за железницу затварао је простор у ком су пролазници налазили заклон од сунца и кише, асфалтиран пут био је намењен колима. Вијадукт је изгледао као еглантан мост изнад главних путева на које је наилазио па воз, у висини првих спратова кућа, није ометао саобраћај... А међу многобројним возилима која су пролазила булеварима највећи део кретао се без коња, покретала их је невидљива снага, мотор са компримираним ваздухом на гасни погон. Нова истраживања омогућила су да се цилиндри хладе без воде у мотору“.

И стварно, више се готово не ставља вода у хладњак! Писац подсећа да такве „машине развијају брзину од 20 до 30 коња“ и да цео систем има „предност јер ништа не троши када не ради, штедња која не може да се оствари са машинама на пару јер оне прождиру гориво и када не раде“.

Млади јунак приче, који је кренуо на састанак, ушао је у

градску железницу у Гренелу, а изашао десет минута касније на Мадлери... Баш као данас.

„Притиснеш дугме на вратима кола која се затварају бешумно и дизалица се неосетно подигне до висине првог спрата на коме се налазила трпезарија.“ Шта је то? Аутоматско отварање и лифт! Отишао је још даље. Спомиње робне куће, аларме, берзанско пословање на екрану, компјутер у облику „велике банкарске књиге“, фотокопир апарат... „фотографски телеграф... који је омогућавао да се далеко пошаље верна копија сваког рукописа или цртежа и да се потпишу менице или уговори на 5.000 миља раздаљине“, што је, у ствари, факс.

Електрична столица и рок концерт

У Верновом рукопису Париз шездесетих година двадесетог века има пет милиона становника који углавном живе у кулама са становима не већим од 16 квадратних метара. О булеварима ноћу визионар је написао:

„Канделабри су ширили снопове светла велике јачине, а прозирни натписи у којима је електрицитет осветљавао рекламе светлећим словима светлוצале су на стубовима.“ Рекламе и неонско осветљење!

Замислио је и електричну столицу: „Није се више одсецала глава. Ударала је струја преко столице. То је боље изигравало небеску освету.“

Предвидео је, веровали или не, и рок концерте: „Да! Електрични концерт! А какви инструменти!... Две стотине клавира повезаних један са другим електричном струјом свира заједно под руком само једног уметника!“

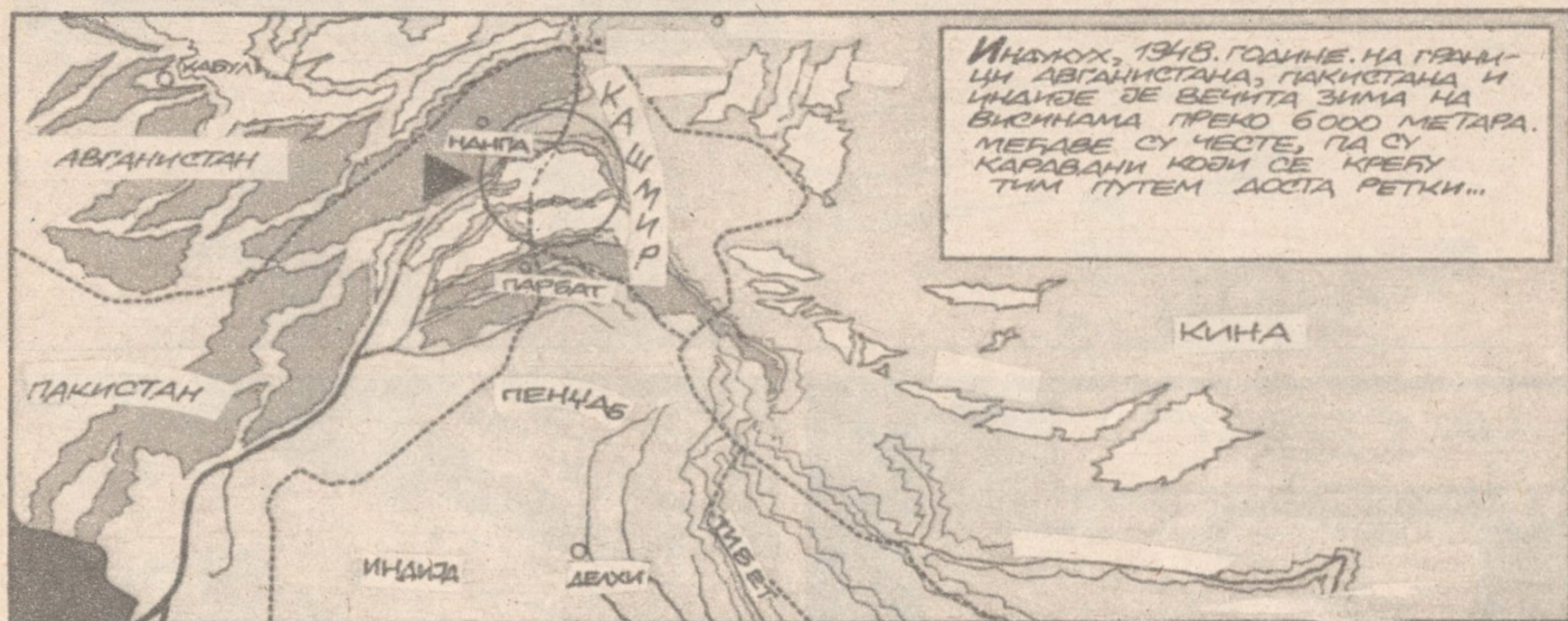
Канал је, писао је Жил Верн, требало да повеже Париз са морем помоћу луке у Гренелу. И на крају, циновски фар „највиши споменик на свету... у луци Гренел штрчао је својим оштрим врхом висок 500 стопа“, пророчка је визија Ајфелове куле.

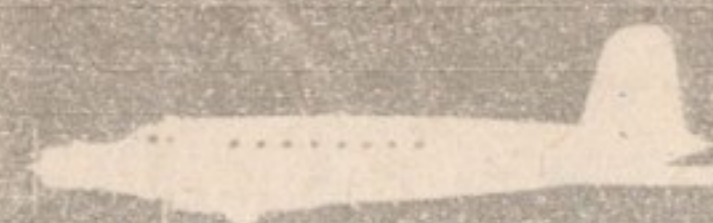
„Али, људи из 1960. нису се више дивили овим чудесима, служили су се њима мирно, као да више нису били срећни јер се у њиховом суздржаном понашању, укурбаном кораку, америчком полету, осећало да их је гонио демон среће и несреће без одмора и милости“.

И тако, по Верну, и поред многих благодети које је он предвидео а људске руке касније направиле, тај двадесети век није био век човекове среће. Чинио му се сувише нечовечан.

М. М.

Аглер ТАЈНА СКРИВЕНОГ БЛАГА

НЕ ВРЕДИ ДА ОЧАЈАВАМ
НИТИ ОЧЕКУЈЕМ ПОМОЋ!
У ПРЕЧНИКУ ОД ВАР СТО
КИЛОМЕТАРА НЕМА НИ ЖИВЕ
ДУШЕ!

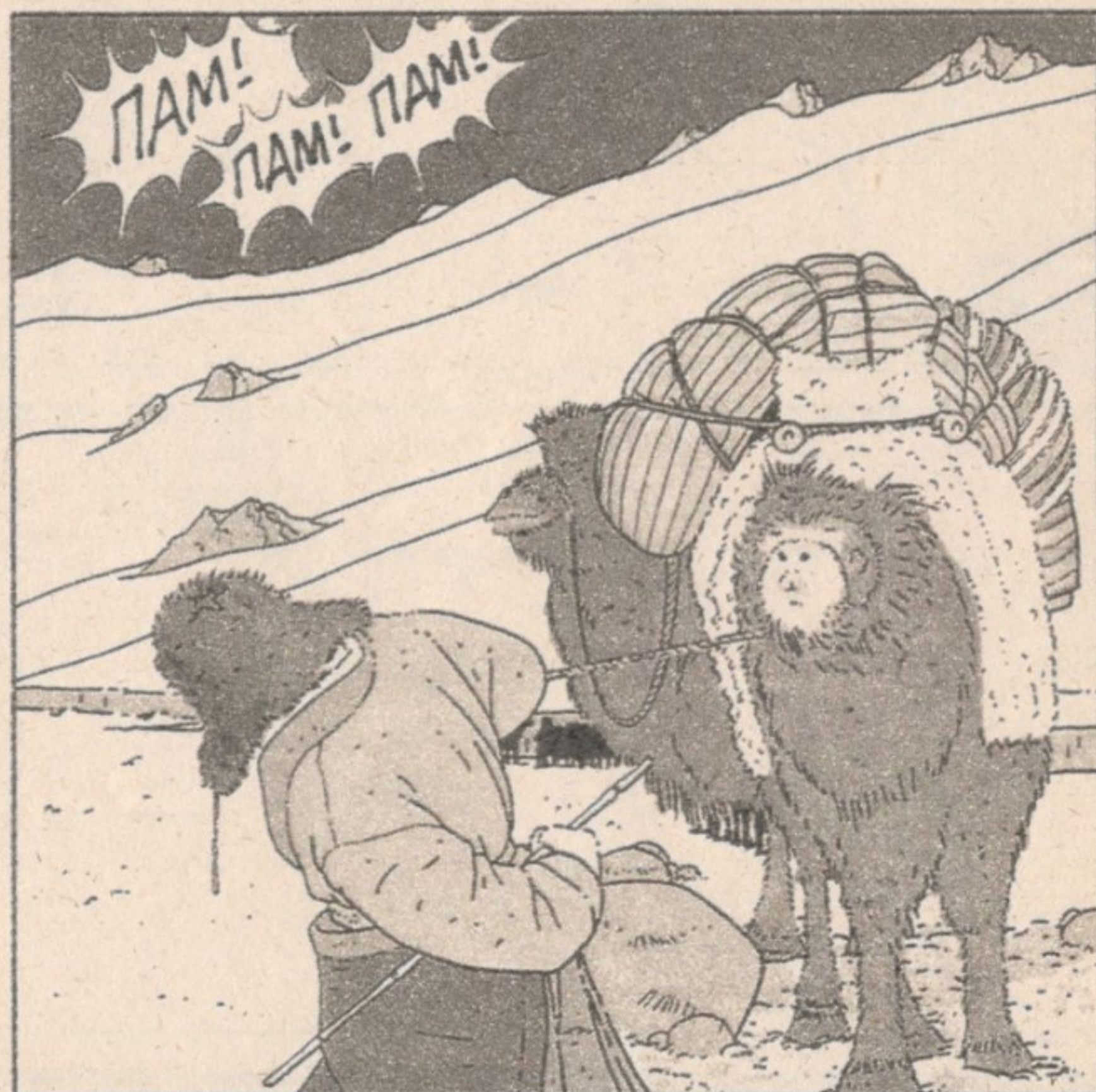
ОРИЈЕНТИСАЊУ СЕ ПО ОНОМ
ВРХУ!

ИМАМ ДВЕ МОГУЋНОСТИ:
СЕВЕР И НАЈМАЊЕ ЈОШ
СТО КИЛОМЕТАРА!!!

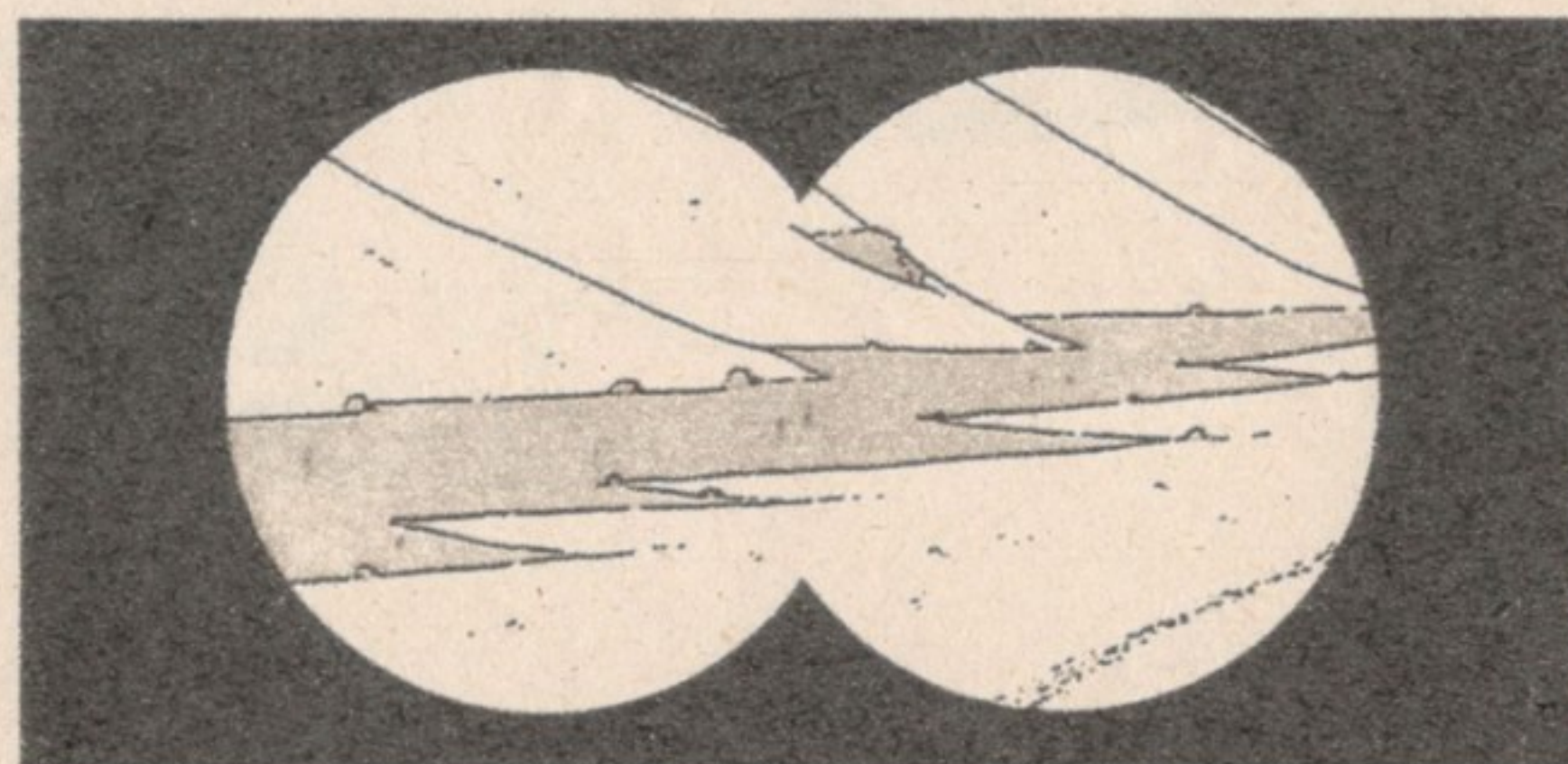
...ИЛИ ЈУГ... ГЛЕ! ИЗГЛЕДА
КАО КАРАВАН! ГДЕ МИ ЈЕ
ПУЏИЊЕ?

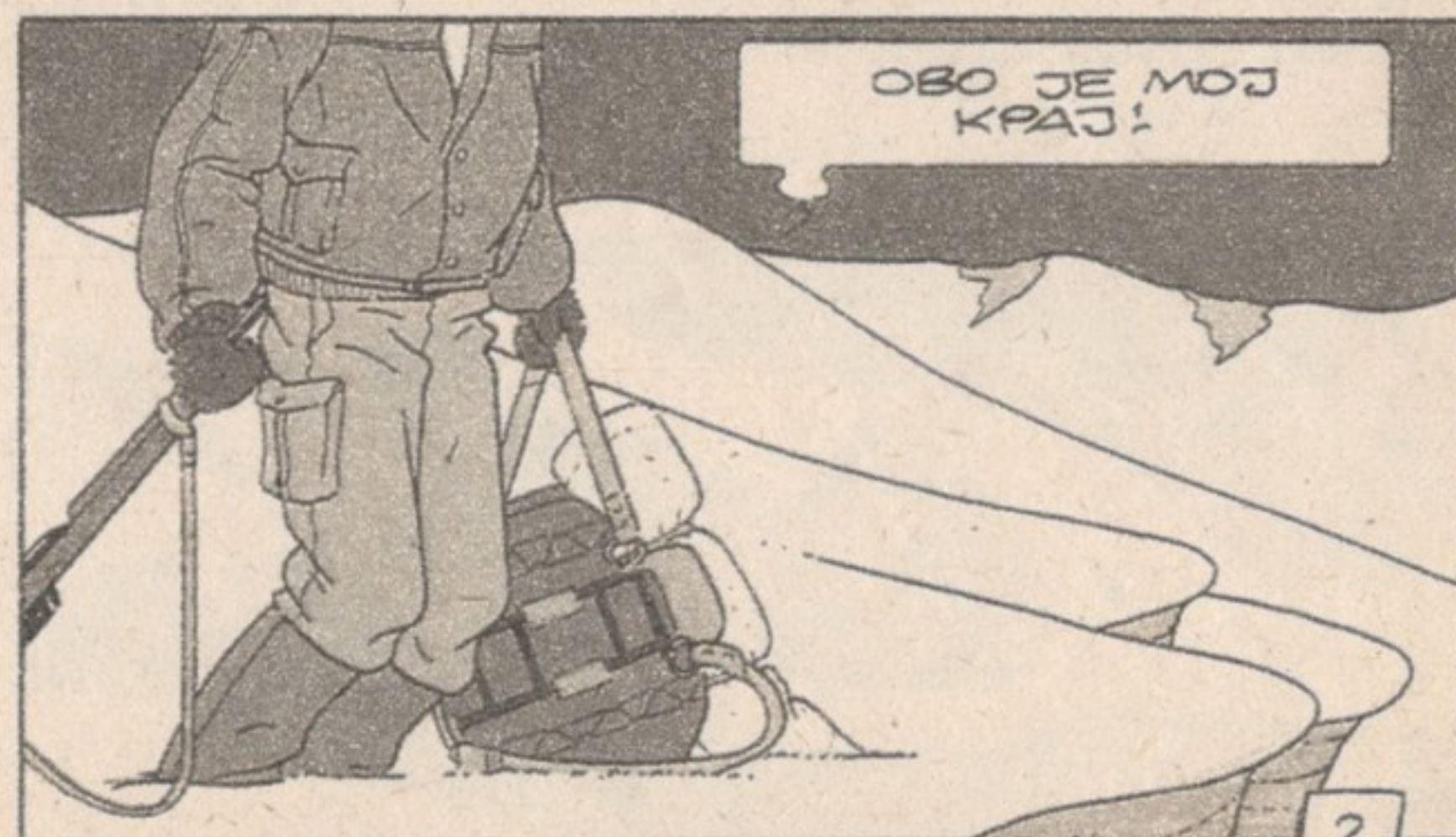
ПАМ!
ПАМ! ПАМ!

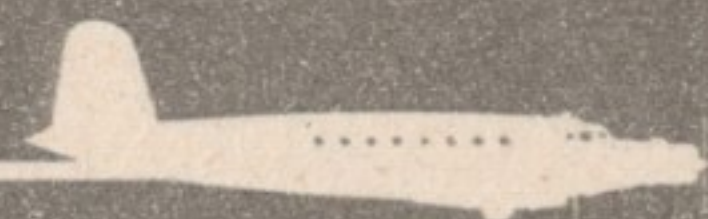
ОВИ СЕ НЕ ОБАЗИРУ
НА ПУЏИЊЕ!

ЧЕКАЈТЕ!
НЕ ОСТАВ-
ЉАЈТЕ МЕ!

ОВО ЈЕ МОЈ
КРАЈ!

ПОСЛЕ НЕДЕЉУ ДАНА ТЕМПЕРАТУРА ЈЕ
БИЛА ЈОШ НИЖА, А МЕЂАВЕ УБИТАЧНИ-
ЈЕ. СВАКИ ПУТ КАД ЈЕ ЗАНОБИО У
НЕКОМ ЗАКЛОЊУ...

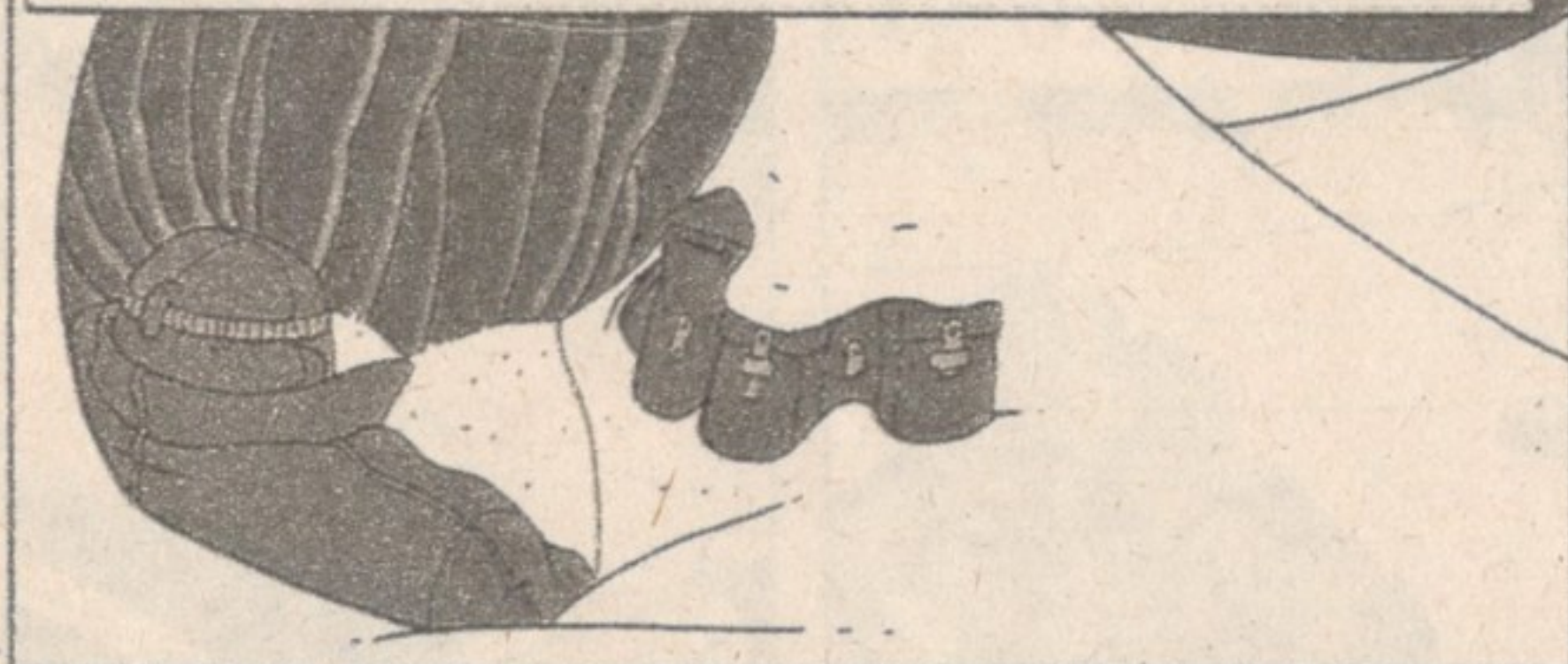
...ПИТАО СЕ ДА
ЛИ ЋЕ ЖИВ ДО-
ЧЕКАТИ ЈУТРО...

...АЛИ ВОЈА ЗА ЖИВОТОМ ГА
ЈЕ ТЕРАЛА ДАЈЕ...

ВИШЕ ПУТА ЈЕ ПОМИСЛИО ДА СЕ ПРЕ-
ПУСТИ ЛАГАНОЈ СМРТИ, АЛИ ГА ЈЕ У ТО-
МЕ СПРЕЧАВАЛА ПОМИСЛО НА...

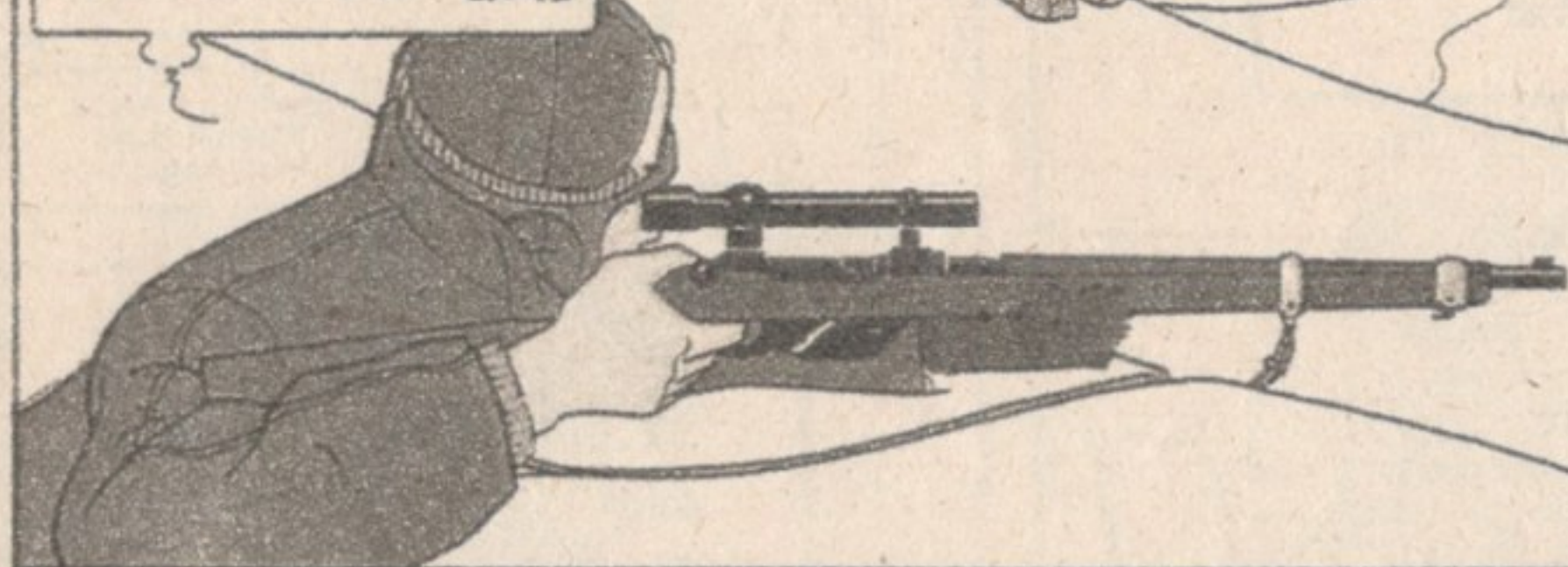

...ХЕЛЕЊУ КОЈА ГА
ЈЕ ЧЕКАЛА У
КАКУТИ...

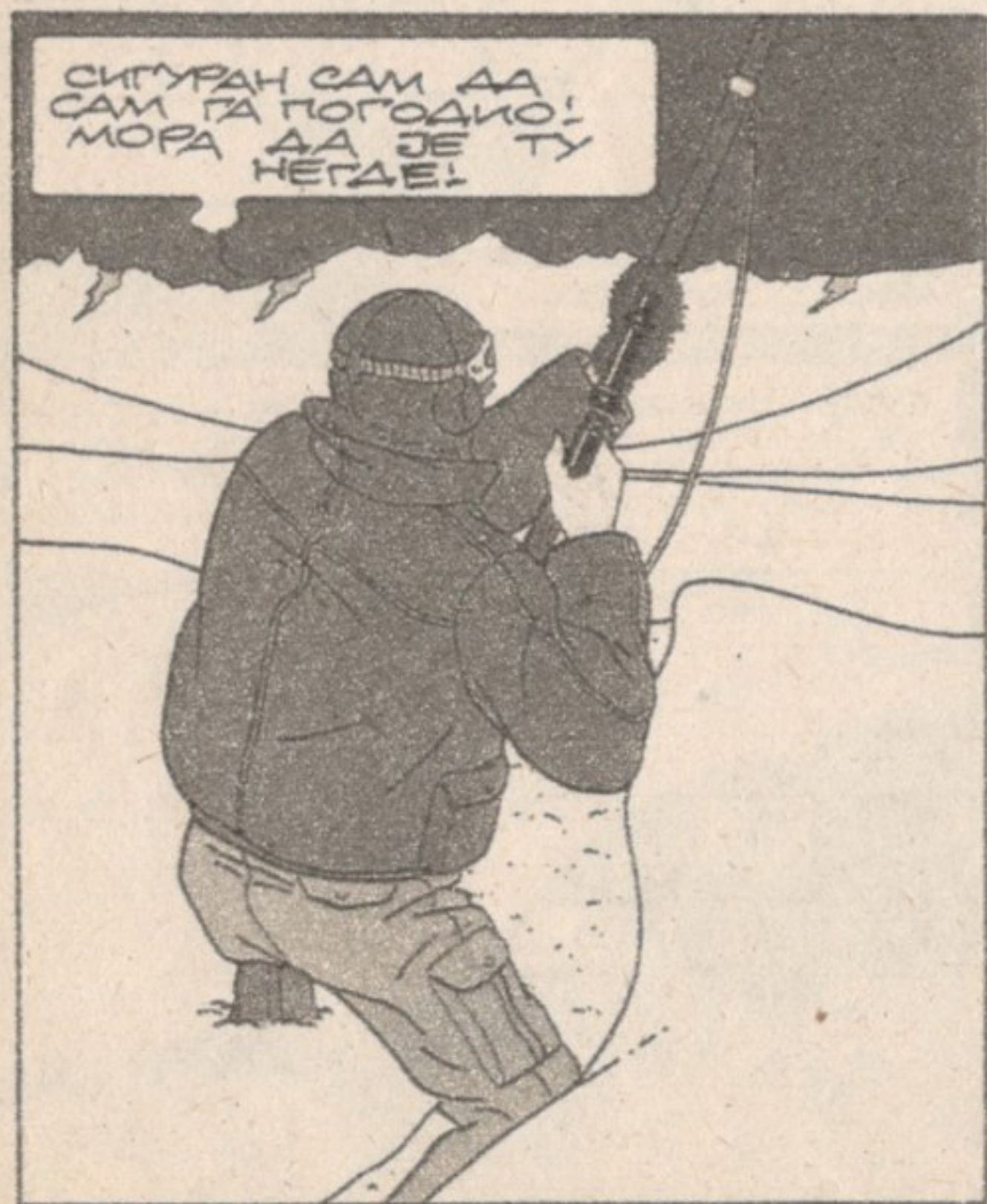

И ТАКО, ЈЕДНОГА ДАНА, ПОКУША
ВАЈУЊИ ДА УЛОВИ ЗЕЦА...

ЖАО МИ ЈЕ... АЛИ,
ИЛИ ТИ ИЛИ ЈА!

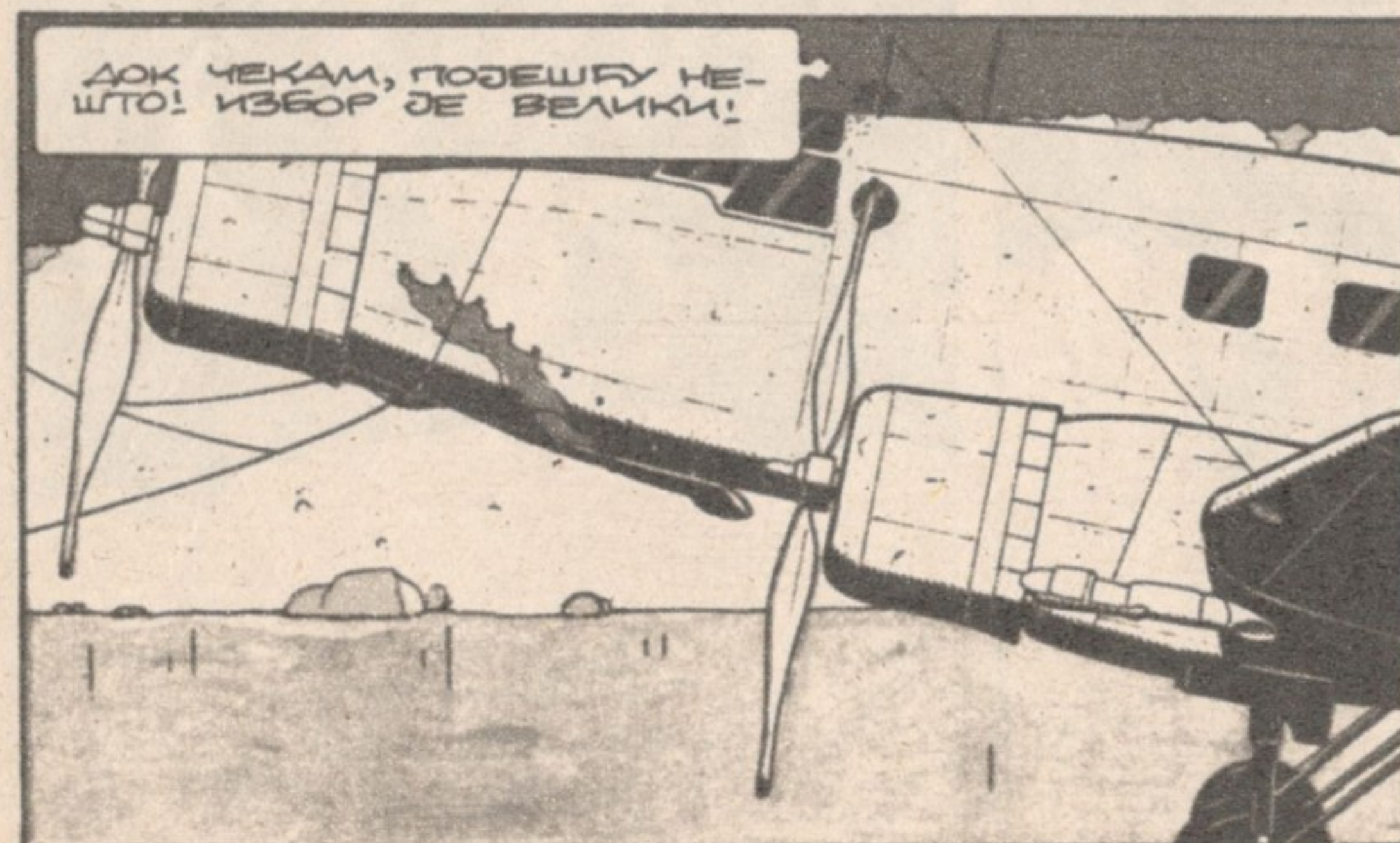
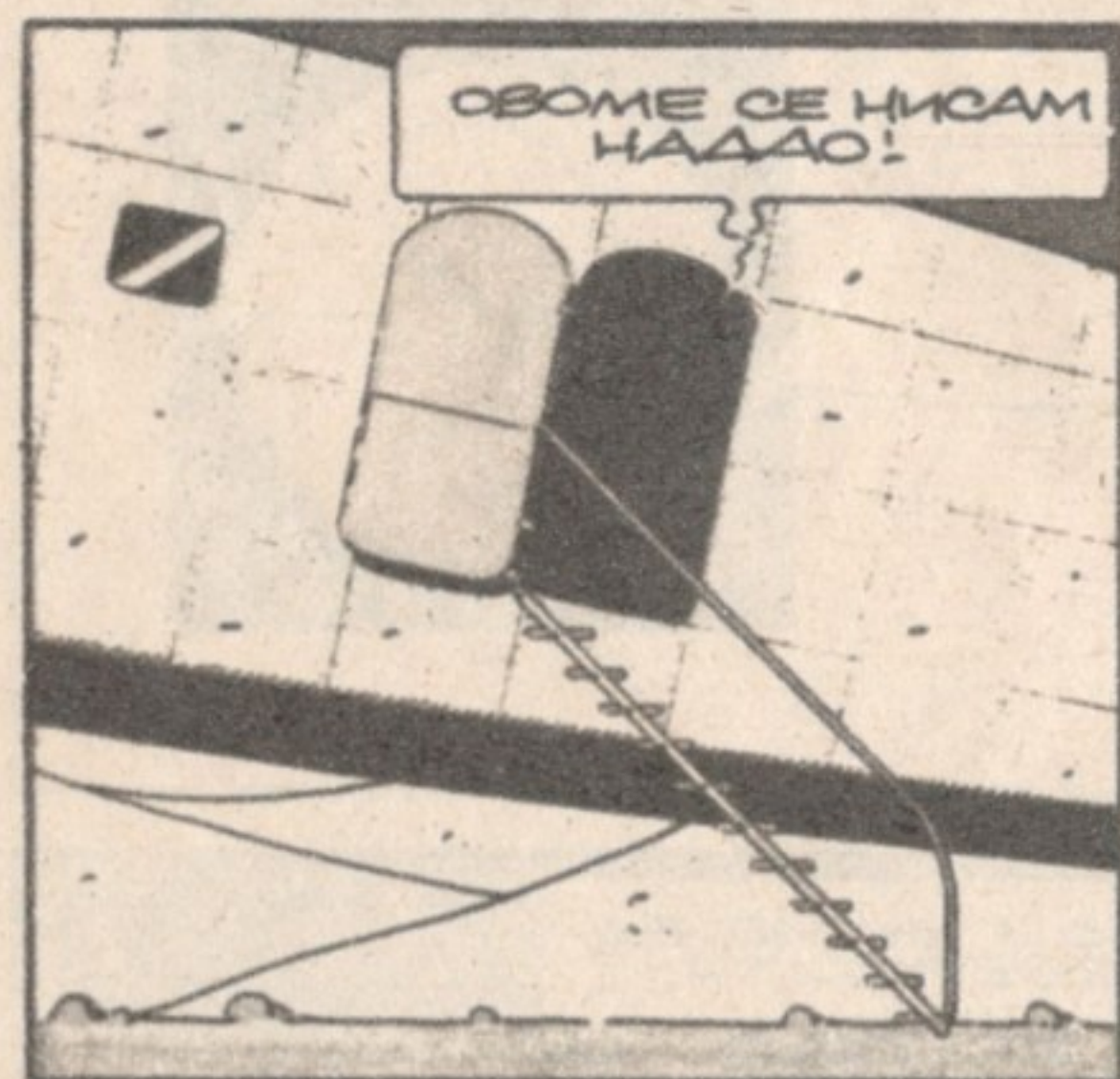
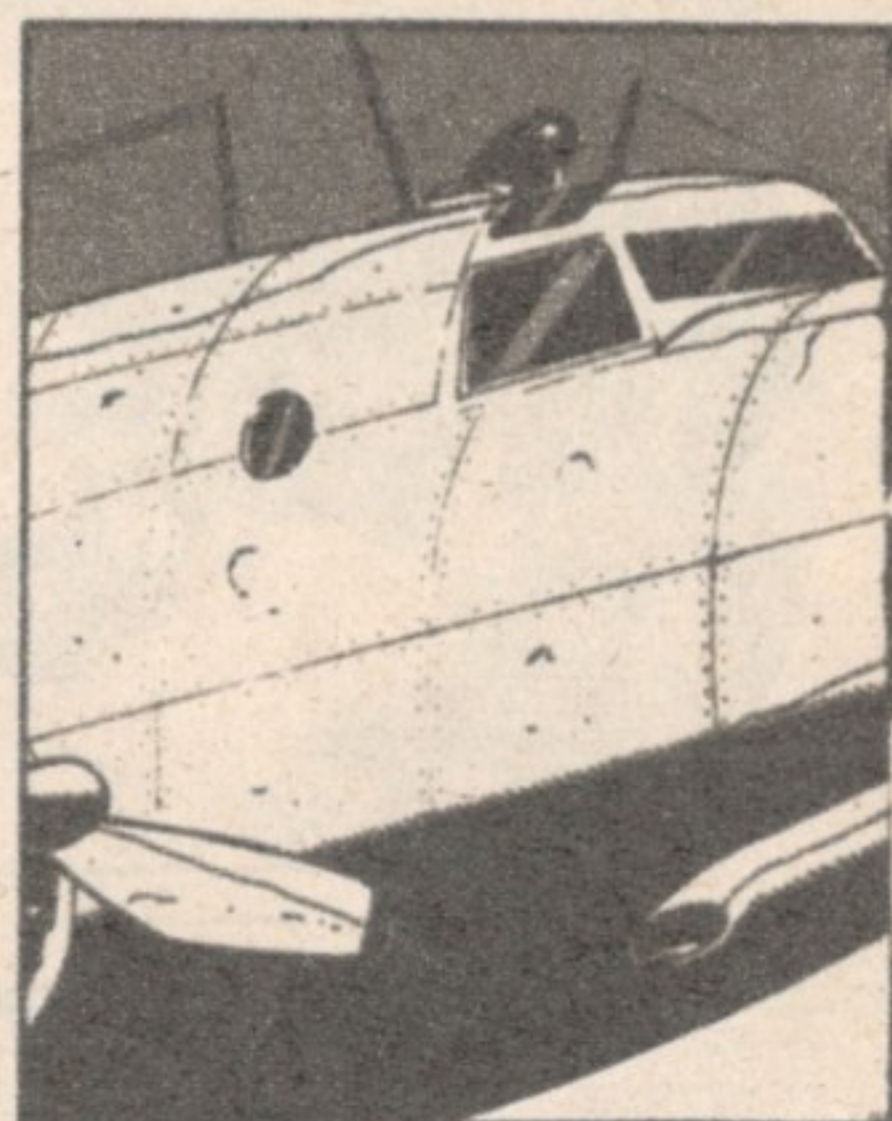
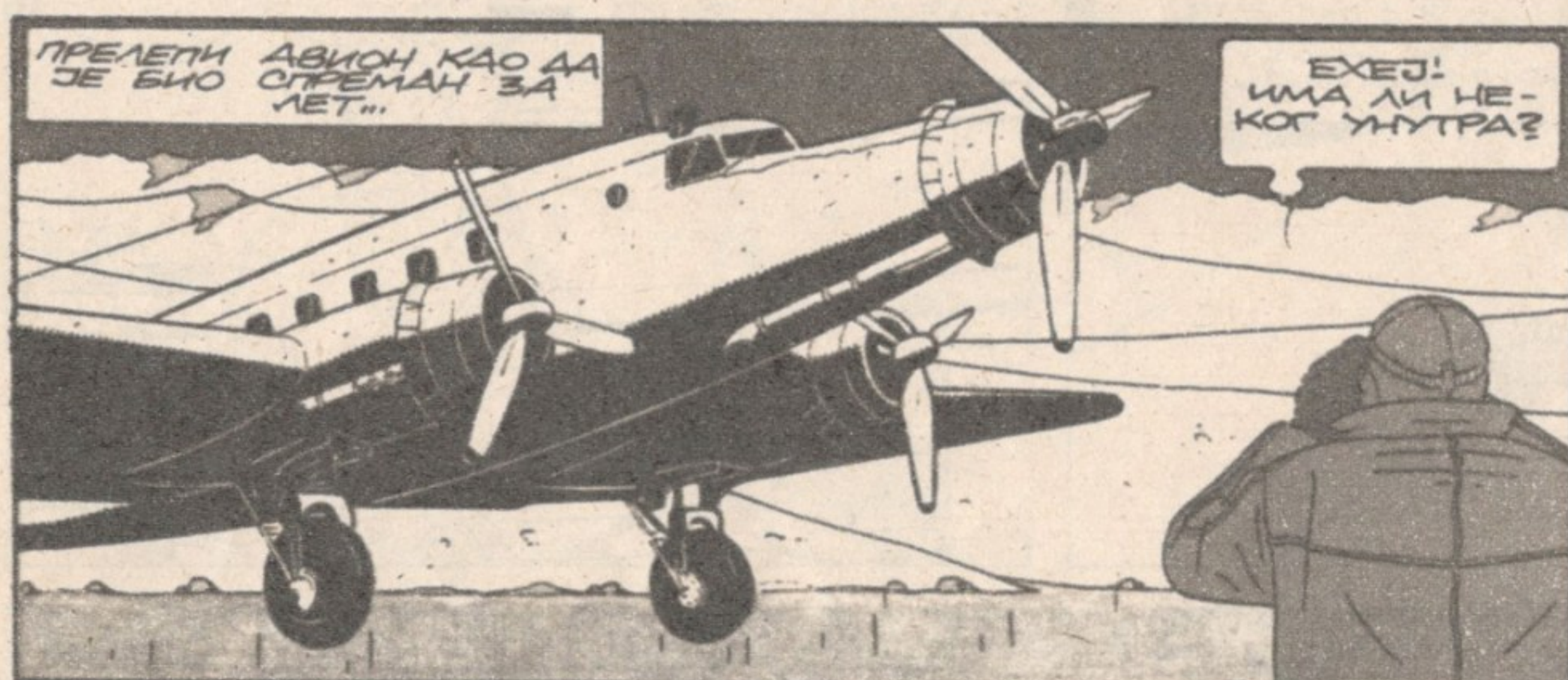
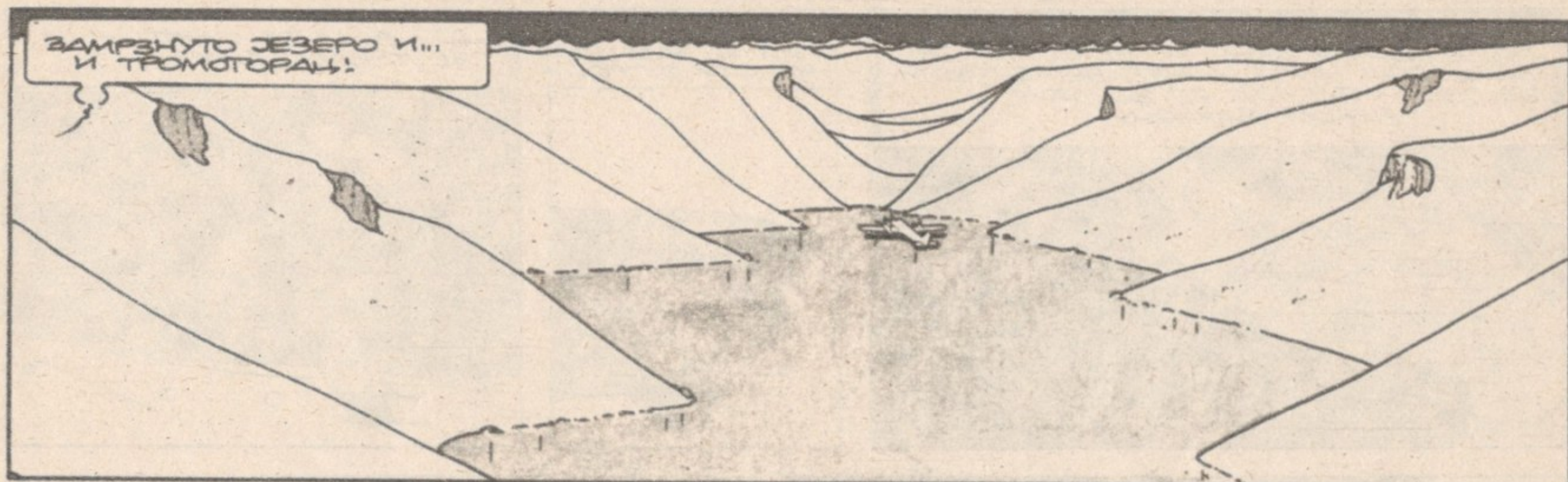
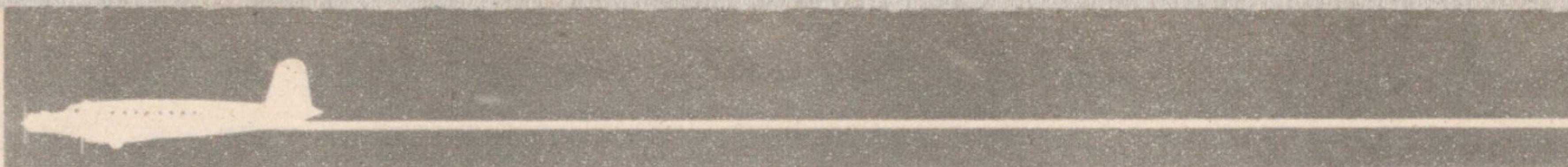

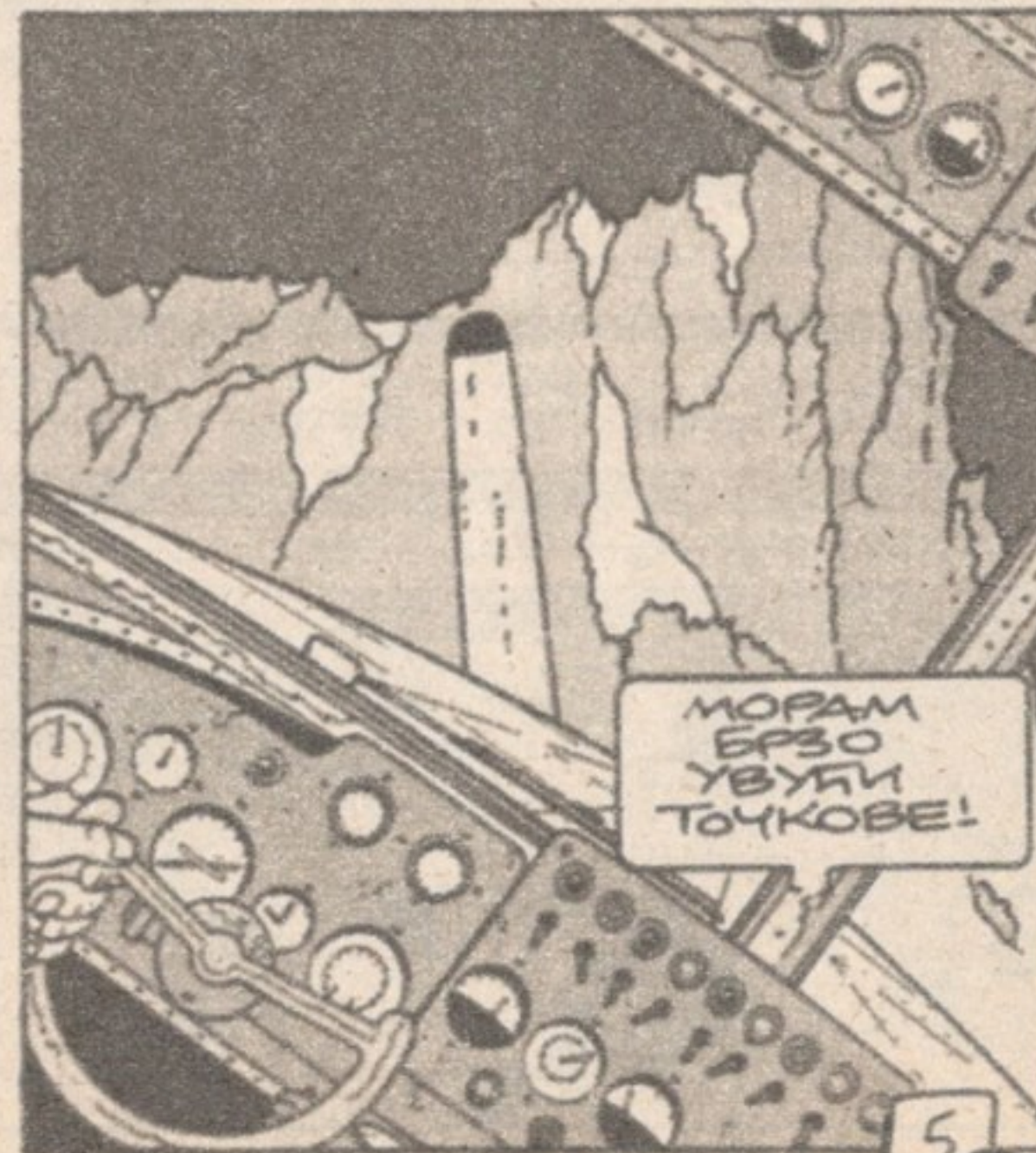
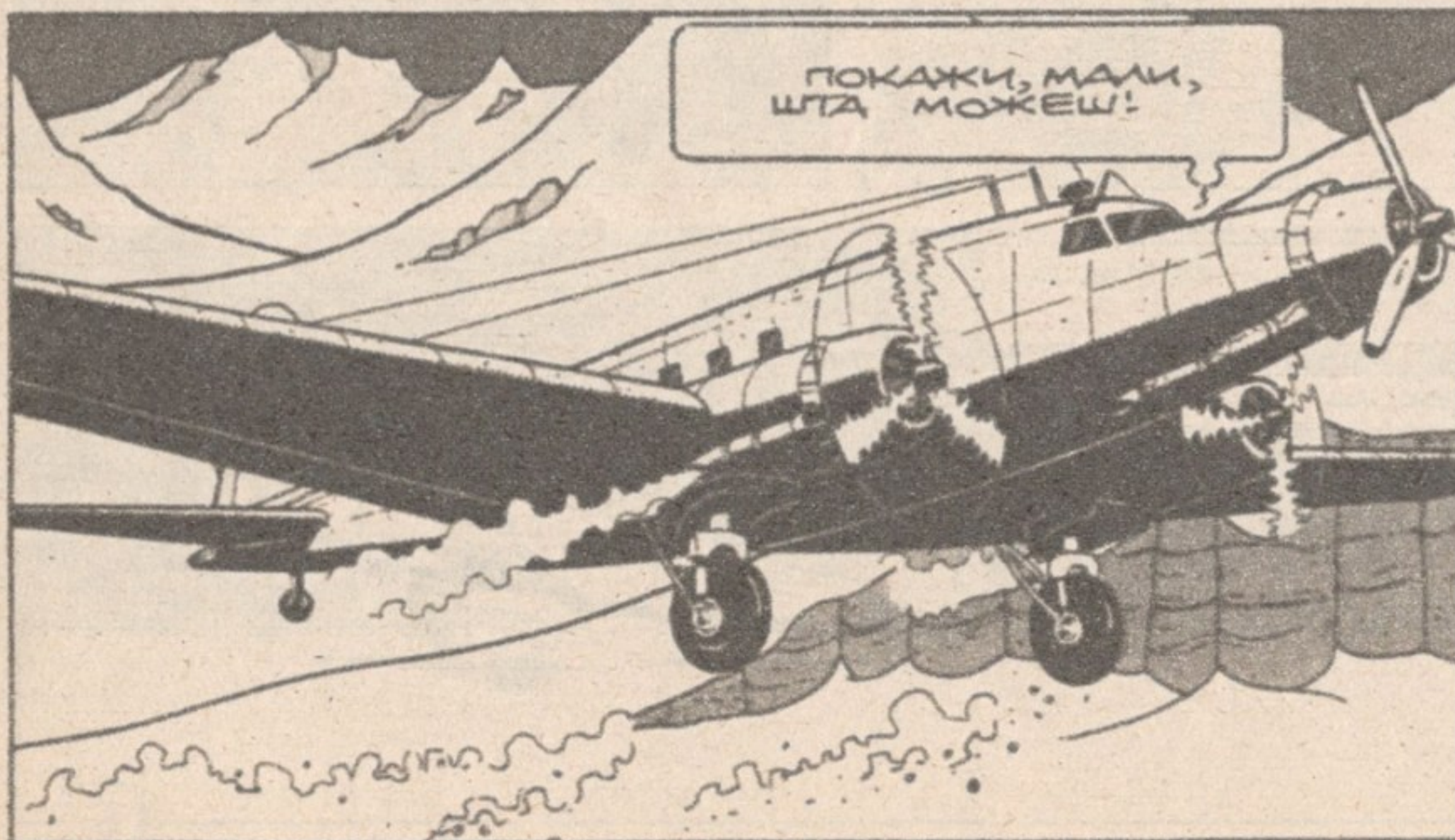
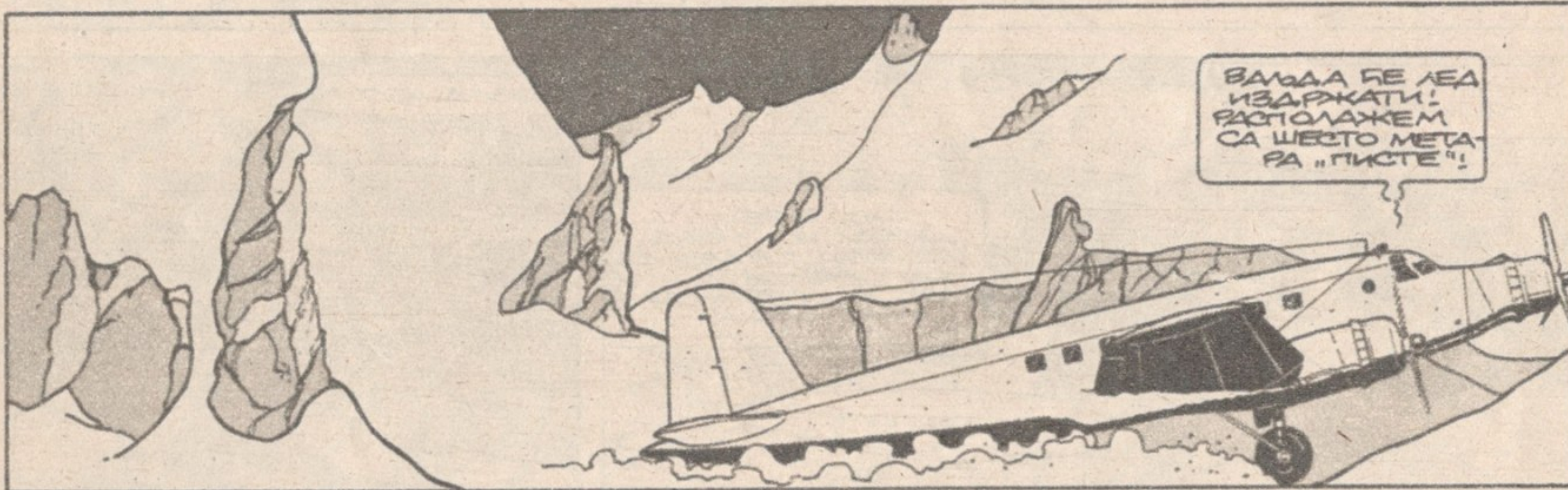
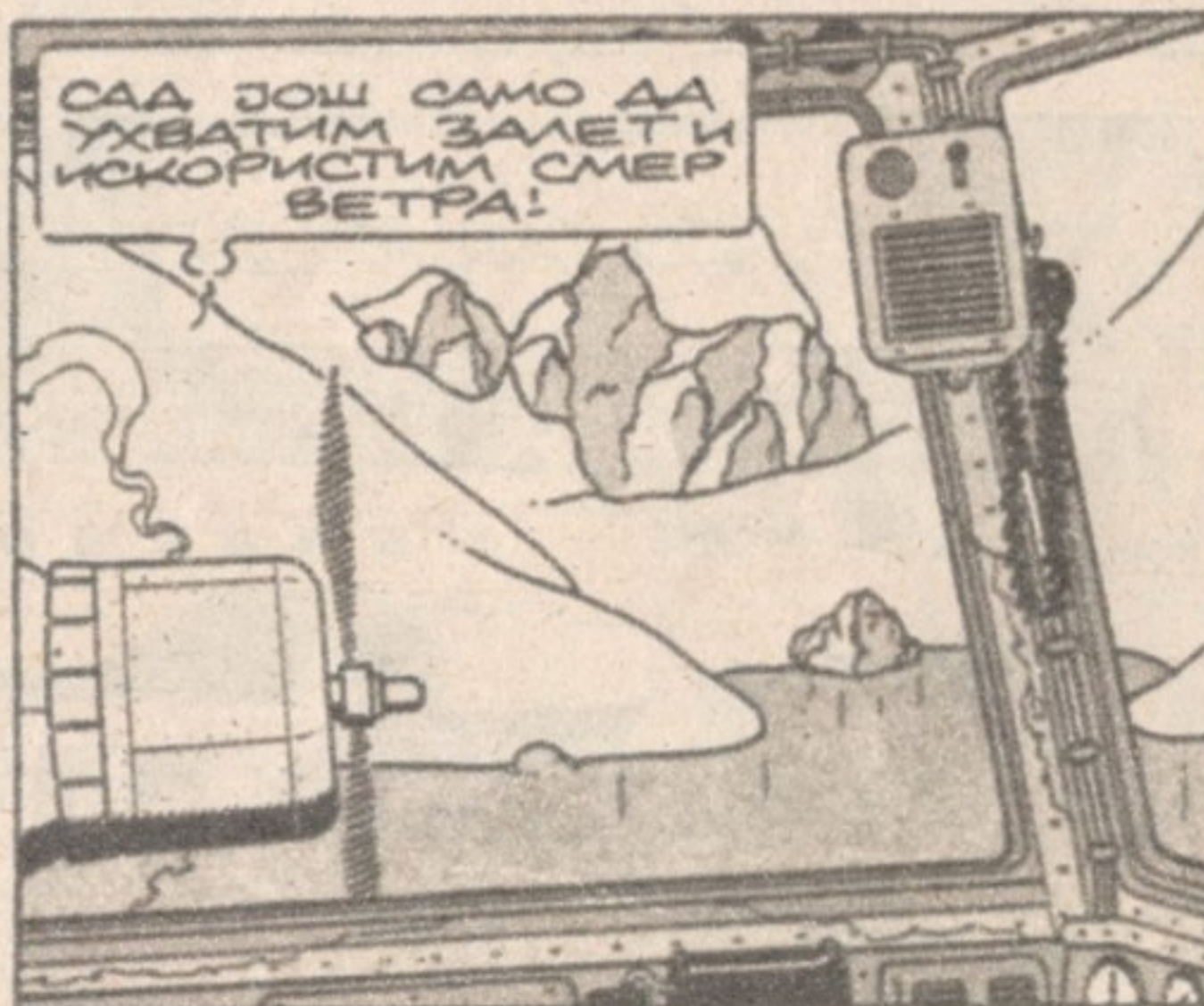
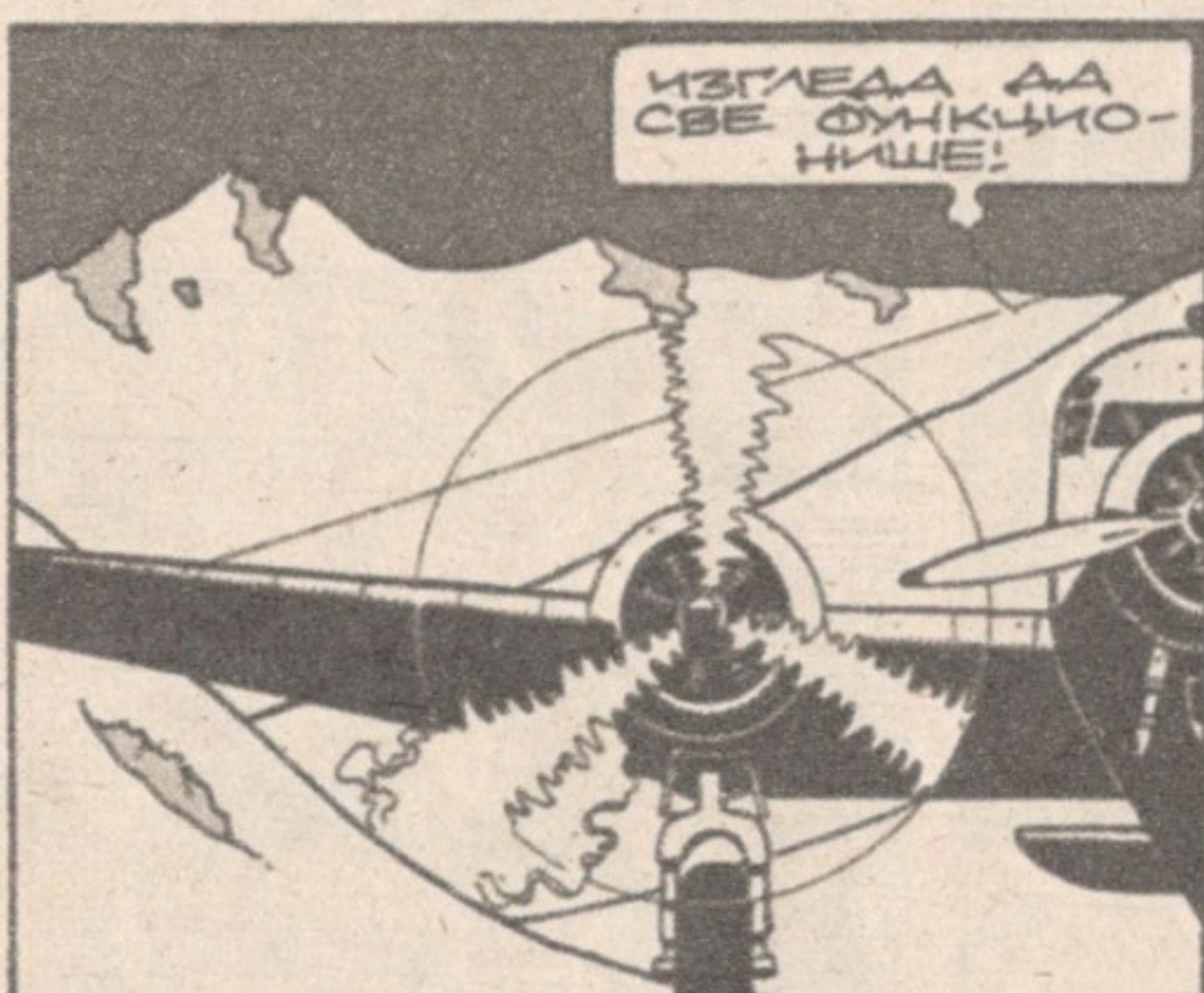
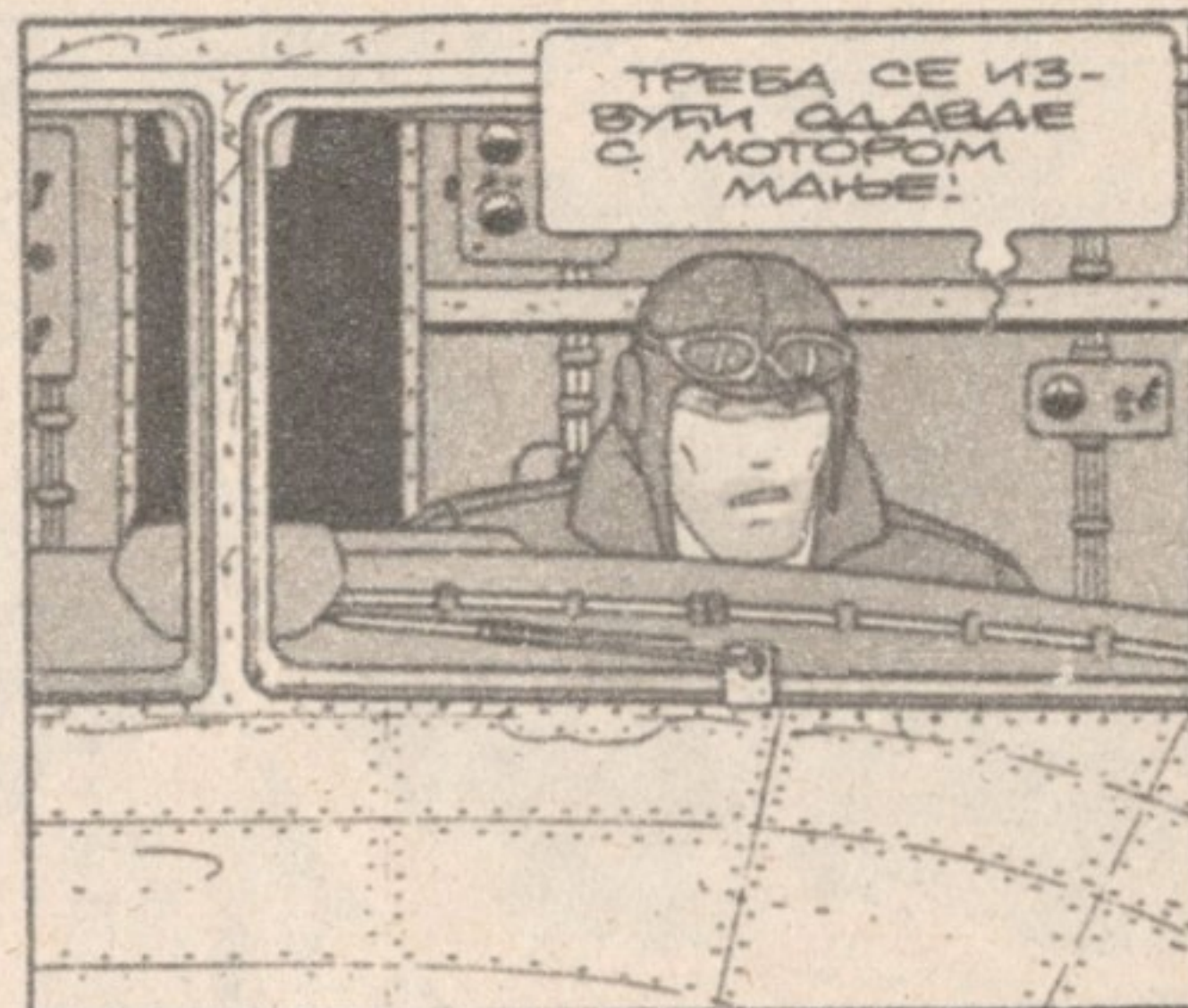
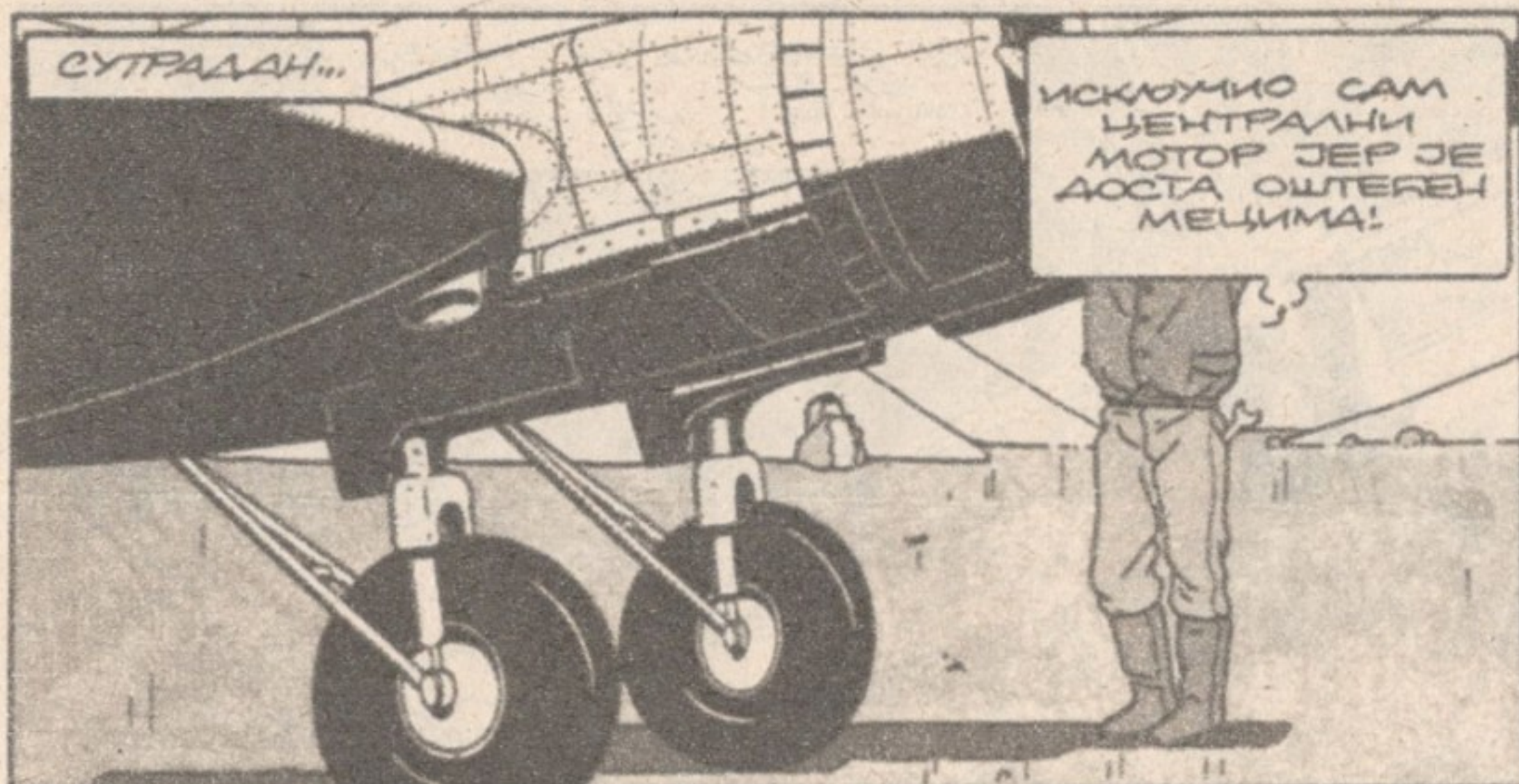
СИГУРАН САМ ДА
САМ ГА ПОГОДИО!
МОРА ДА ЈЕ ТУ
НЕГДЕ!

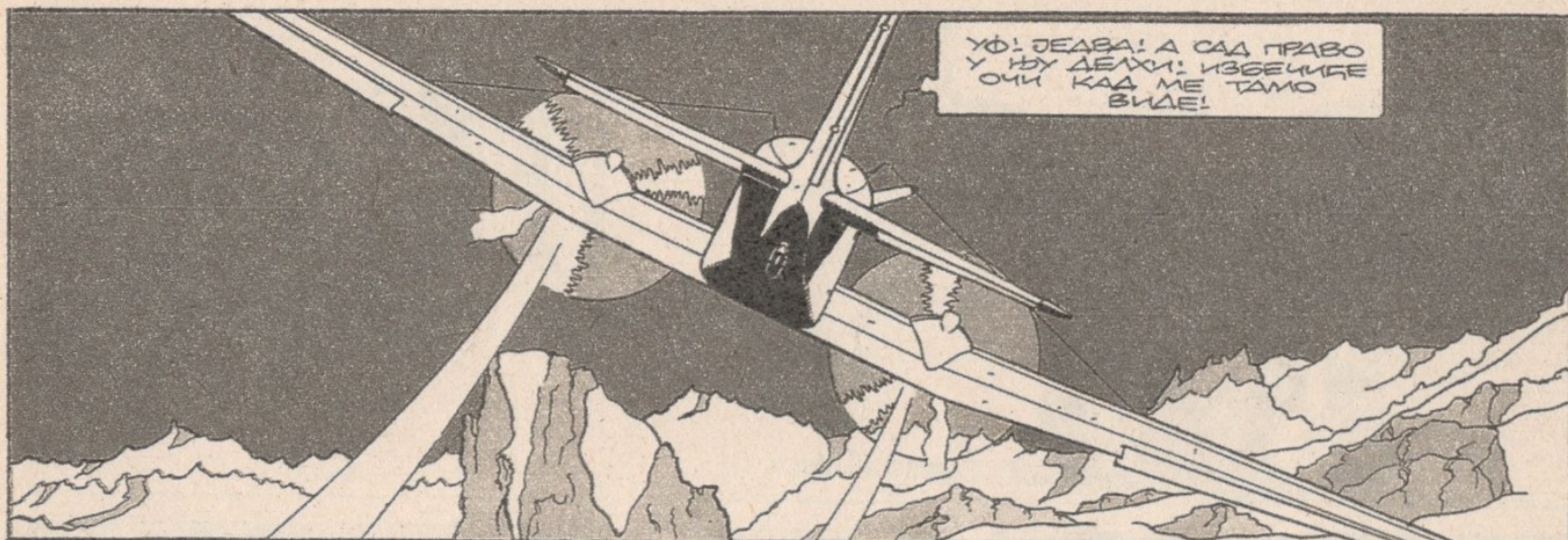

ГЛЕ ОВО! ОУМ МЕ ВА-
РАЈУ! НЕБЕРОВАТНО!

УФ! ЈЕДВА! А САД ПРАВО
У НОУ ДЕЛХИ! ИЗБЕЧИТЕ
ОЧИ КАД МЕ ТАМО
ВИДЕ!

ДИВНА МАШИНА! А?
КОМЕ ЛИ ПРИПАДА?

ИЗБАВЉЕЊЕ ТРЕБА
ЗАШТИ!

ТРИ САЗА
КАШИТЕ!!!

АЛО, ЗОВЕМ
ДЕЛХИ! КОНТРОЛА
ЛЕТЕЊА! ПРОМЕНИО
САМ АВИОН У
НАНГ! СПРЕМИТЕ
ШАМПАЊАЦ!

НАЈЗАД ДЕЛХИ!

БРЗО, РАМА, НАШ АДЛЕР СЕ ВРАТИО! ЛИЧИ НА НБЕТА
ДА УБЕ У КРАТИЈУ, А ВРАТИ СЕ ПРВОМ КЛАСОМ!

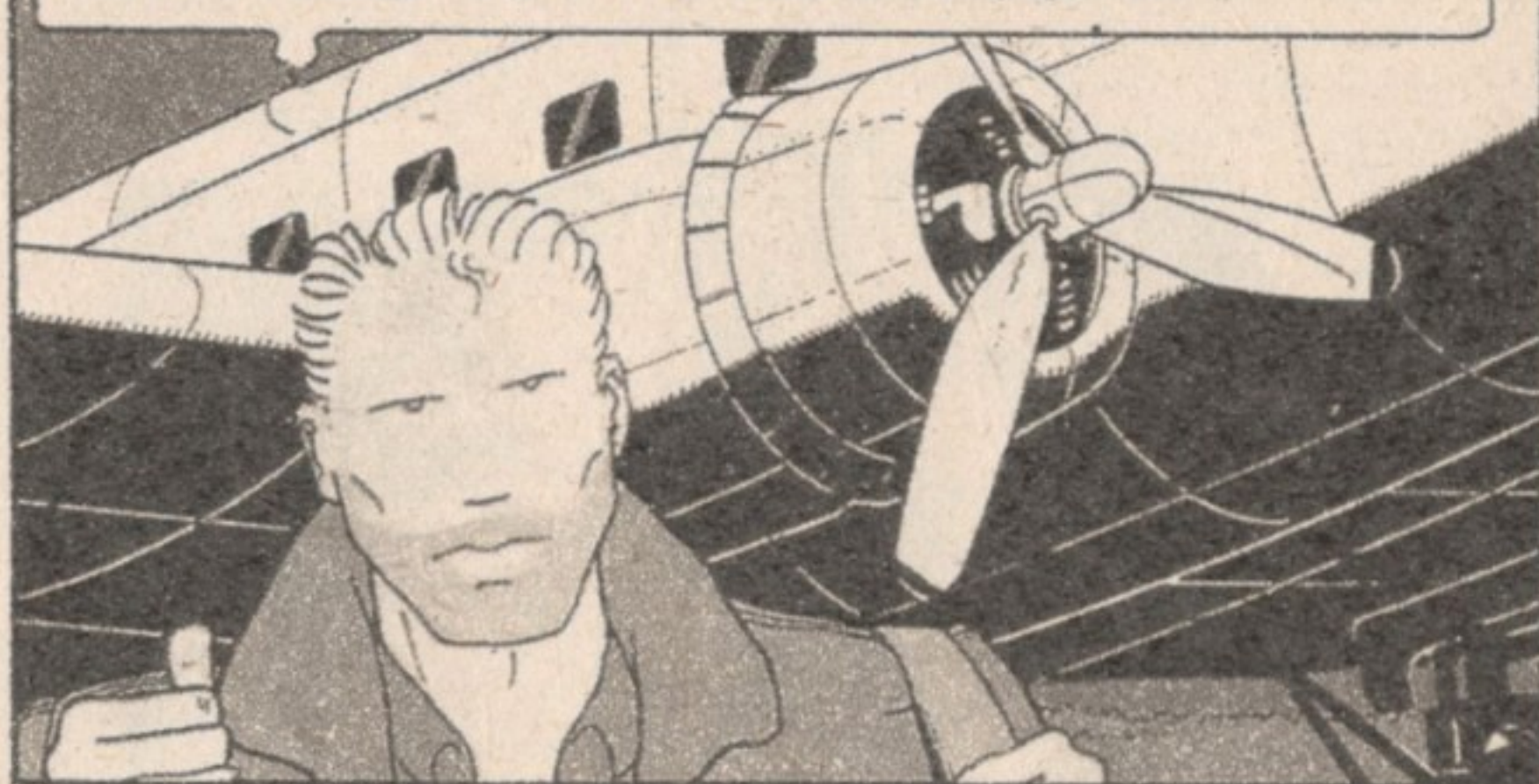
ДА, САМБЕ КУРТ! АДЛЕР СРЕГАН УВЕК! ЈА ЗАДОВОЉАН!

АДЛЕРЕ, БАШ САМ СРЕГАН! СВИ СМО МИСЛИЛИ ДА СИ МРТАВ! ЧУО САМ СЕ С ХЕЛЕНОМ! ВАМ СЕБЕ ЈЕ! БИЛА ЈЕ ВЕОМА ЗАБРИНУТА!

КАКО САМ ТЕК ЈА СРЕГАН ШТО САМ ОВАЈ! ДА НИЈЕ ОВОГ АВИОНА, КО ЗНА... СВЕ БУ ТИ ИСПРИЧАТИ...

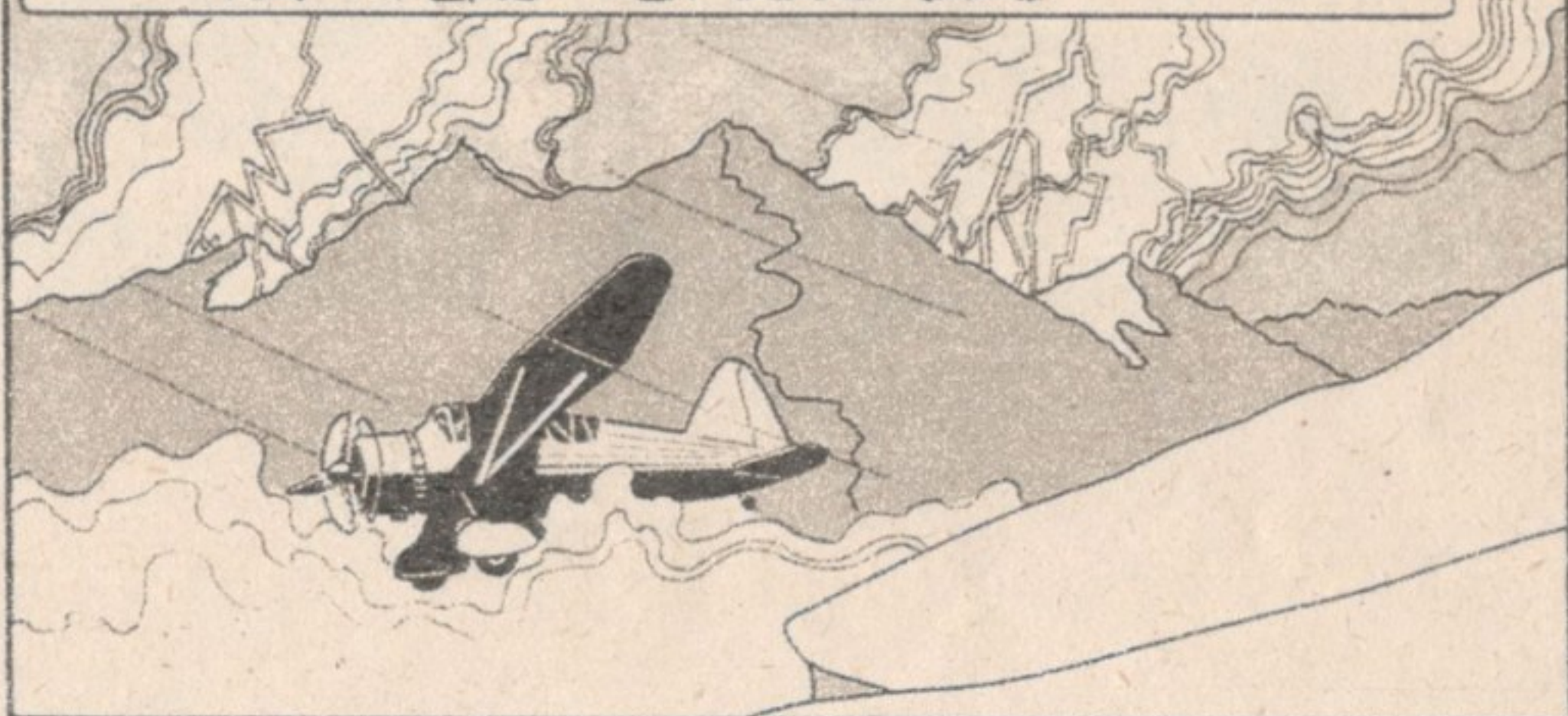

КАСНИЈЕ, У БАРУ...

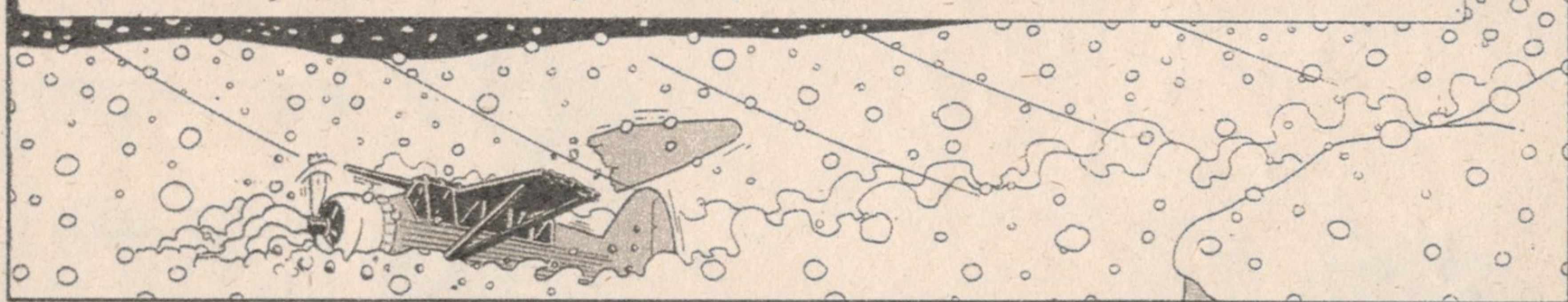
КАО ШТО ЗНАШ, ВРАГАО САМ СЕ ИЗ КАБУЛА, КАД...

...ЗАПАДОХ У ГАДНУ МЕГАВУ! БИЛО ЈЕ НЕМОГУЋЕ ПРОНАЋИ МАХОРЕ! РАДИО НЕ РАДИ, А ВИСИ НА ПРЕКО ПЕТ ХИЛЈАДА!

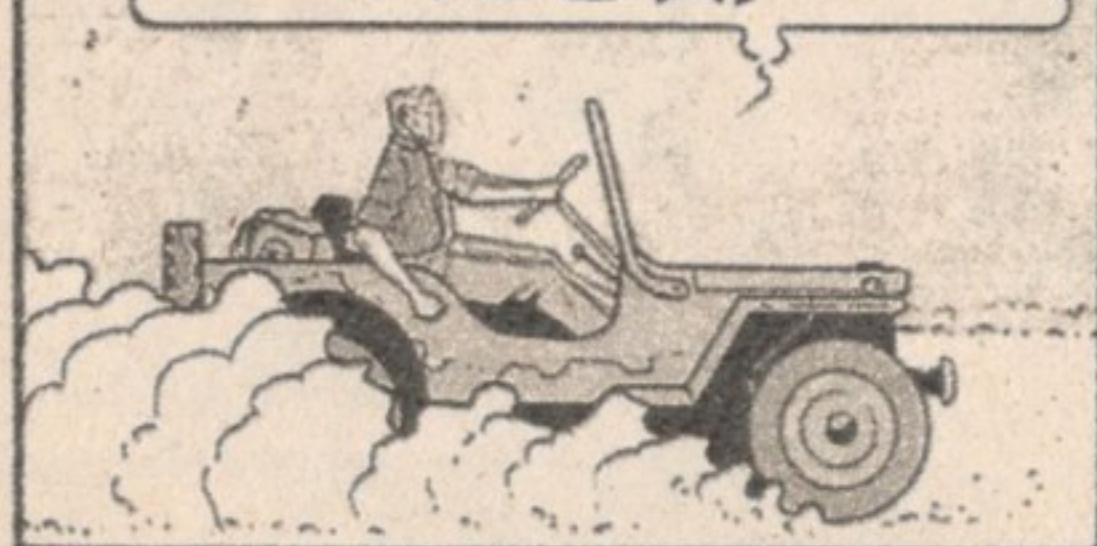
"БАЦАЛО МЕ ЛЕВО И ДЕШНО, ДАМ САМ НЕКАКО УСПЕО ДА СЕ СПУСТИМ НА СНЕГ! ДАЈЕ ПРЕТПОСТАВЉАШ: СНЕГ, ЗИМА, ГЛАД, А ЗАТИМ И ОВАЈ ЛУКСУЗНИ АВИОН, БЕЗ ПАПИРА, НЕРЕГИСТРОВАН, МИТРАЉИРАН..."

МАЛО КАСНИЈЕ...

ДРЖАЋЕМО АВИОН ДО ДАЉИЈЕГ! ЕХ, КУРА РЕ БИТИ СРЕГНА ДА ТЕ ВИДИ! АКО ХОРЕШ, ИМАШ ВОЈНО НЕКО ВРЕМЕ! СВЕ ЈЕ МИРНО! ЈА САМ ТУ, А И РАМА МОЖЕ ДА ПИНОТИРА АКО ЗАТРЕБА!

ВЕЛИКОДУШАН СИ! РАДО ПРИХВАТАМ ПОЛУДУ! ТРЕБА МИ ОДМОР, А И ХЕЛЕНА!

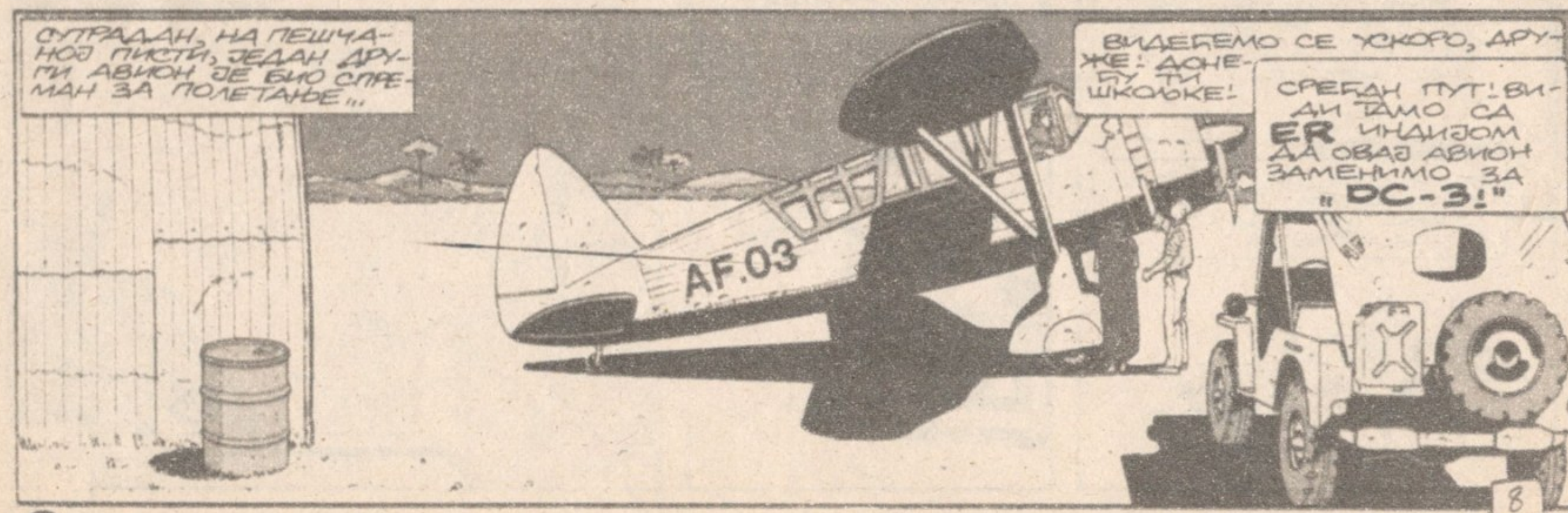
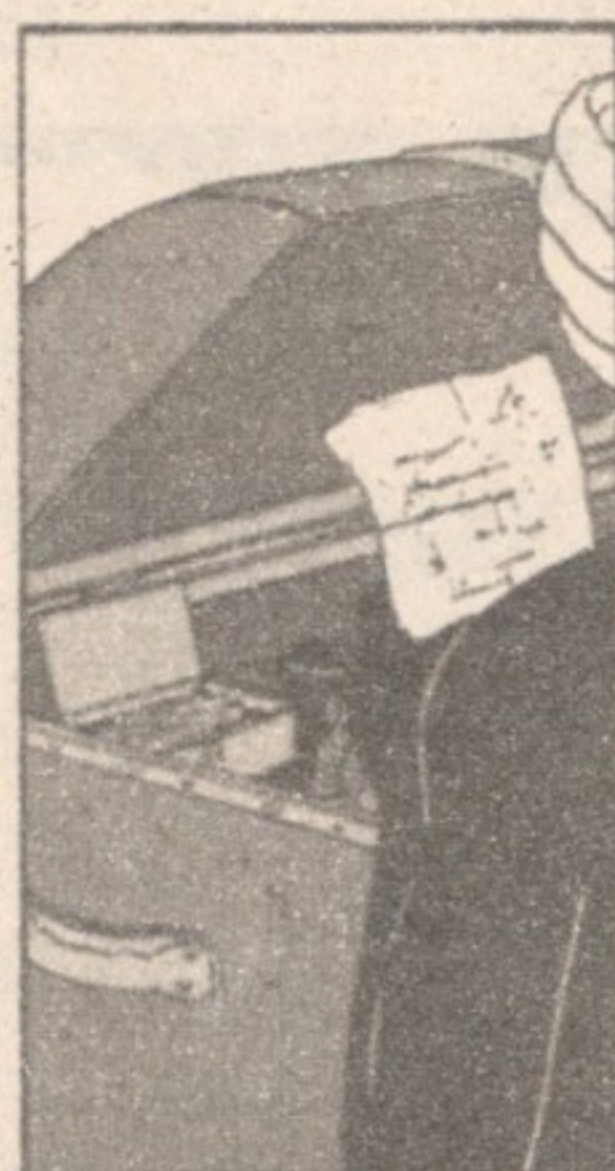
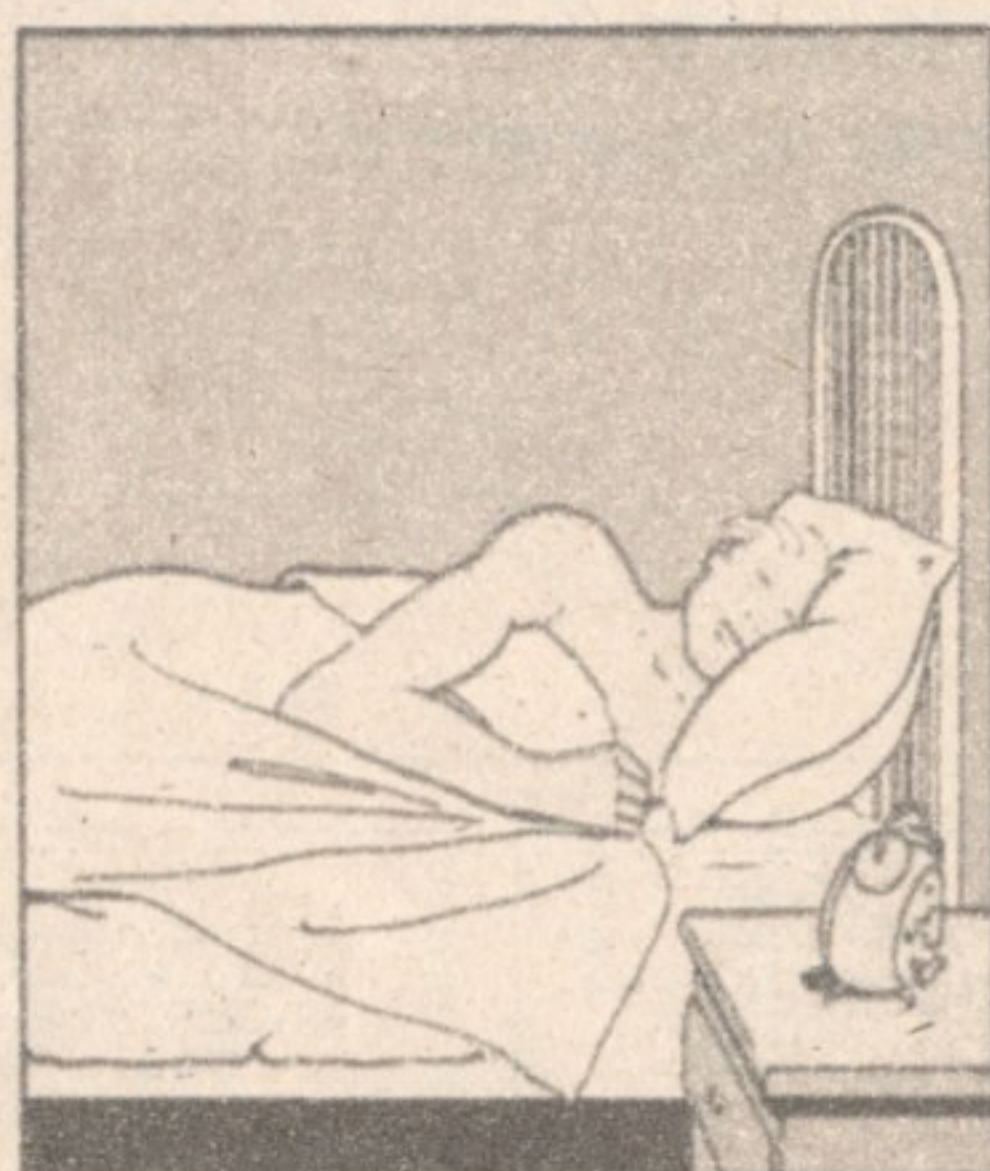
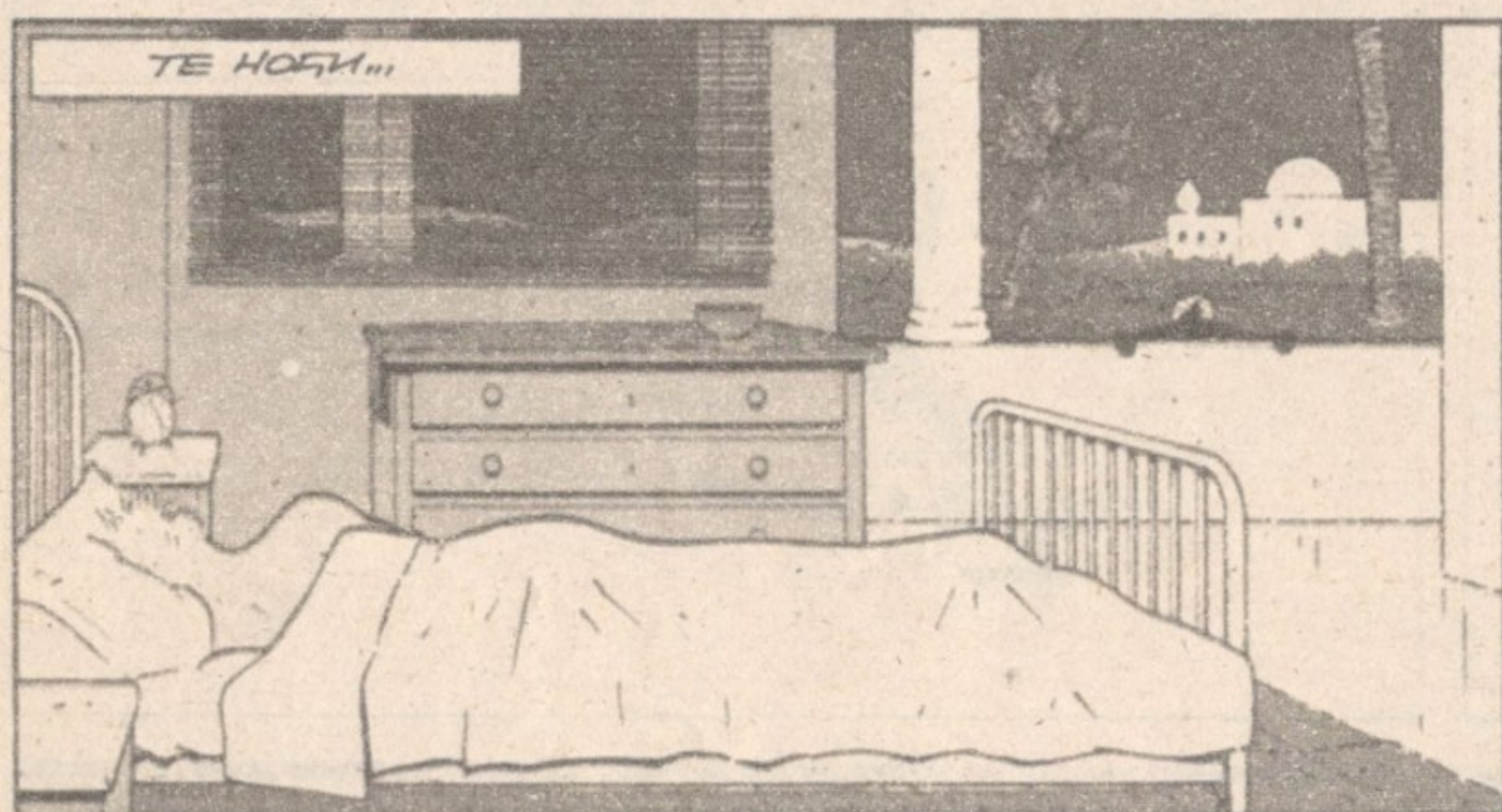
ТЕК ШТО СУ ДВА ПРИЈАТЕЉА ИЗАШЛИ ИЗ БАРА, ЈЕДАН СТАРАШ ЈЕ ЖУРНО УСТАО...

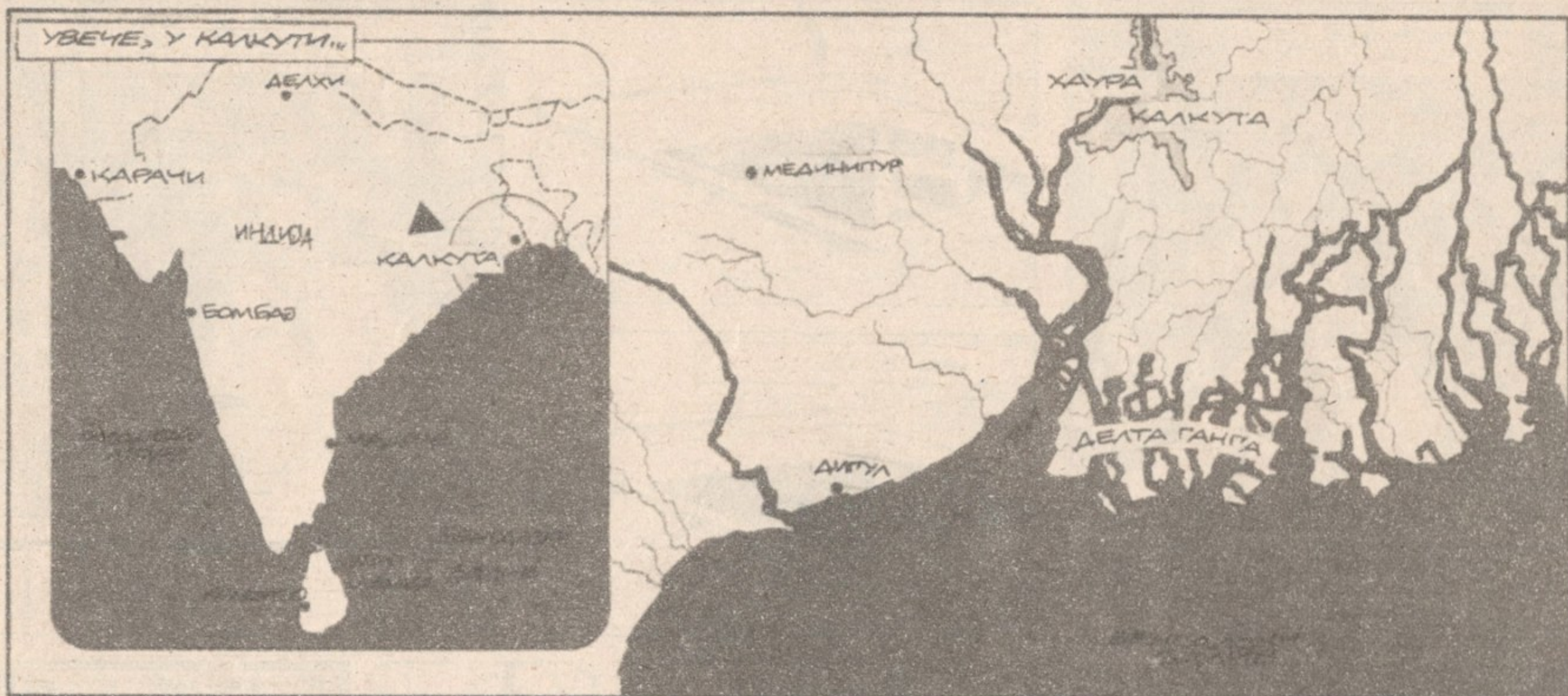
ОВО ЋЕ ИНТЕРЕСОВАТИ ПРИНЦА!

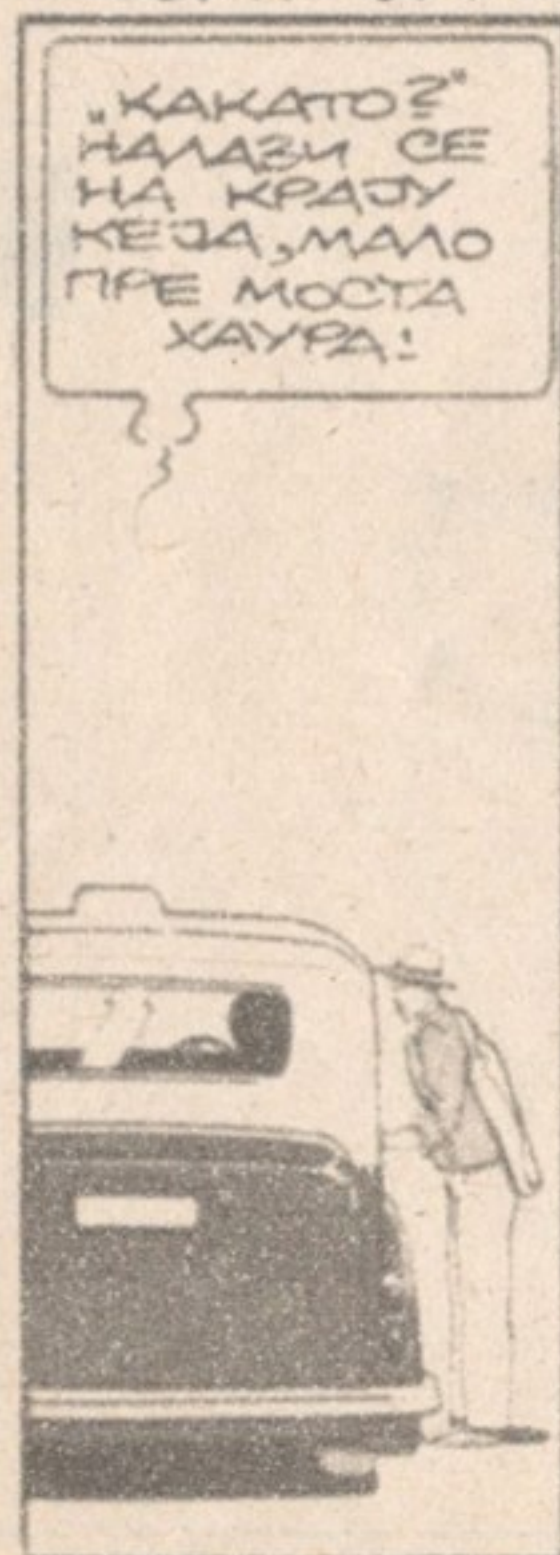
ПОКУШАЈ ДА ПОЗОВЕШ ПРИНЦА! ИМАМ ЗА НЕГА ЈЕДНУ ВЕСТ! ТВОЈ ЗАДАТАК ЈЕ ДА ИСПИТАШ ПОРЕКЛО АВИОНА! МОРАМО БИТИ СИГУРНИ ДА ЈЕ ТО ОН!

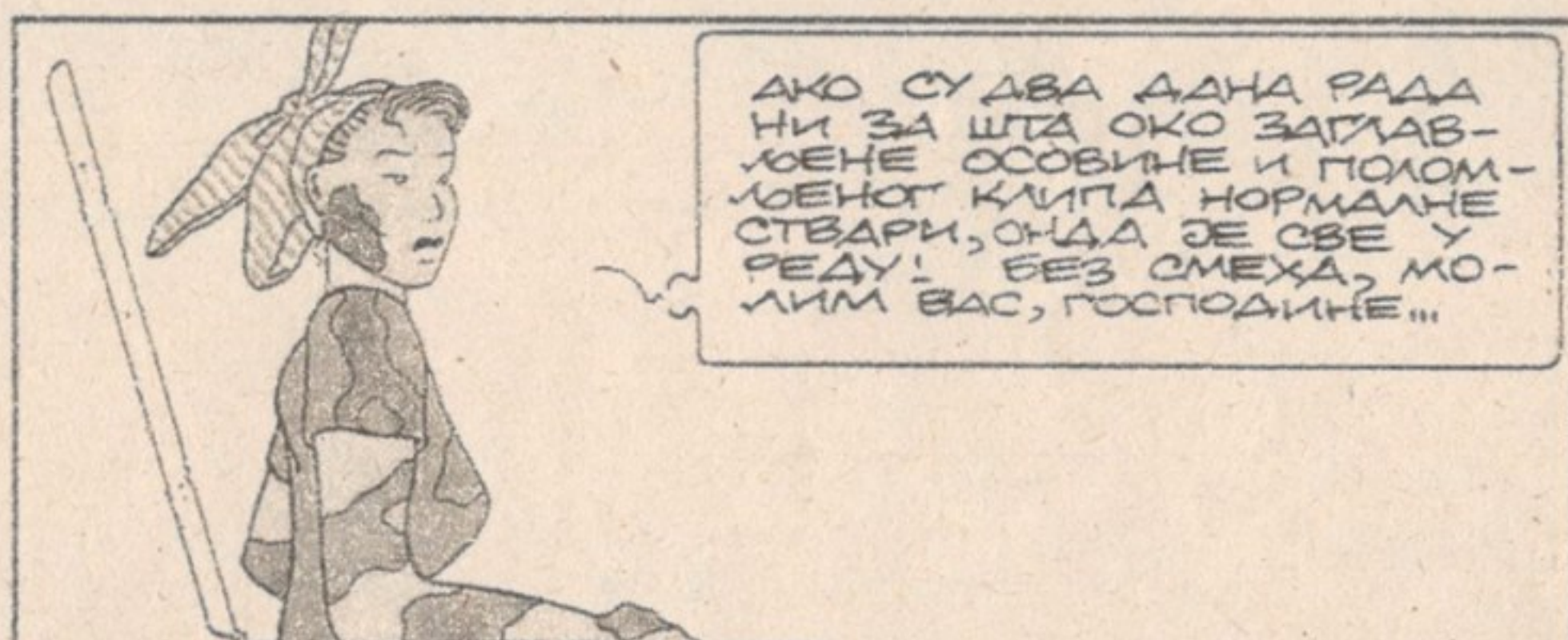
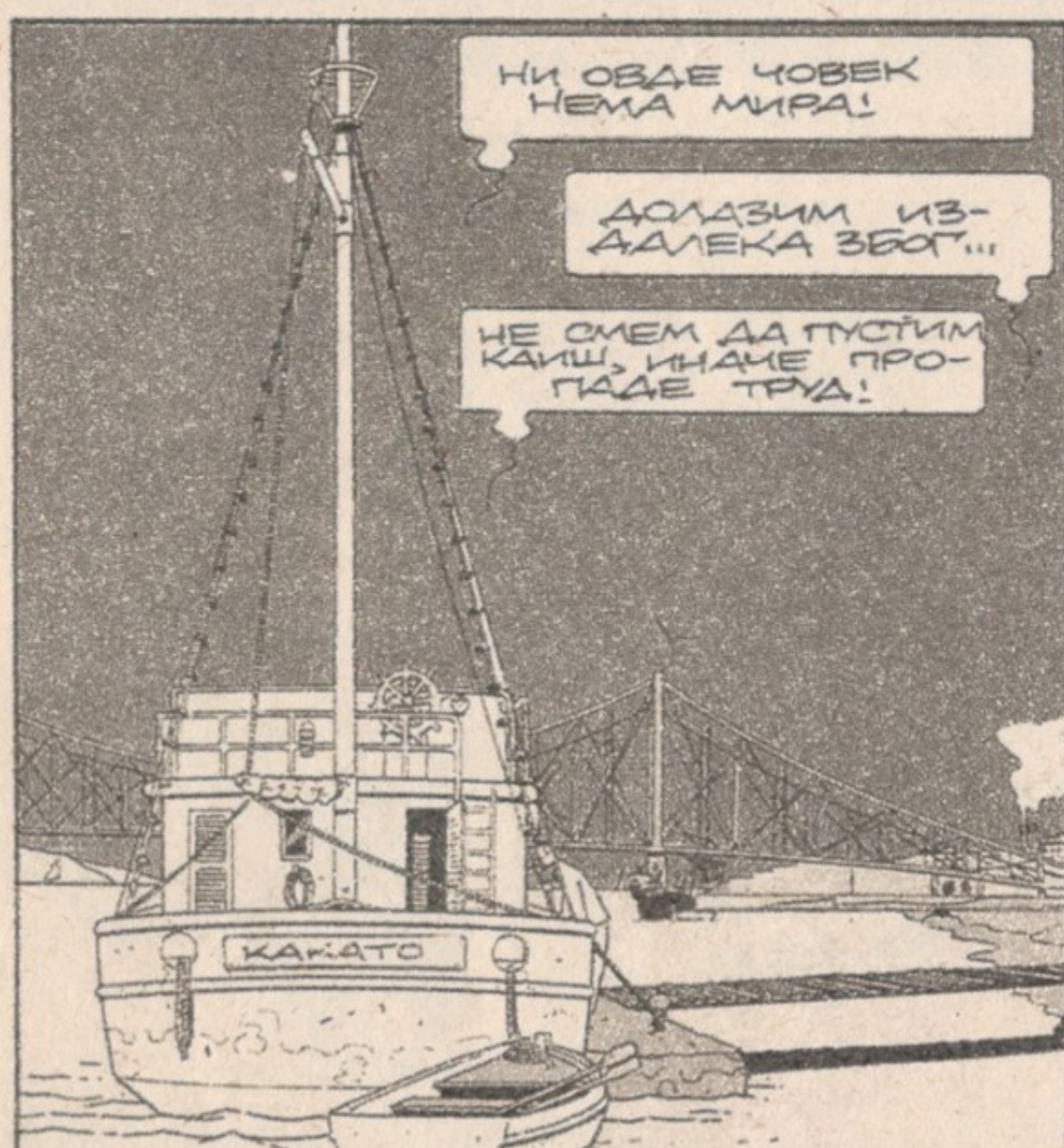
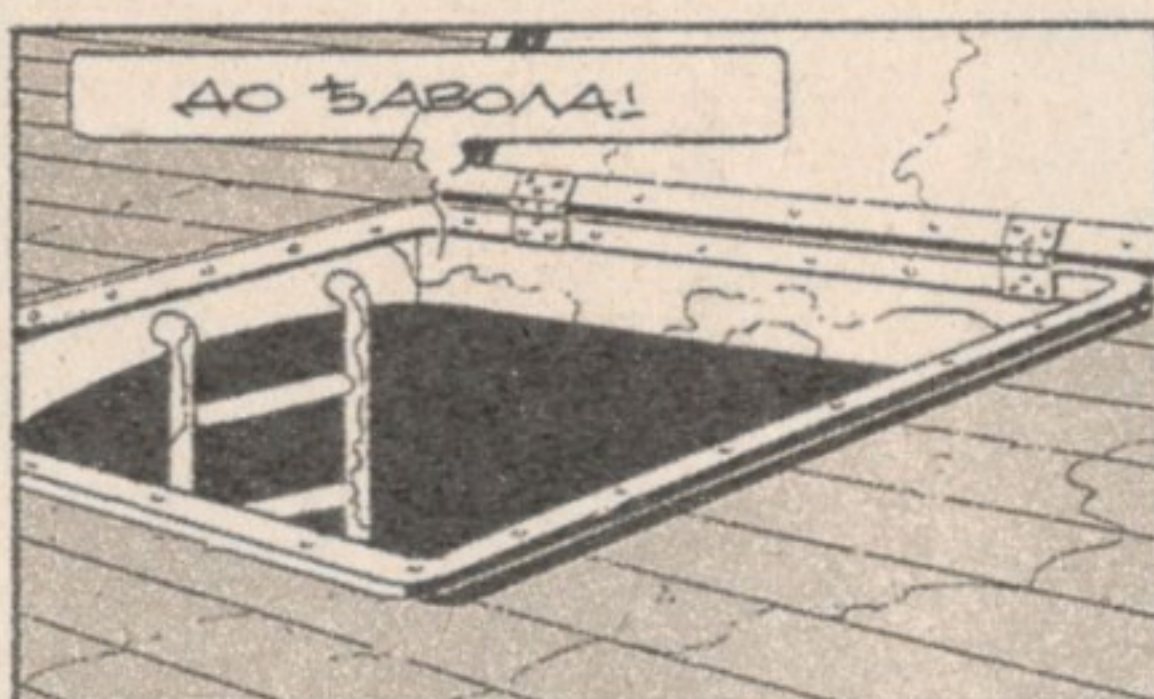
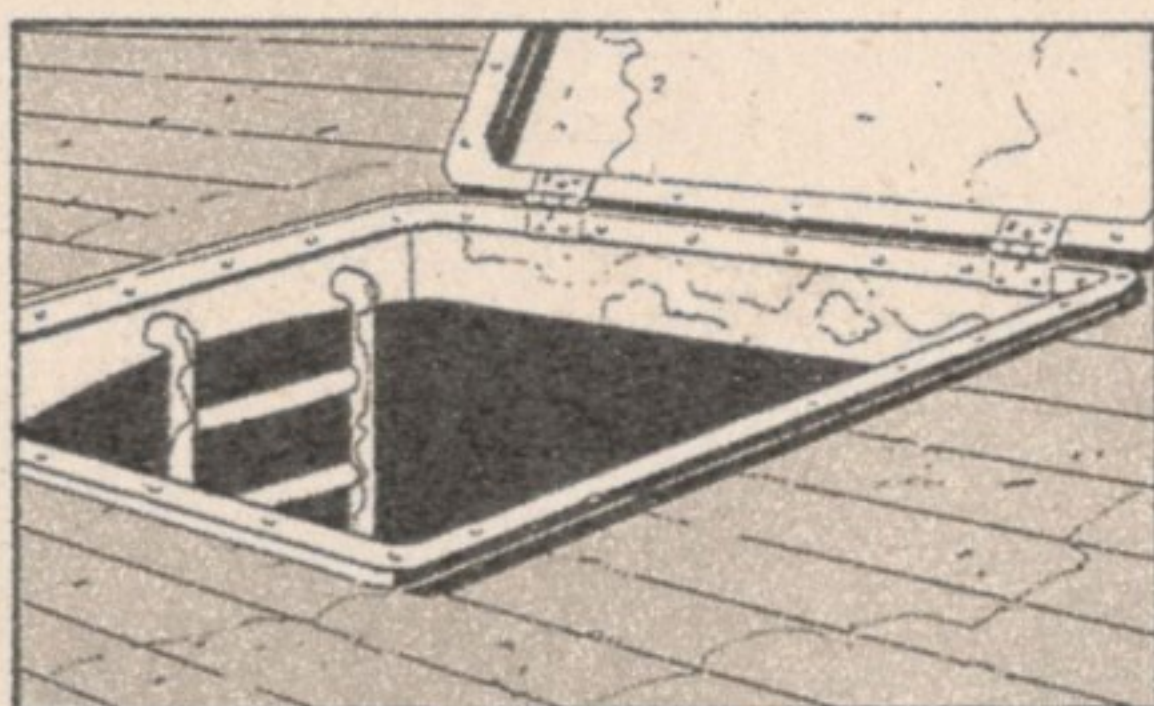
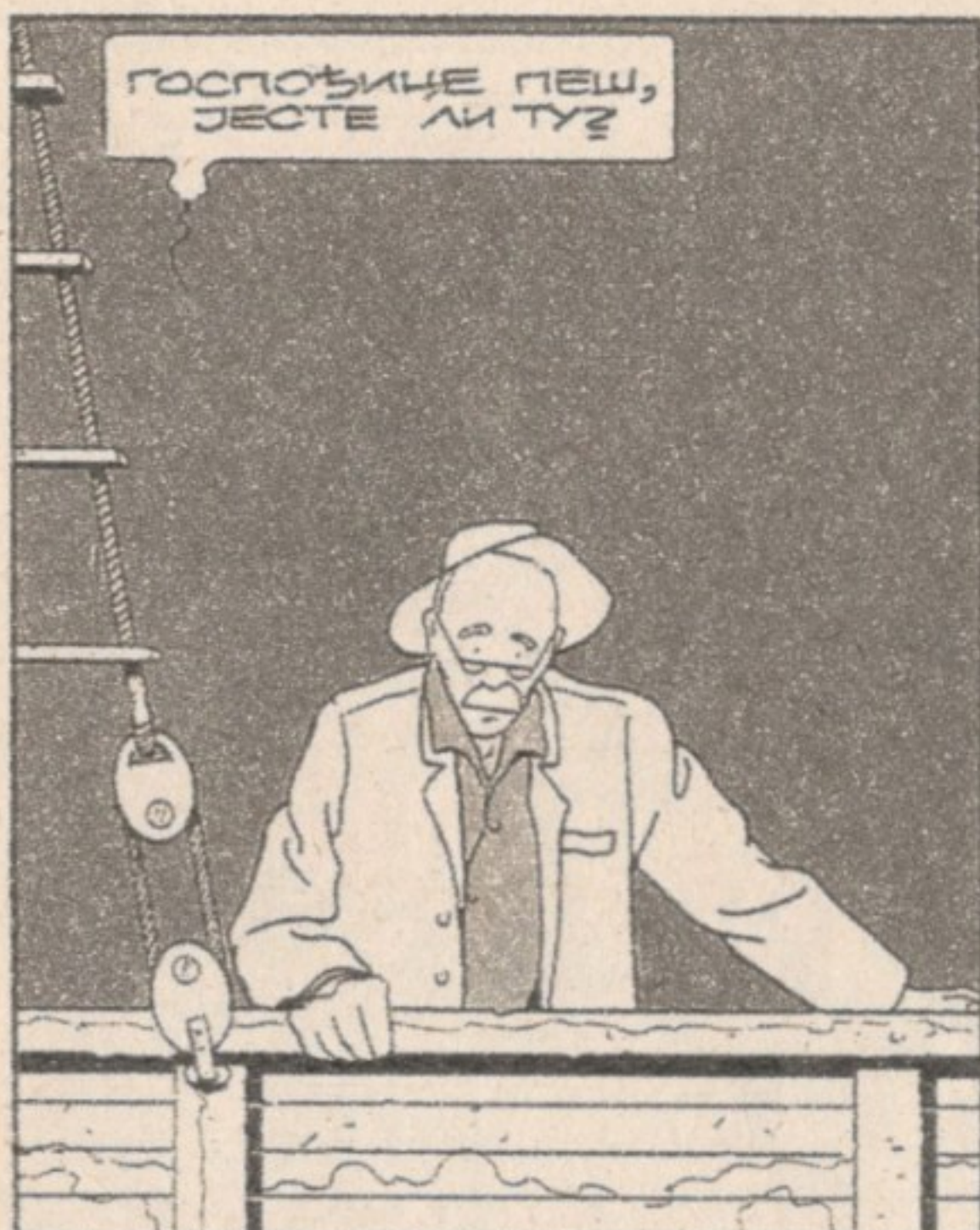

* ЈЕДАН ОД РИКАВАЦА ДЕЛТЕ ГАНГ

ГОСПОДЕ! ДВЕ ХИ-
ЛОДЕ ДОЛАРА!

А ПОСЛЕ...

РЕКОСТЕ ДВЕ ХИ-
ЛОДЕ ДОЛАРА?

МИНУТ-ДВА...

КРАЈ ЈЕ БЕСПА-
РИЦИ!

ПОТОМ...

САД МИ КАЖИТЕ ШТА
ТРЕБА ДА УРАДИМЕ?

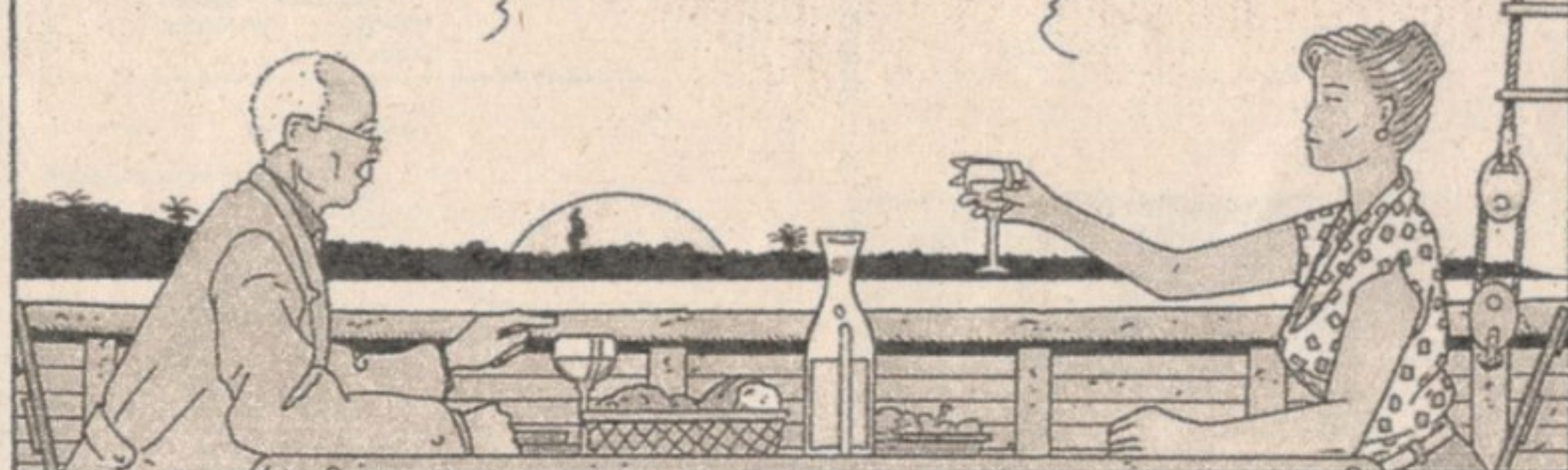
САМО ДА ПРОНАЂЕ-
ТЕ ЈЕДНО ОСТРВО!

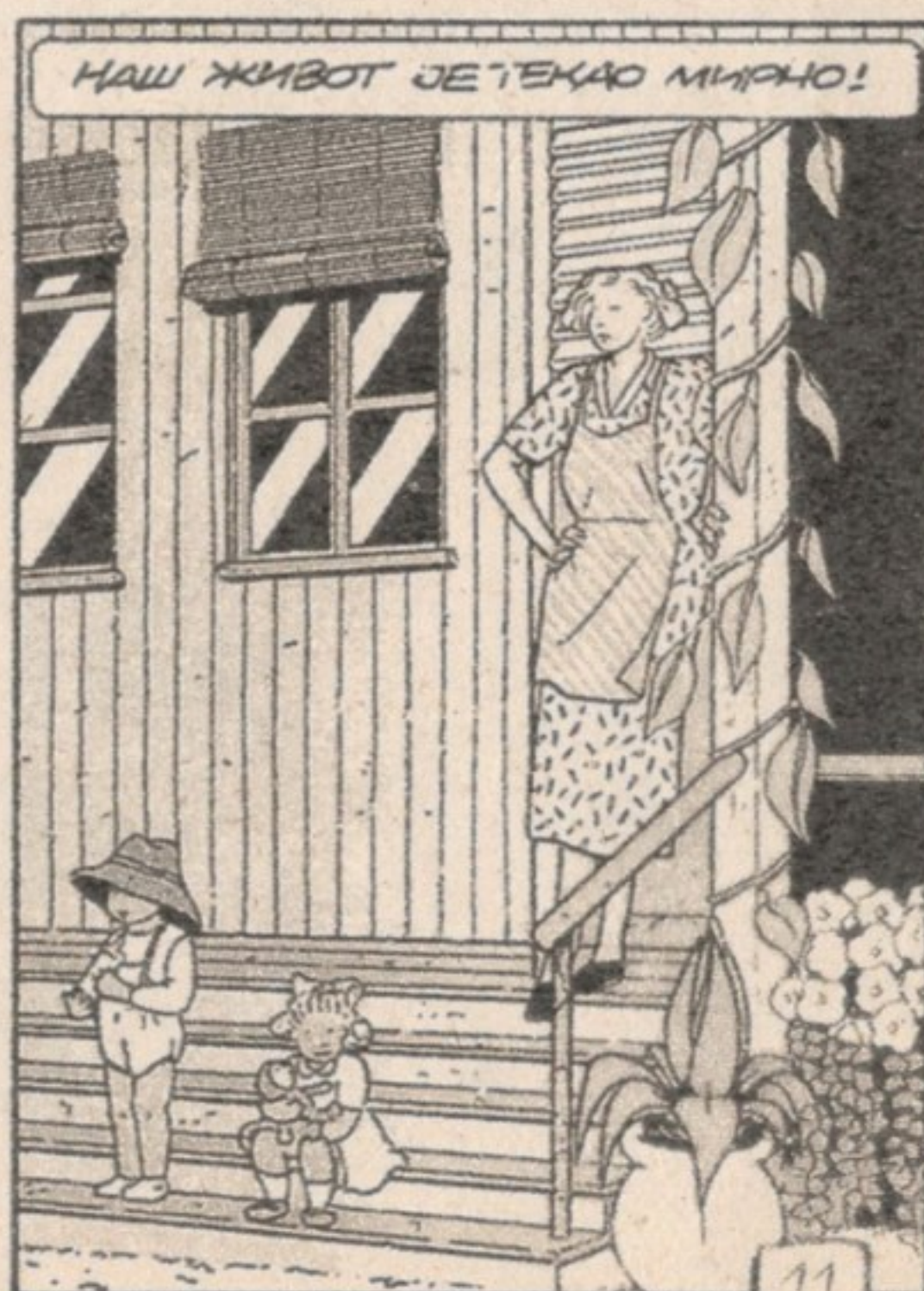
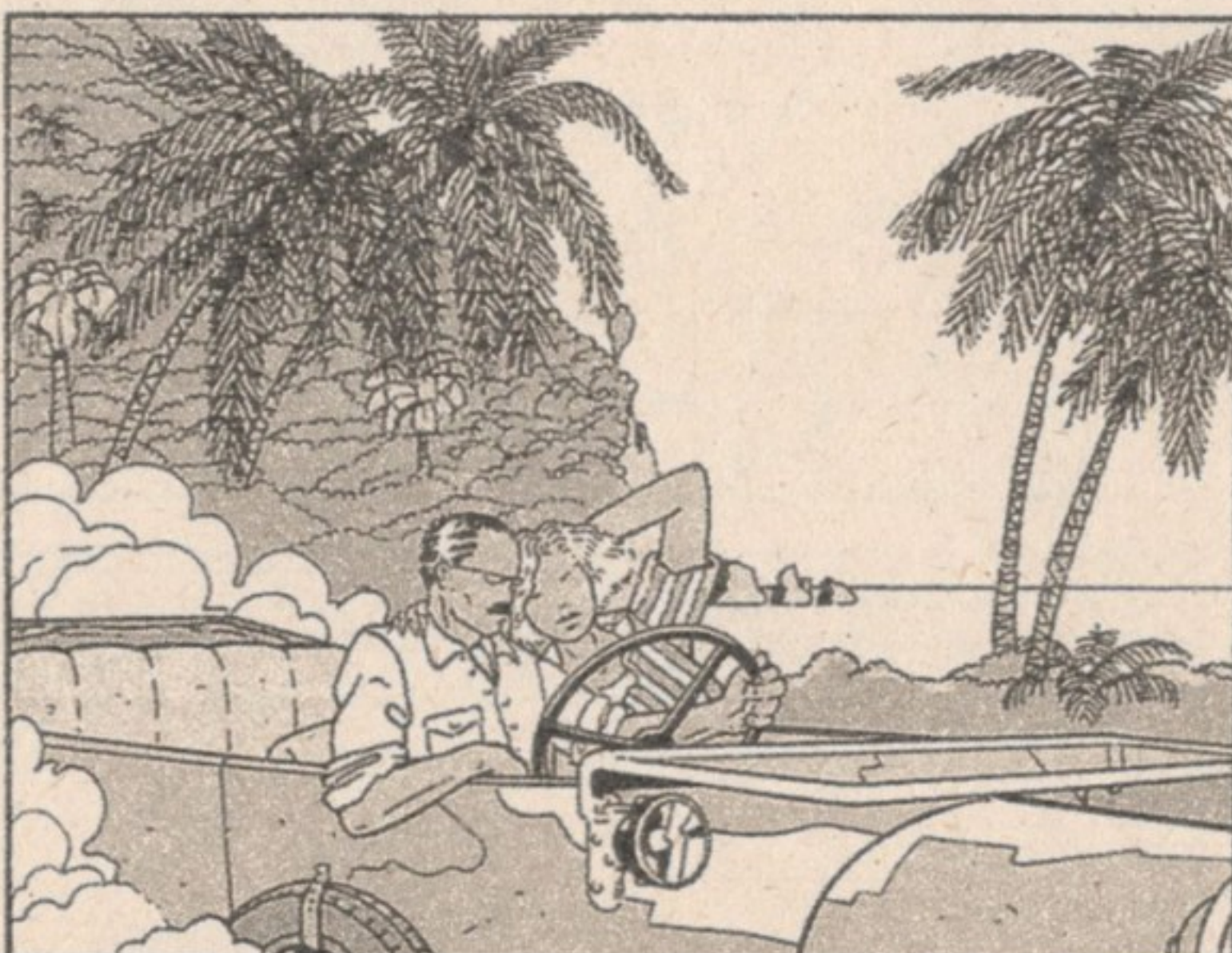
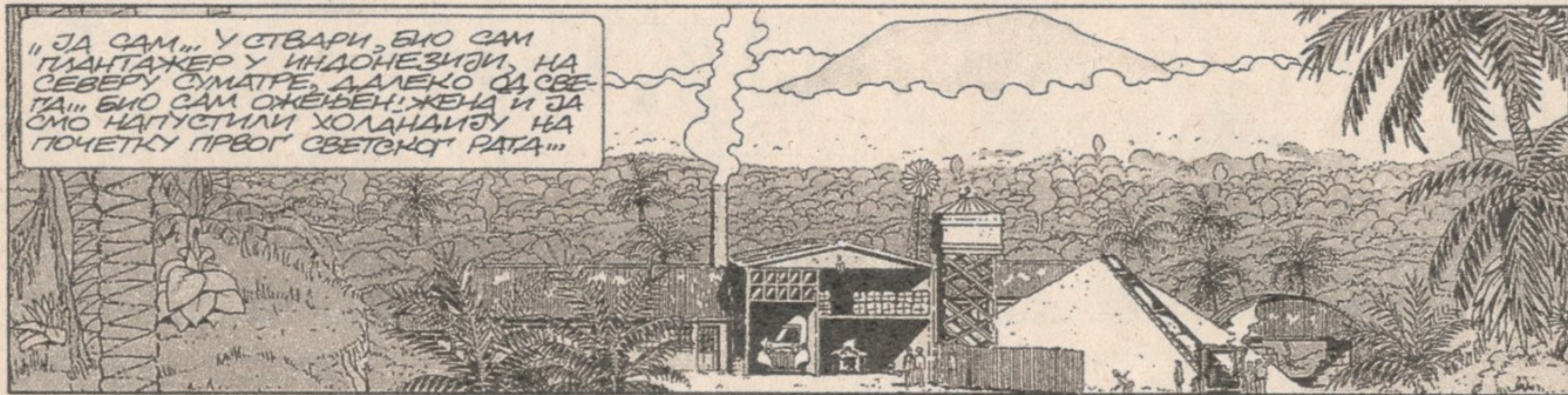
ЗА ВРЕМЕ ВЕЧЕРЕ...

ОДАВНО НИСАМ ЈЕО ОВАК-
ВУ ПИЈЕТИНУ! ВИ СТЕ СА-
ВРШЕНИ, ДРАГА!

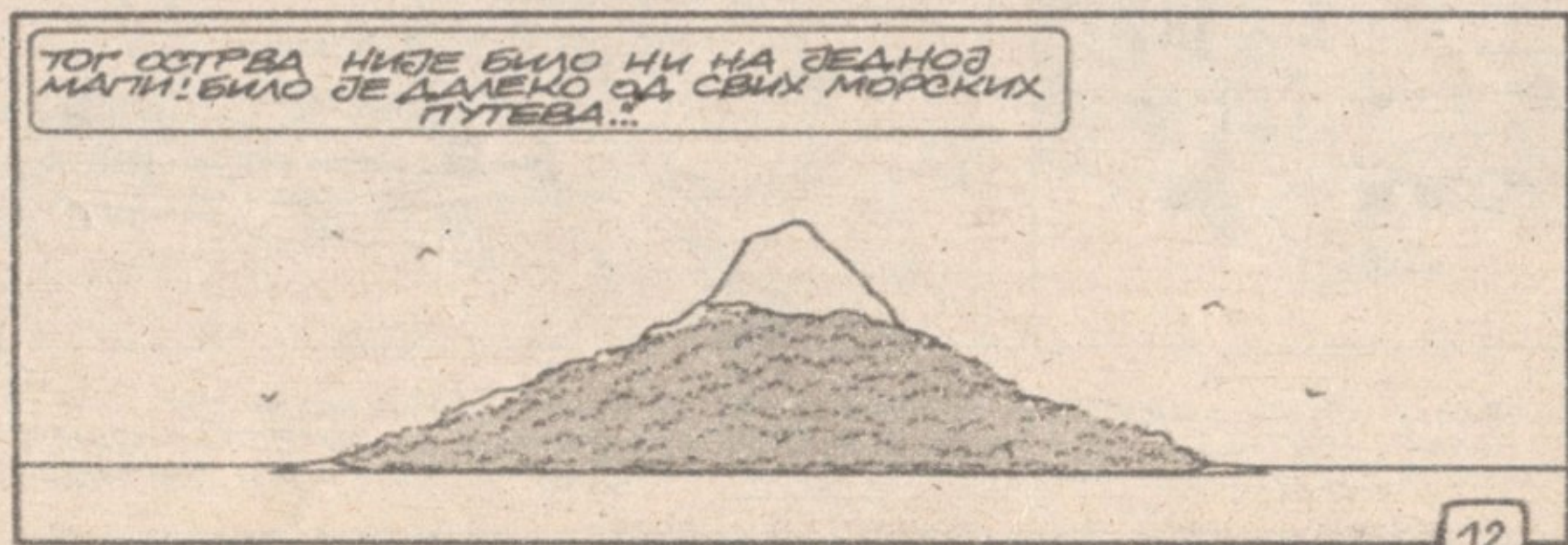
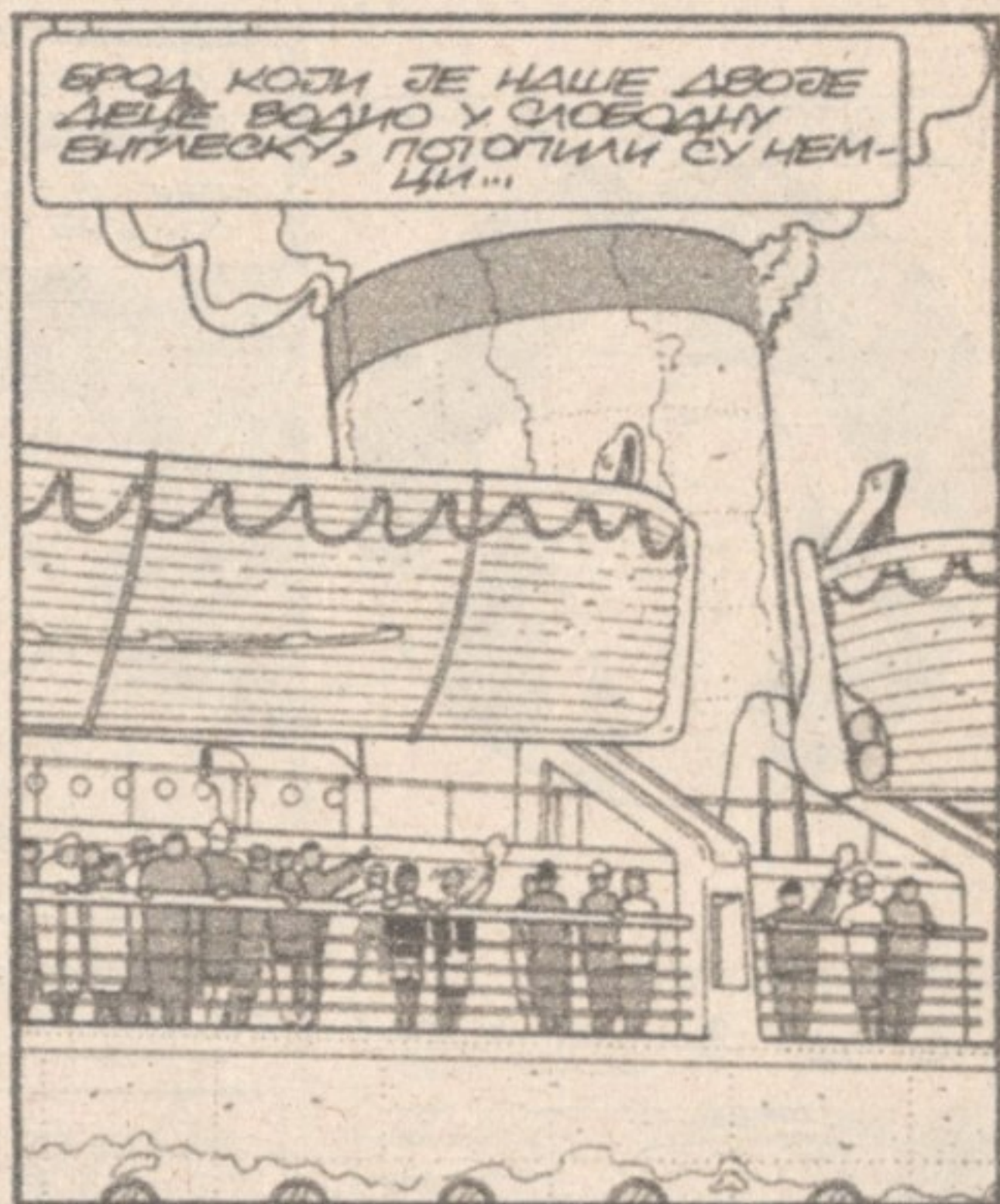
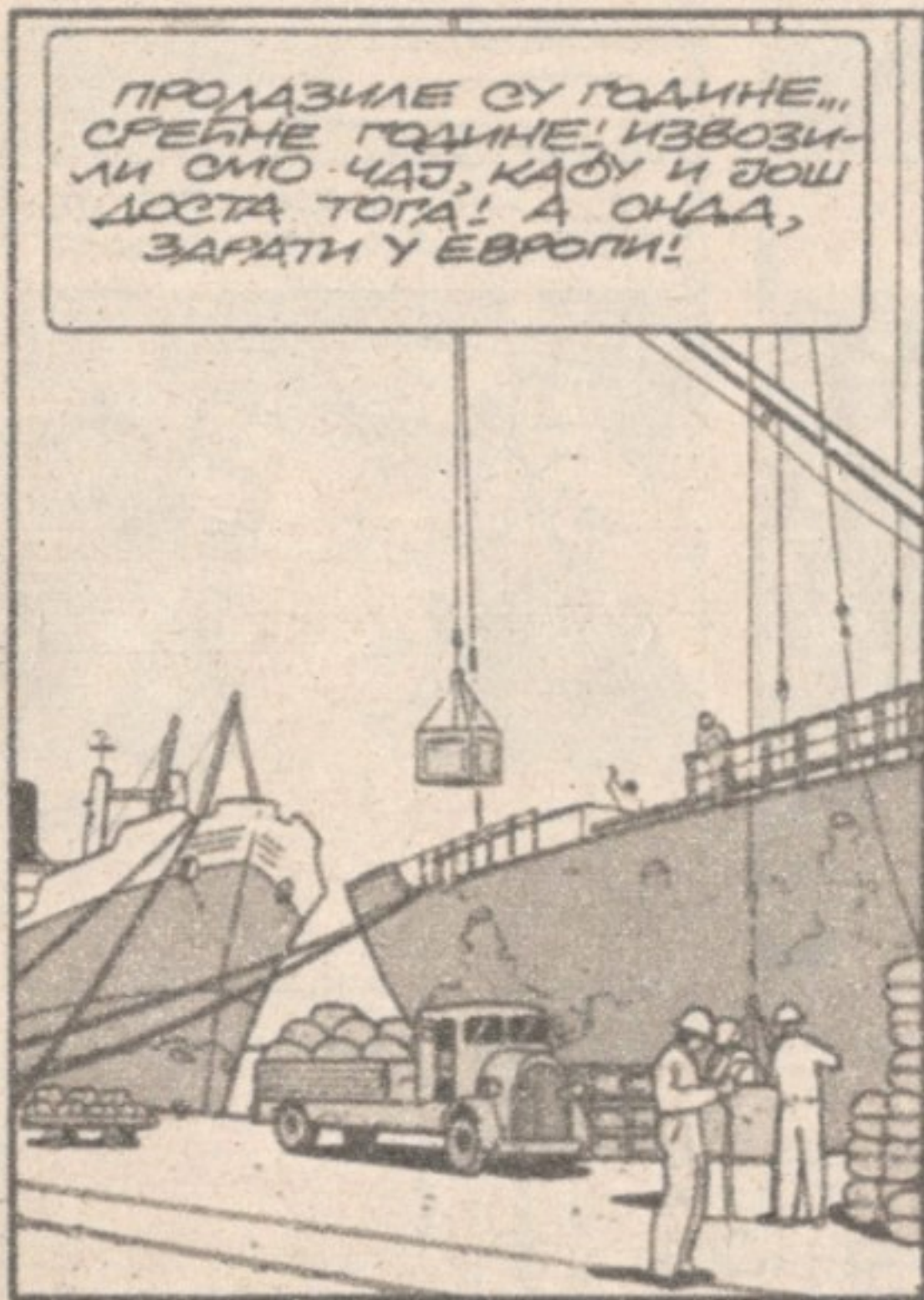
МАНИТЕ СЕ ЛАС-
КАЊА! ЈЕДВА
ЧЕКАМ ДА ЧУ-
ЈЕМ ПРИЧУ!

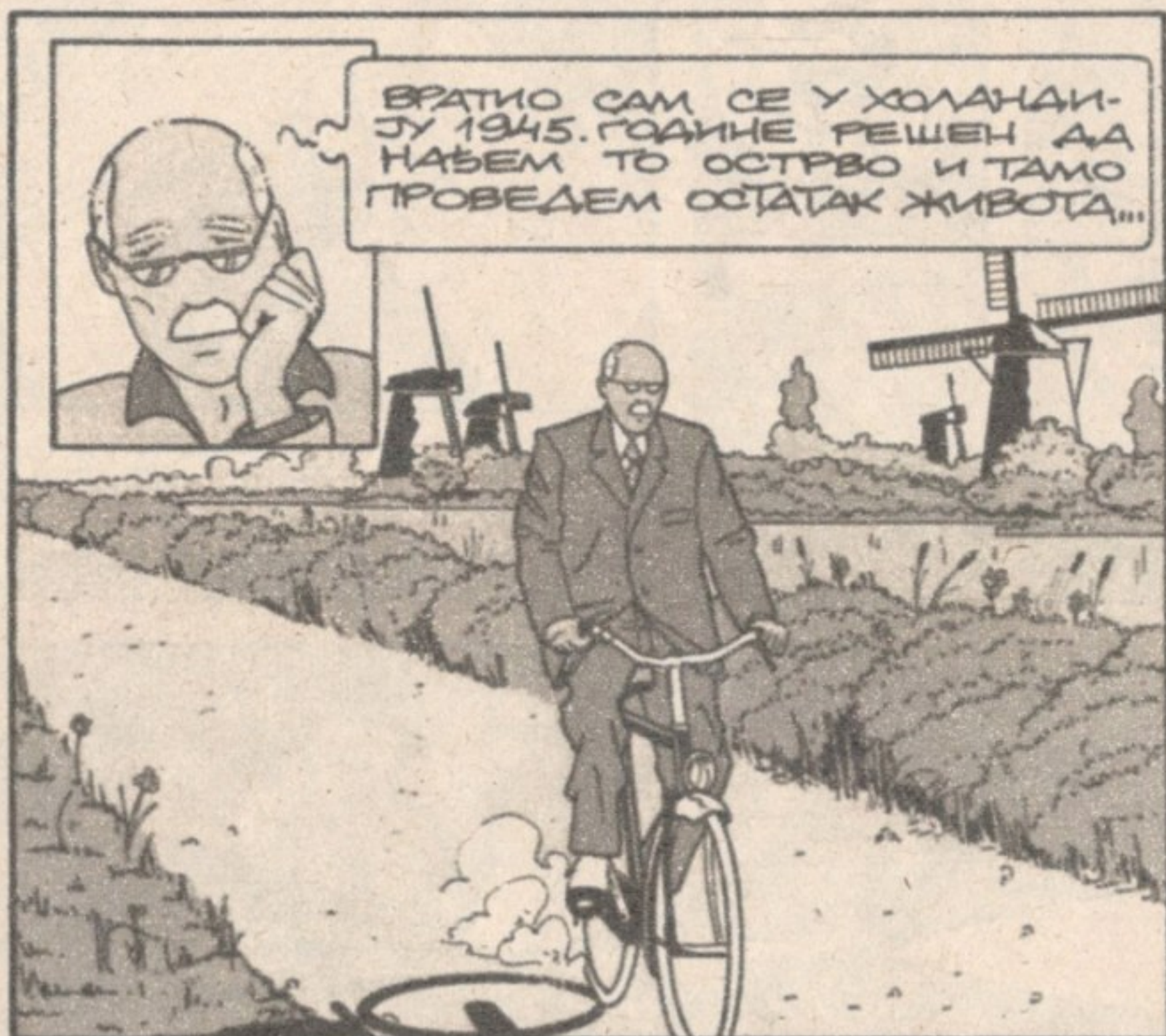
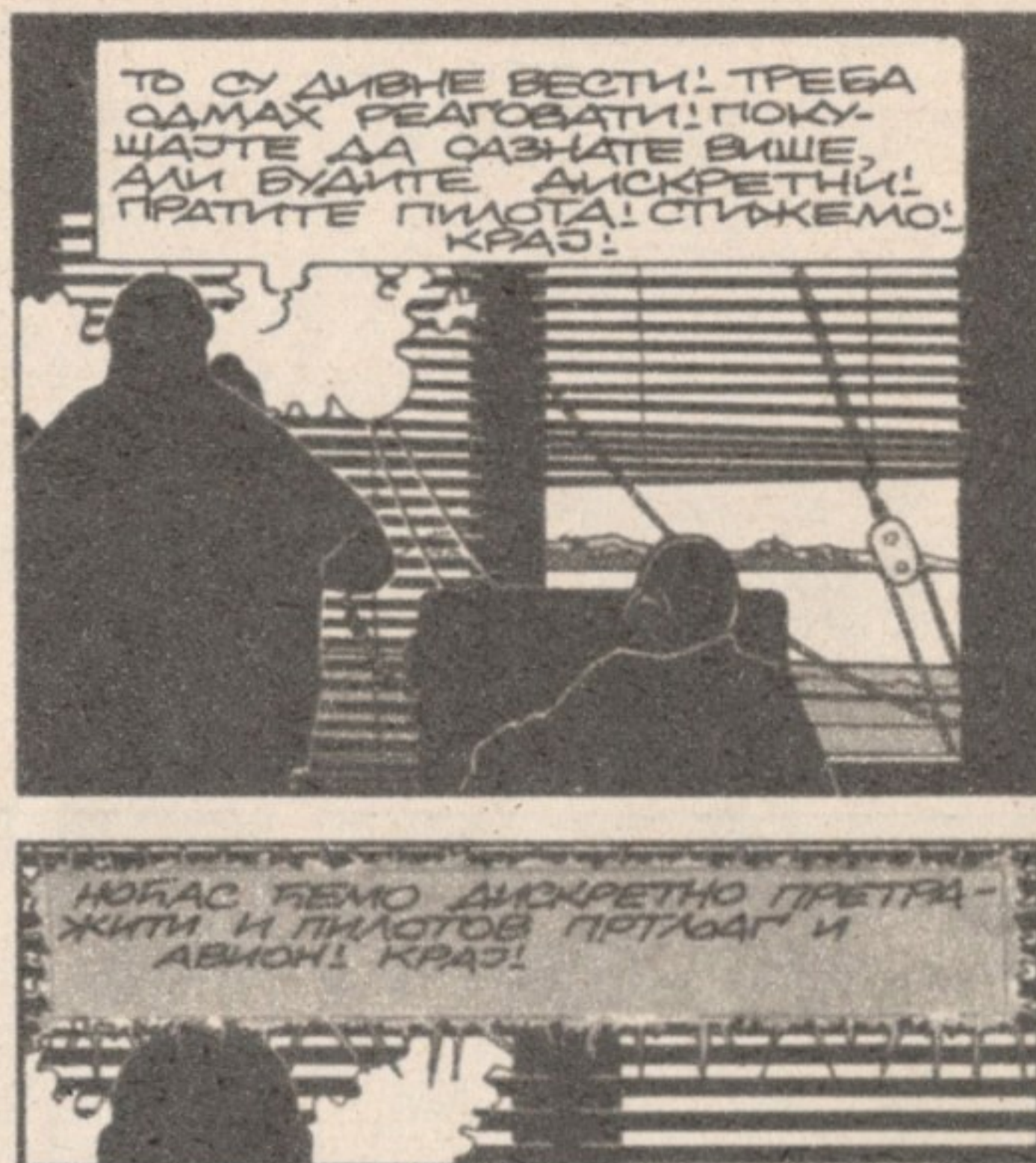
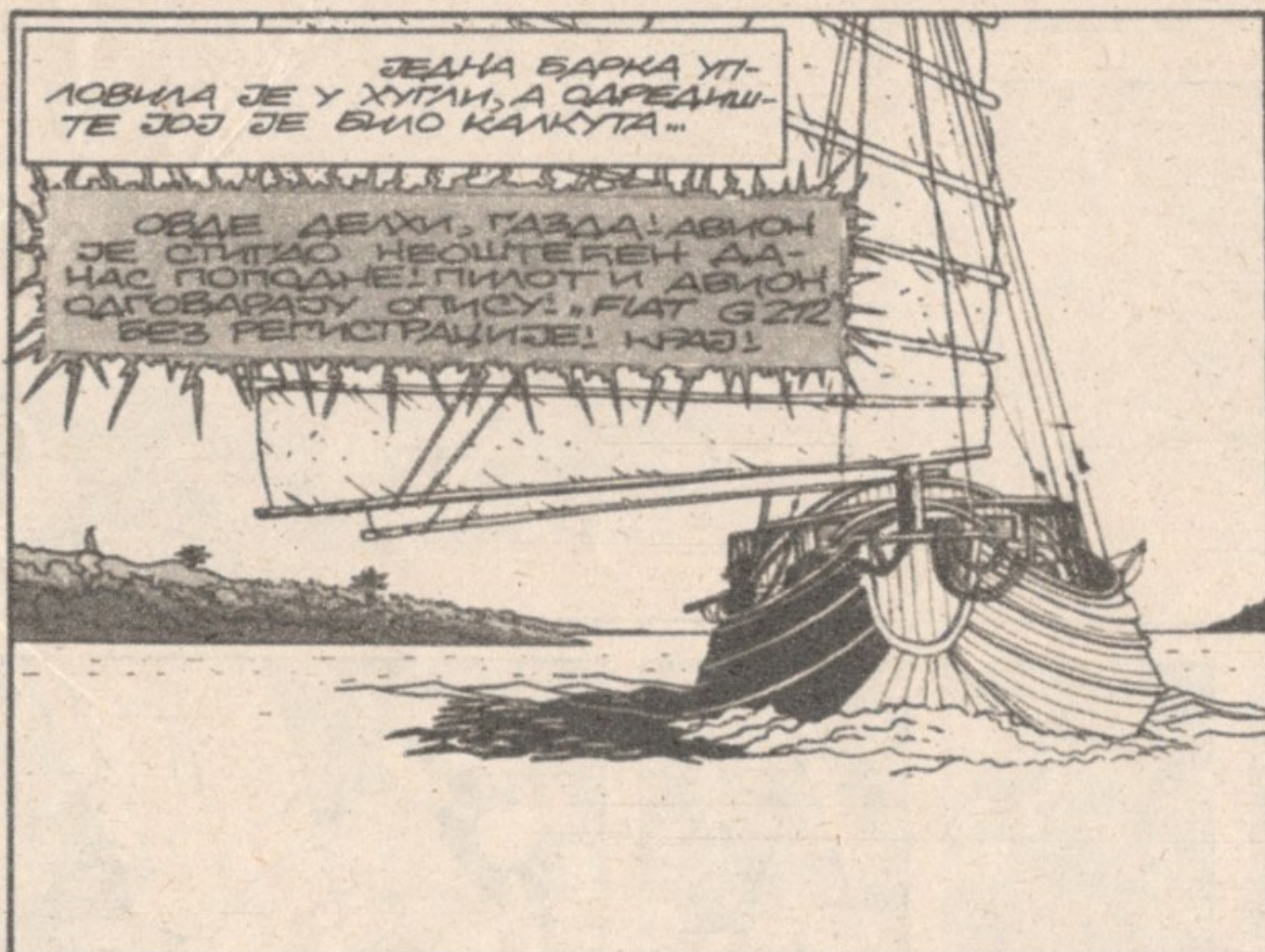

"ЈА САМ... У СТВАРИ, БИО САМ
ПЛАНТАЖЕР У ИНДОНЕЗИЈИ, НА
СЕВЕРУ СУМАТРЕ, ДАЛЕКО ОД СВЕ-
ТА... БИО САМ ОЖЕЊЕН! ЖЕНА И ЈА
СМО НАПУСТИЛИ ХОЛАНДИЈУ НА
ПОЧЕТКУ ПРВОГ СВЕТОКОГ РАТА..."

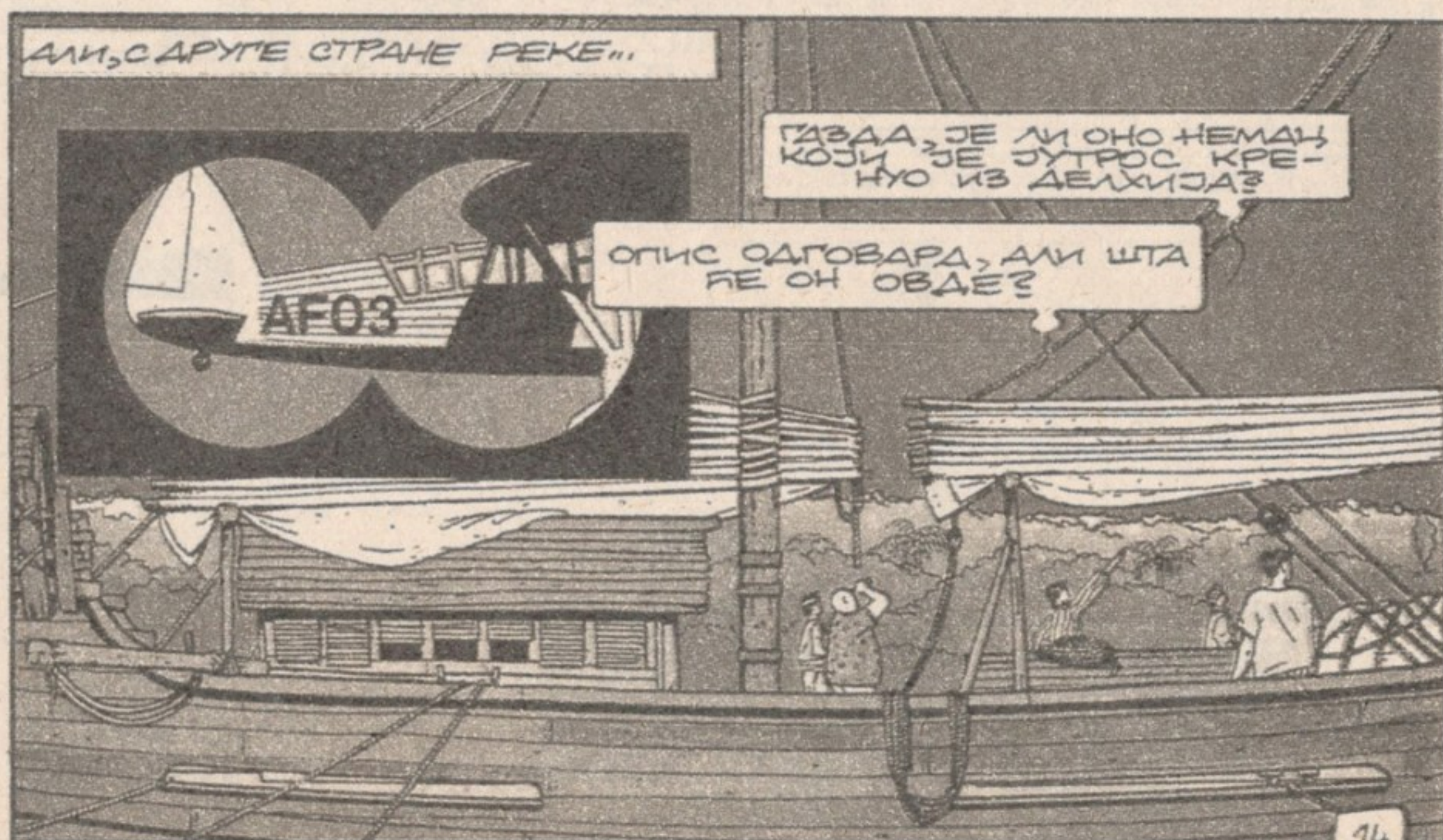
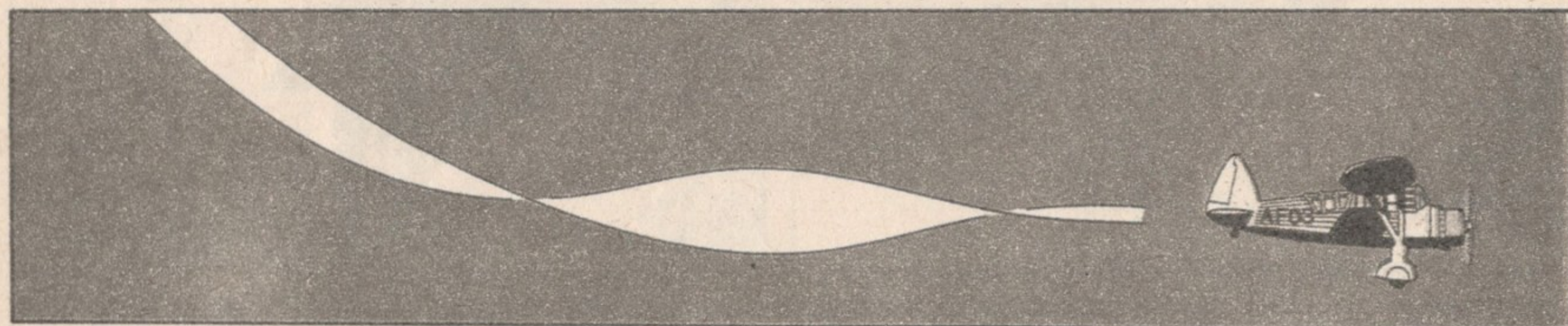
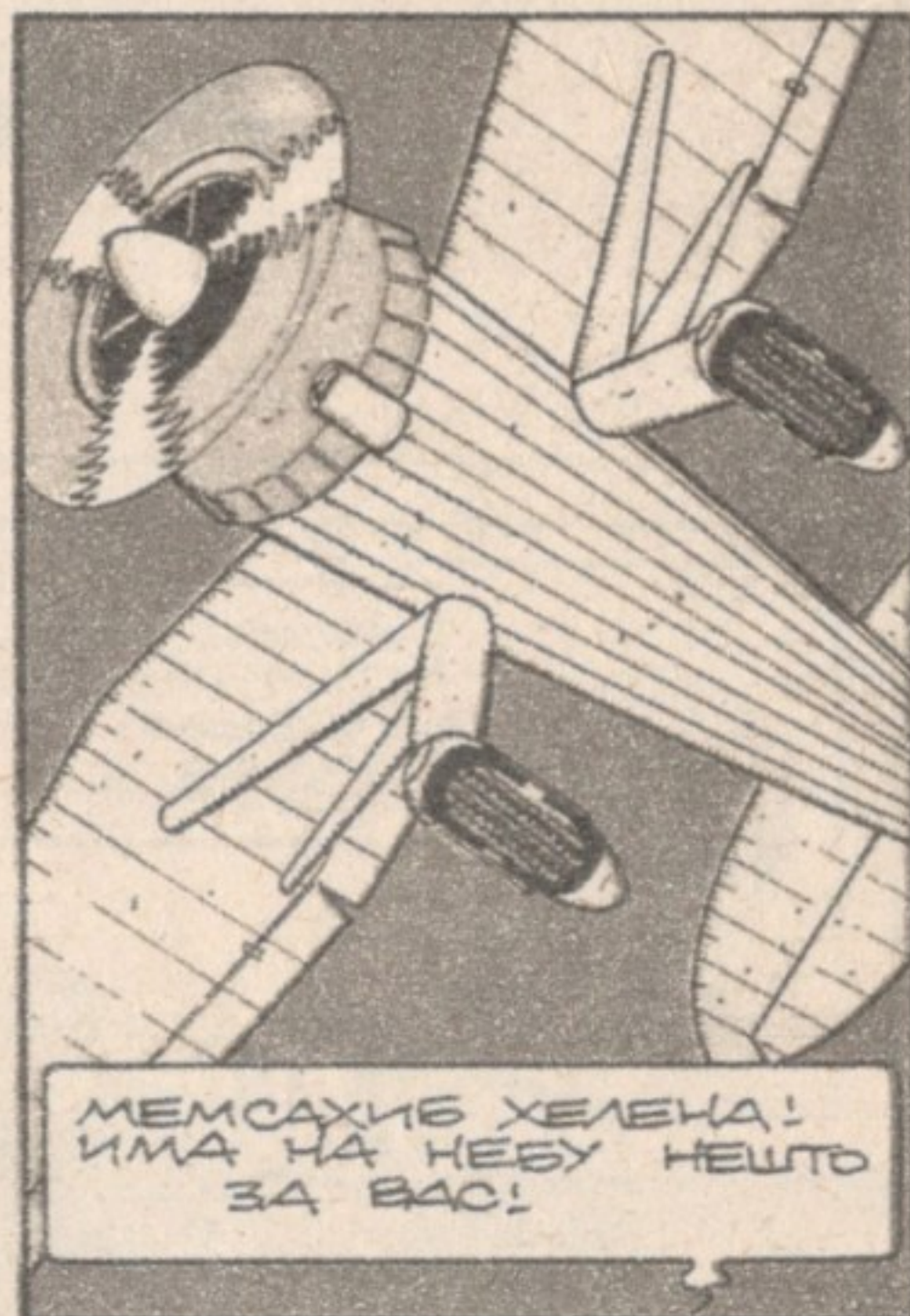
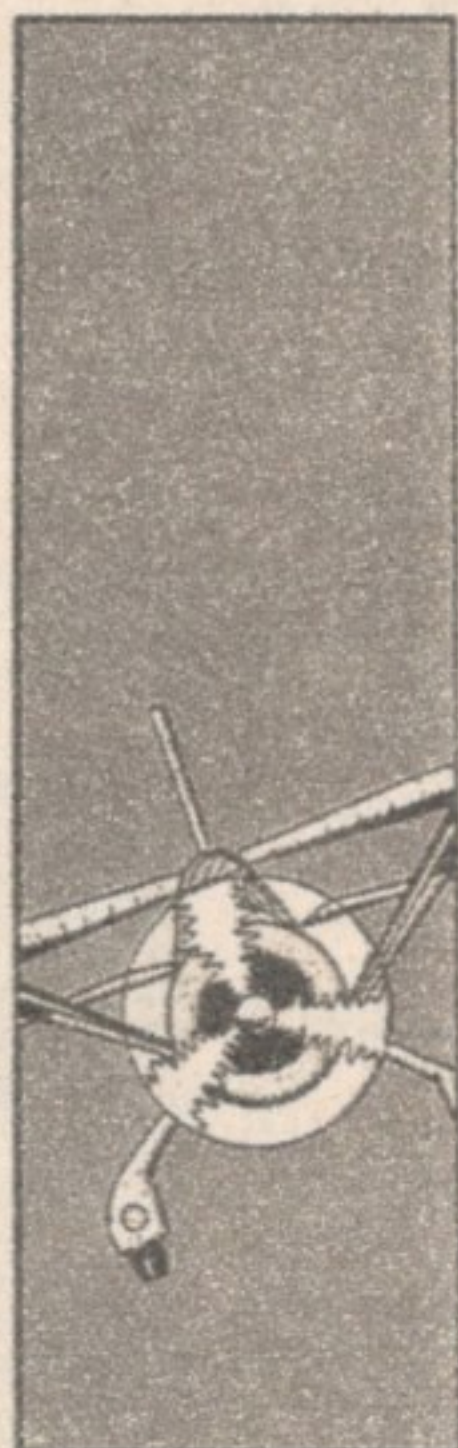
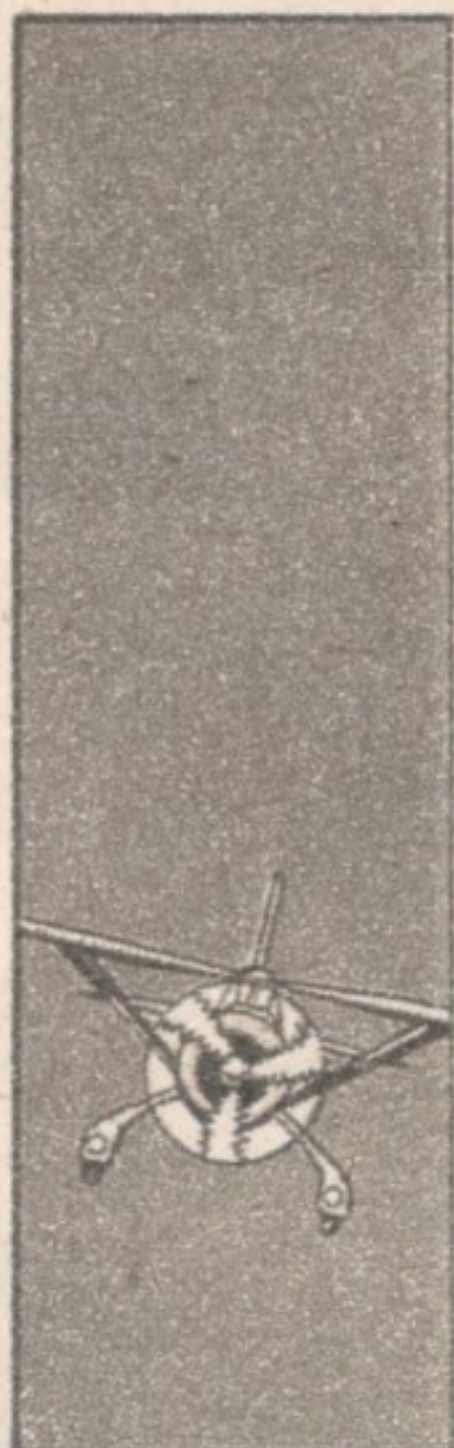
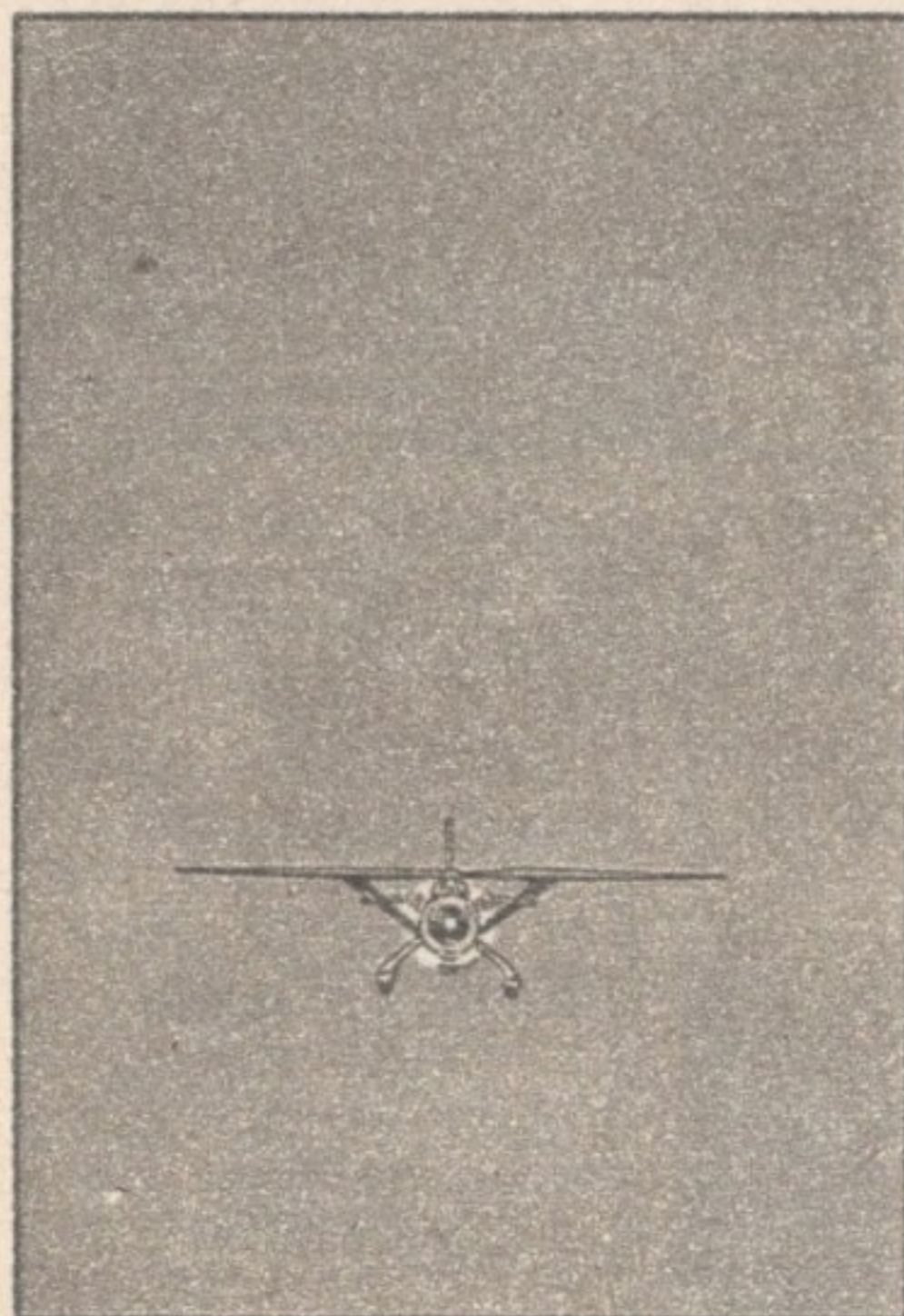
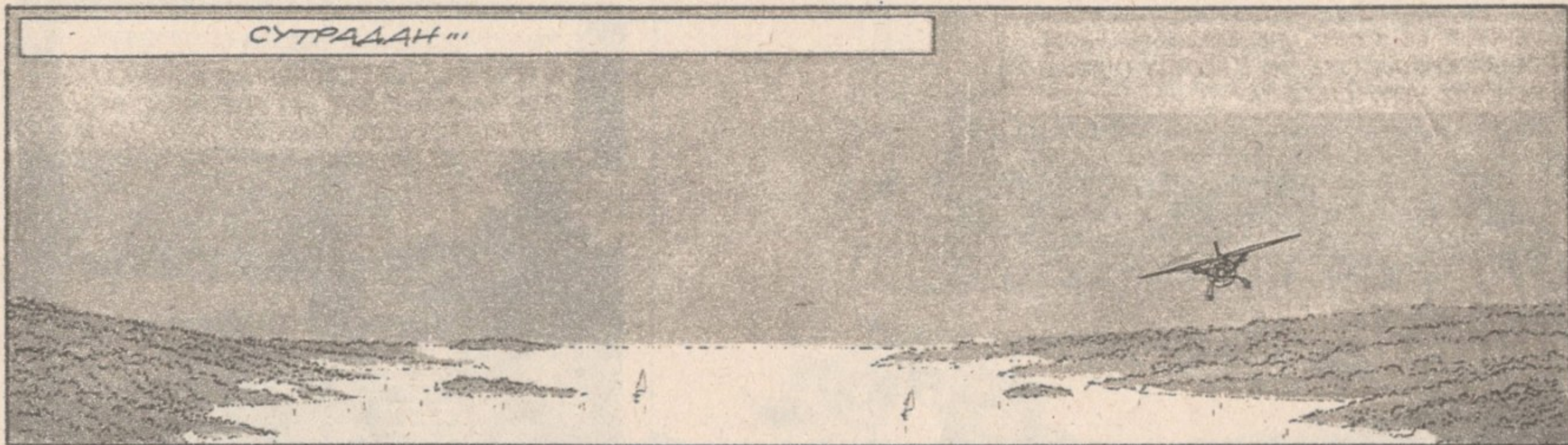
БИЛИ СМО МНОГО СРЕЊНИ У ТО ВРЕМЕ! КУЋА НАМ ЈЕ
БИЛА ИСПОД ПАЛМИНОГ ДРВЕЊА, ОКРУЖЕНА ЕКЗОТИЧНИМ
ЦВЕЊЕМ! УВЕЧЕ БИСМО СЕДЕЛИ НА ПОЉУ И УЗ ПИЋЕ УЖИВА-
ЛИ У ТОЈ ЛЕПОТИ..."

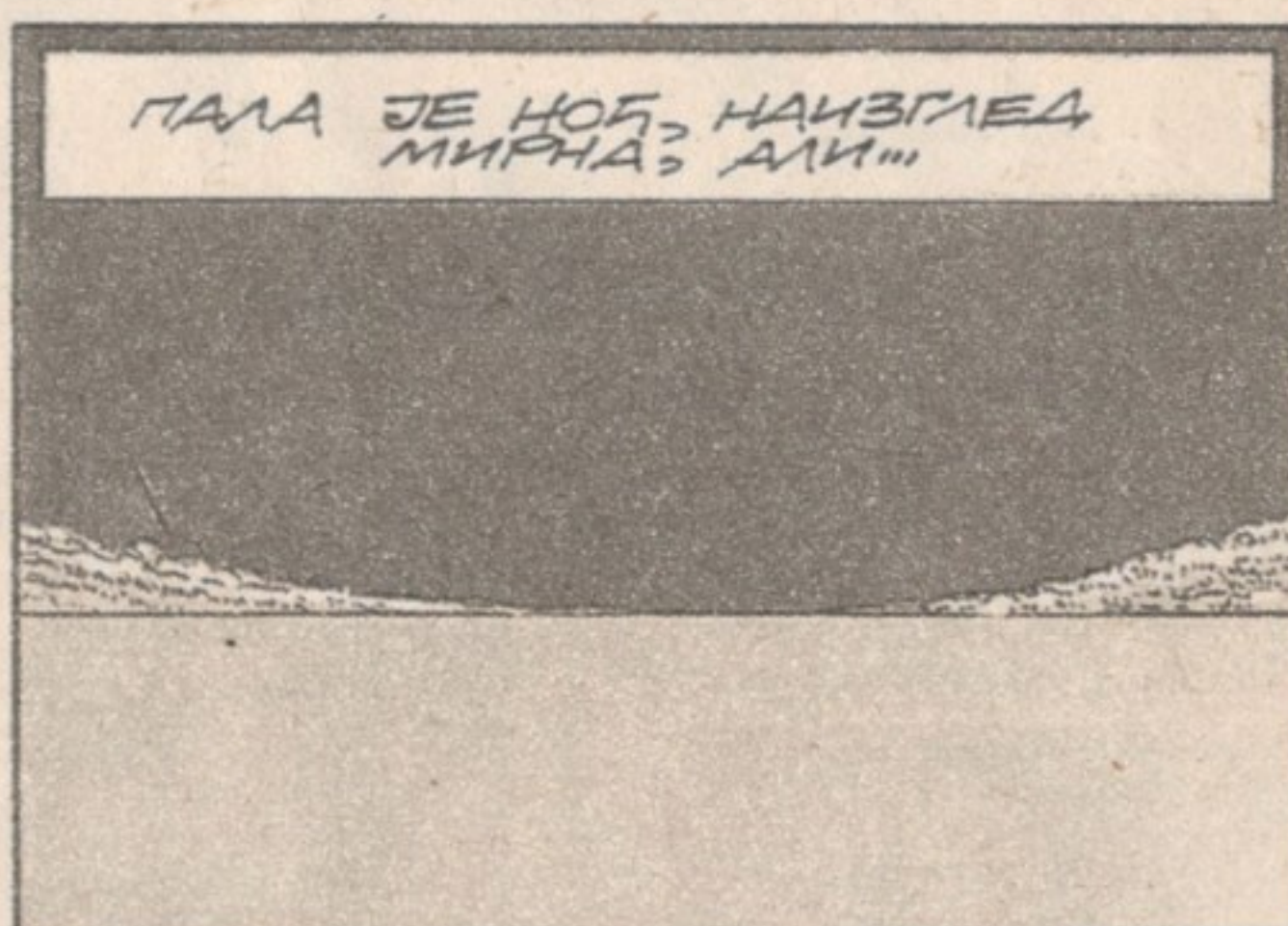
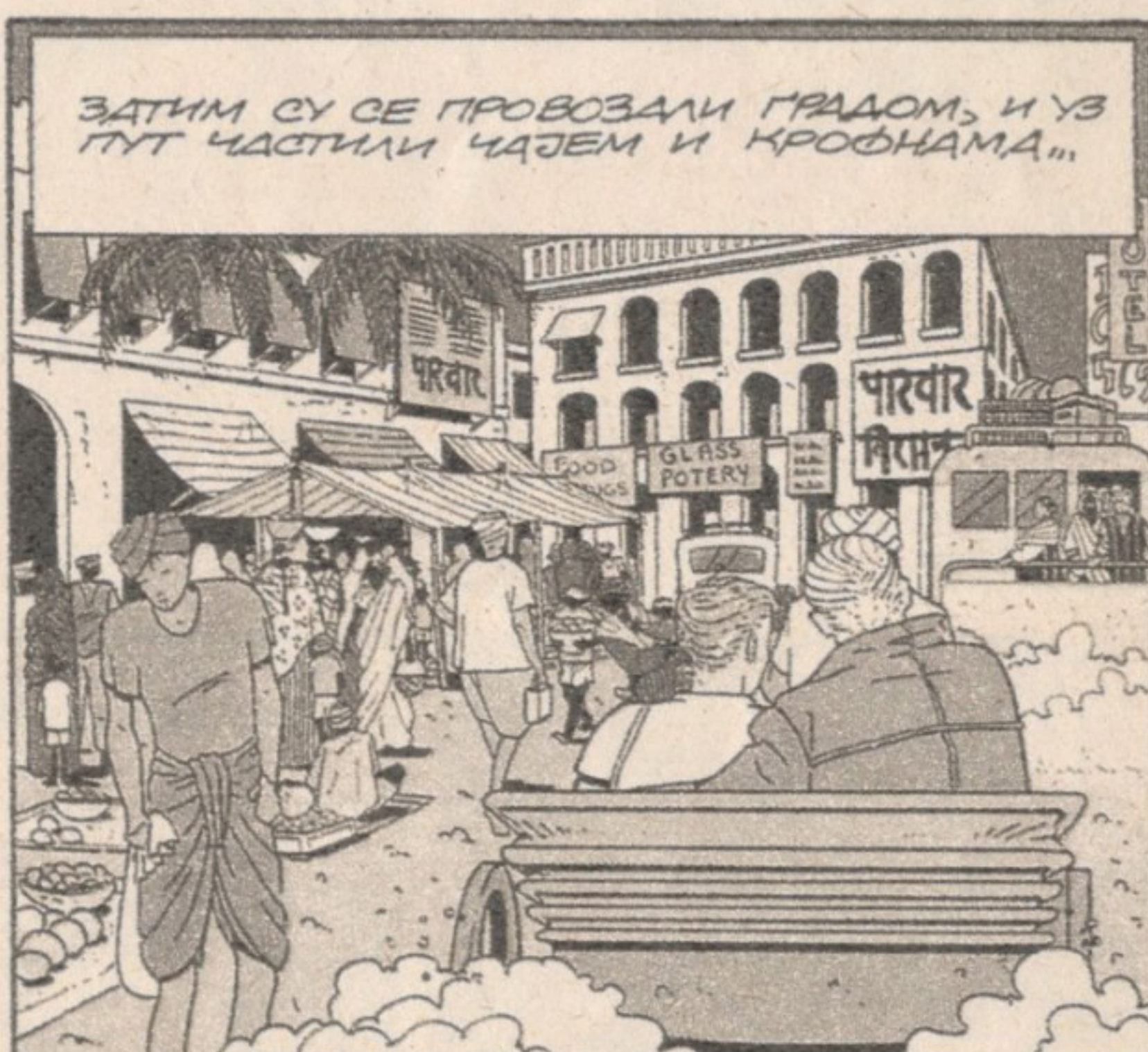
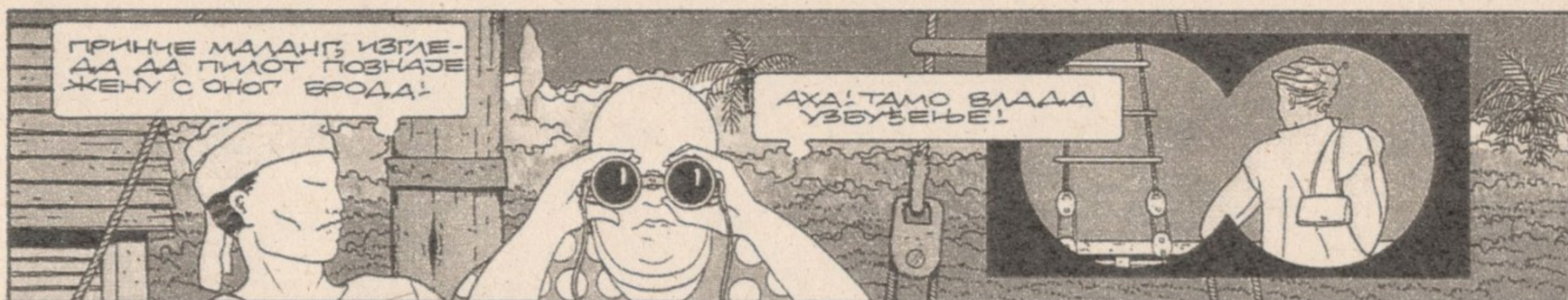
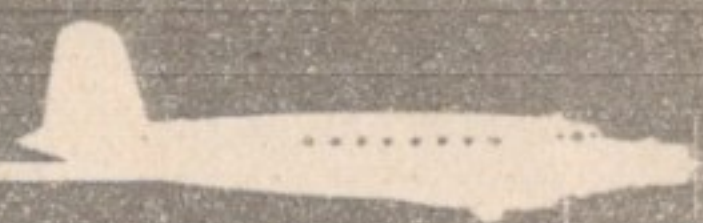

СУТРАДАН!!!

ИСТОВРЕМЕНО, У ЛОНДОНУ ЈЕ СТИГАО БРОД ИЗ ИНДИЈЕ...

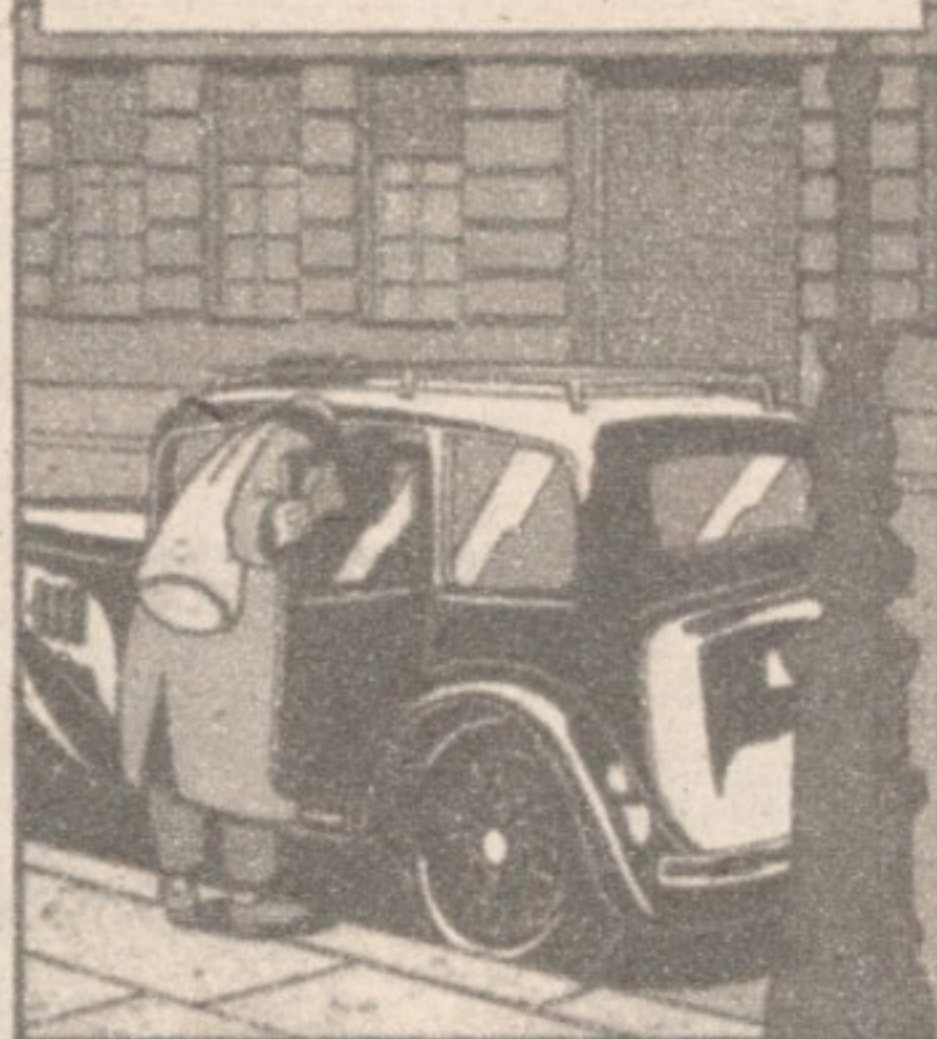
ЈЕДАН ЧОВЕК СЕ ИСКРЧАО...

КРЕТАО СЕ ОПРЕЗНО...

БИО ЈЕ УМОРАН, АЛИ РЕШЕН ДА ИСТРАЈЕ НА СВОМ ЗАДАТКУ...

ДОК ГА ЈЕ ТАКСИ ВОЗИО НА ОАФЕ-ДИШТЕ, УСПОМЕНЕ СУ СЕ РОЈИЛЕ У ГЛАВИ...

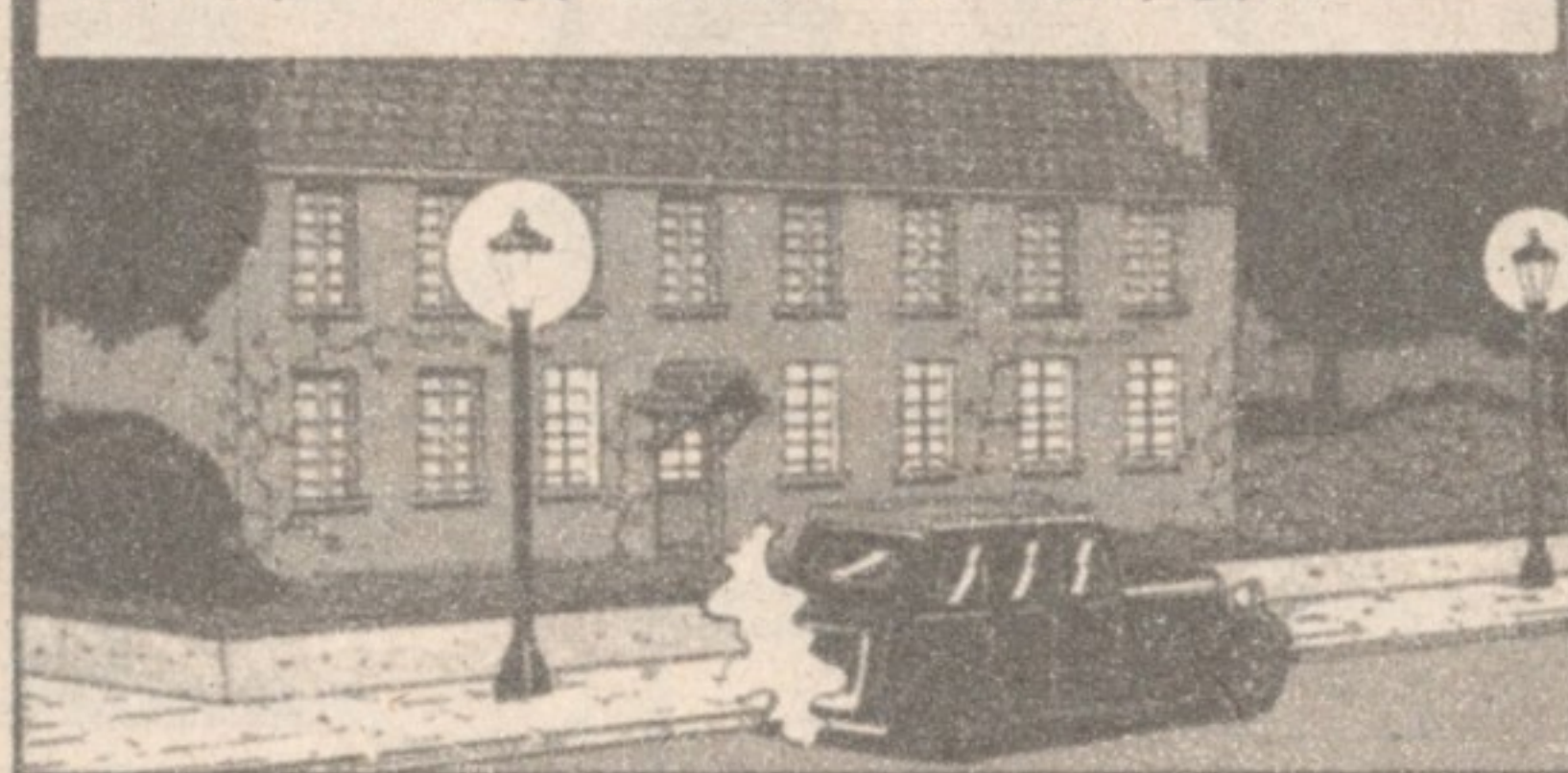

АВА ОТАКА КАЧУКЕ...

СТИГЛИ СМО У КЕМ-ЕРИЊ, ГОСПОДИНЕ!

СЛЕДЕЋИ СТРАЖЕВА УПУТСТВОМ, ТАКСИ ЈЕ СТИГАО ПРЕД ВЕЛЕЛЕПНУ ЗГРАДУ...

У СУСЕДСТВУ...

АВАК ЈЕ УПРАВО УШАО КОД НАШЕ „ШТИКЕНИЈЕ“!

АВАК?! ОВАДЕ? САД МИ НЕГЕ УМАГИ!

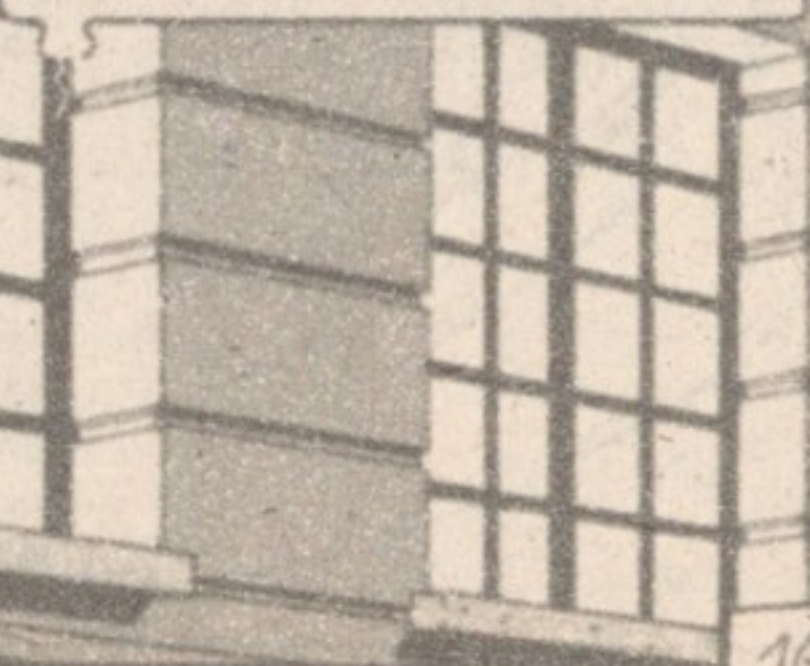

СМИРИ СЕ, СУКИ! ОВАКЕ СМО ДА ПРАТИМО ЊУ! ТО ЈЕ ГАЗДИНО КАРЕ-БЕЊЕ!

ОВО СУВИШЕ ДУГО ТРАЈЕ, ПРОФЕСО-РЕ! НЕСТРПЛИВ САМ!

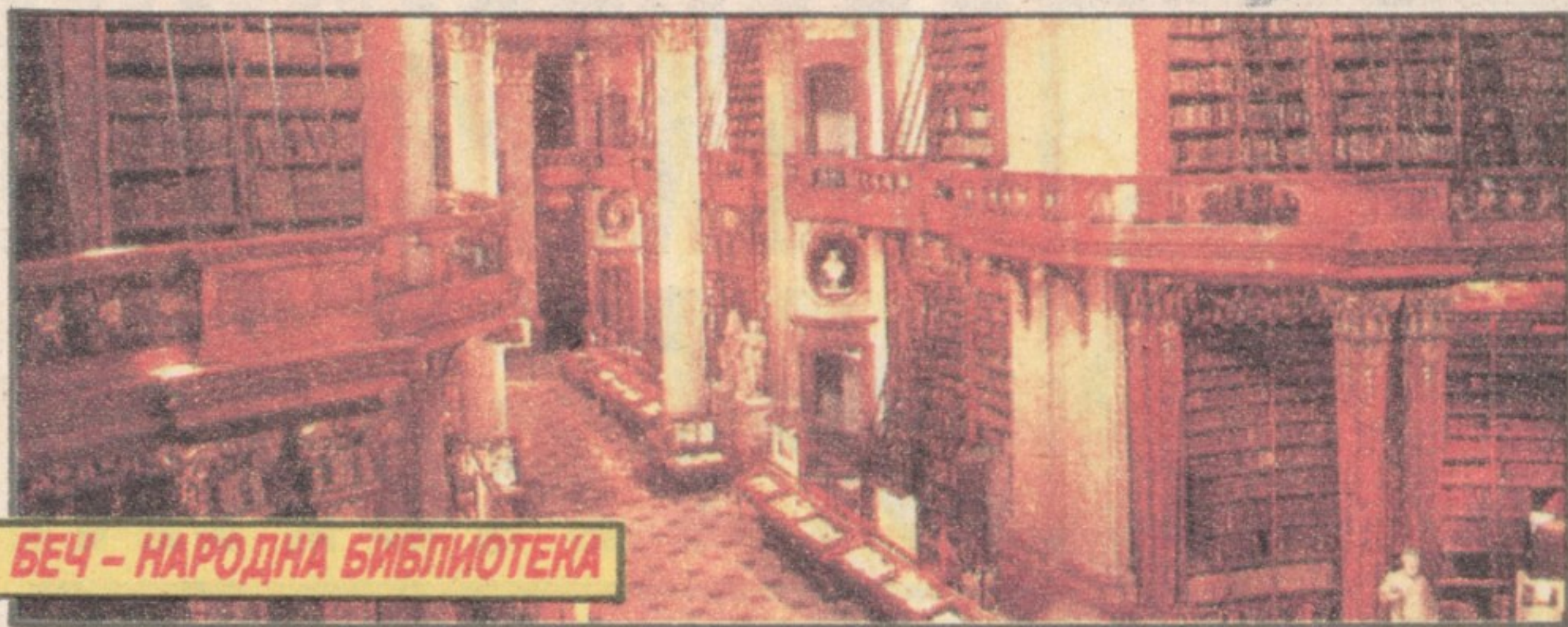
СТРПИ СЕ ЈОШ МАЛО!

НАСТАВАК У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

**Највеће
библиотеке
на свету**

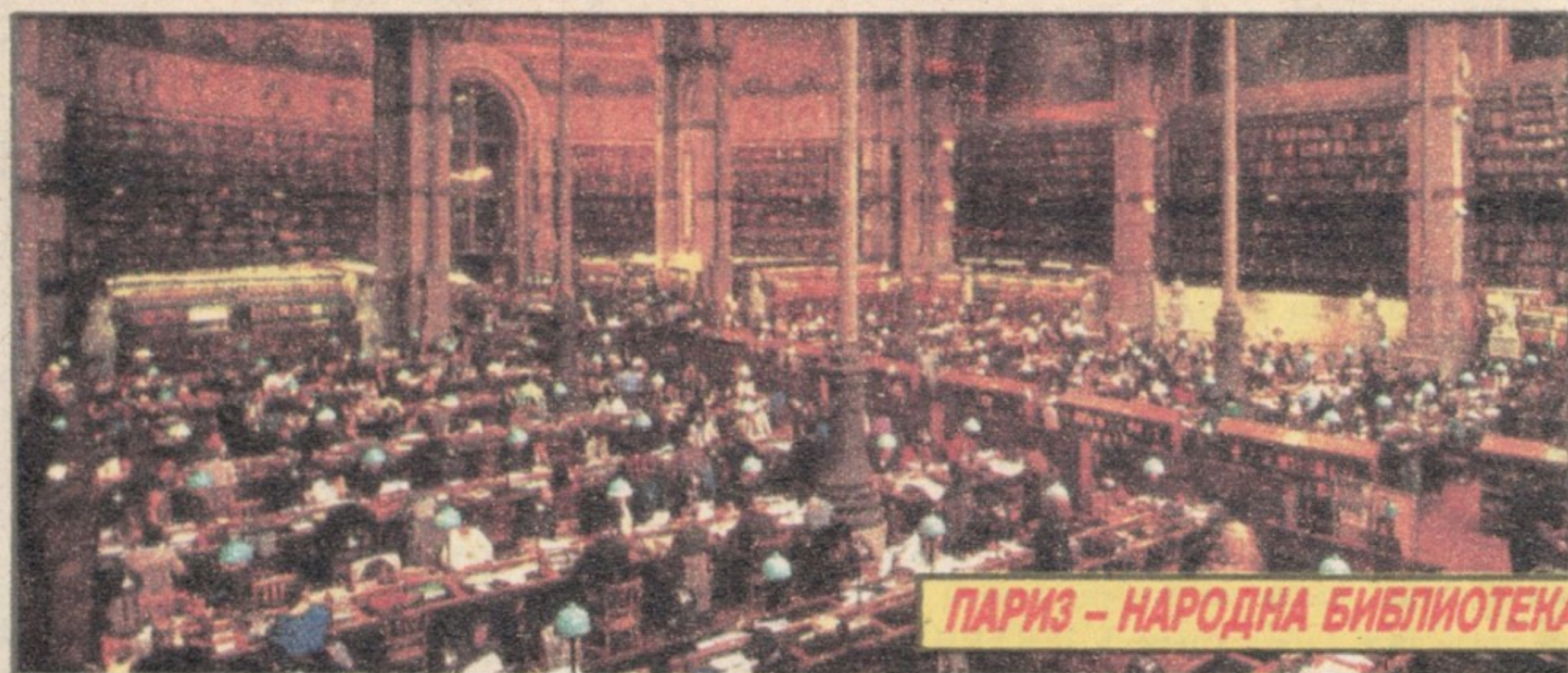
КУЋЕ МРТВИХ ПИСАЦА

БЕЧ - НАРОДНА БИБЛИОТЕКА

ПРАГ - БИБЛИОТЕКА СТРАХОВА

ПАРИЖ - НАРОДНА БИБЛИОТЕКА

ВАШИНГТОН - КОНГРЕСНА БИБЛИОТЕКА

КОНГРЕСНА БИБЛИОТЕКА, ВАШИНГТОН: 97 милиона књига на 470 светских језика, 851 километар полица; подигнута почетком прошлог века.

ВАТИКАНСКА БИБЛИОТЕКА, ВАТИКАН: у њој се чувају неки од најпознатијих рукописа на свету као што су примерак Дантеове „Божанствене комедије“ с белешкама које је Бокачо исписао поред текста и прва штампана књига на свету – Гутенбергова „Библија“.

БРИТАНСКА БИБЛИОТЕКА, ЛОНДОН: подигнута у првој половини 19. века, ускоро се сели у нову зграду. Ту је Карл Маркс написао „Капитал“.

НАЦИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА, ПАРИЗ: сели се у ново здање, палату с кристалним торњевима коју је пројектовао Доминик Перо.

ЛЕЊИНОВА БИБЛИОТЕКА, МОСКВА: мада специјализована за стручну литературу, у њој се чувају и сва друга значајна дела из времена револуције и социјалистичке изградње.

НАЦИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА, БЕЧ: основана 1723. у једном крилу краљевске палате; седам милиона књига.

МАНАСТИРСКА БИБЛИОТЕКА СТРАХОВА, ПРАГ: основана 1783, 130 хиљада дела укључујући и Јеванђеље из 9. века.

АЛЕКСАНДРИЈСКА БИБЛИОТЕКА, ЕГИПАТ: најпознатија библиотека старог света основана у 3. веку пре наше ере; у неколико наврата страдала у пожарима и разарањима, коначно уништена у 8. веку када су Александријом загладали Арапи; имала око 700 хиљада свитака који су обухватили целокупно научно и културно благо ондашњег света.

ЕЛЕКТРИЧНИ ОРГАЗАМ

15 ГОДИНА ПОСЛЕ

Прве месеце 1995. године обележио је излазак двоструког албума групе ЕЛЕКТРИЧНИ ОРГАЗАМ под називом "Зашто да не?". Овај албум помало подсећа на Гилетов соло пројекат "Ето, сада видиш да може!", који је издат 1989. године. Ова година ће у домаћем рокенролу остати забележена не само по изласку новог албума групе ЕЛЕКТРИЧНИ ОРГАЗАМ, већ и по прослави петнаестогодишњице рада ове популарне групе. Први концерт у серији београдских наступа одржан је 21. фебруара 1995. године у клубу "ПРОСТОР". Ево неколико речи и о албуму "Зашто да не?", првом двоструком издању групе ЕЛЕКТРИЧНИ ОРГАЗАМ. На албуму се налазе укупно 23 песме. Аутори песама су Срђан Гојковић - Гиле и Бранислав Петровић - Банана. Снимци су рађени готово 230 сати у новосадском студију "М" и један део у студију "5" РТС-а. За микс је био задужен студио "ПИНК" из Земуна. Продуцент албума је Гиле, а посао тон мајстора, сниматеља и копродуцента припао је Ивици Влатковићу. Омот албума нацртао је све популарнији Лео фон Панкертштајн (Леонид Пилиповић) - цртач стрипова, а фотографије је радио Небојша Бабић, по Гилетовој идеји. Издавач је ПГП РТС. Овај албум је издат на сва три носача звука, дакле на плочи, касети и компакт диску. Занимљиво је и то да је ово последња плоча групе ЕЛЕКТРИЧНИ ОРГАЗАМ на којој бубњеве свира Горан Чавајда - Чавке, сада члан београдског састава БАБЕ. Гиле је најавио да ће, поред новог бубњара, на свим већим концертима наступати и повремене сараднике групе - Срђан Тодоровић - Жика. Ових дана група ЕЛЕКТРИЧНИ ОРГАЗАМ свира мање концерте по Србији, у паузама између промоције плоче и снимања нових ТВ спотова. Остаје само да им честитамо петнаестогодишњицу рада и зажелимо још много добре свирке.

КОНЦЕРТИ КОНЦЕРТИ КОНЦЕРТИ КОНЦЕРТИ

Београд, Нови Сад и Ниш имали су у фебруару прилику да виде један од најатрактивнијих бендова независне аустралијске сцене - The Splatterheads. Они који су их видели кажу да је било сјајно! У Београду, Сава Центар најављује концерте: The Blues Brothers Band, Kris Kristofferson, James Brown...

ТРАЖИЛИ СТЕ

ЗАШТО ДА НЕ?

Што не би
хтео и ти,
да будеш
као и ми?
Ако желиш,
ти можеш све
ако можеш,
зашто да не?

Што не би
хтео и ти,
да будеш
као и ми?
Ако желиш,
ти можеш све
ако можеш,
зашто да не?
Што не би?
Зашто да не?

изводи:
ЕЛЕКТРИЧНИ ОРГАЗАМ

BOB DYLAN

НА СВЕТСКОЈ ТУРНЕЈИ

Другог викенда у марту Bob Dylan је одржао три концерта у Прагу, што је означило почетак његове европске турнеје. Уз помоћ тројице гитариста и бубњара, познати амерички фолк певач, аутор балада и протестних песама - Bob Dylan наступио је у прашкој Палати културе. Пошто још увек нема података о даљим концертним плановима Boba Dylana, нама остаје да се сећамо концерта који је овај, помало заборављени кантаутор одржао на Градском стадиону у Земуну, 11. јуна 1991. године.

ПОЛ МАКАРТНИ КОМПОНОВАО КЛАСИЧНО ДЕЛО ЗА КЛАВИР

Британски престолонаследник Чарлс је у марту приредио банкет у добротворне сврхе на коме је премијерно изведена класична композиција за клавир коју је компоновао Пол Макартни. Приход од улазница које су коштале 250 фунти (!) намењен је Краљевском колеџу за музику чији је председник принц Чарлс. Класичну композицију чувеног члана групе Битлси - Пола Макартнија извела је пијанисткиња Ана Алексејева, некадашњи студент Краљевског колеџа за музику.

ДИСТРИБУЦИЈА
ПРОДУКЦИЈА

ФИЛМОВИ
СЕРИЈЕ

CD • ВИДЕО КАСЕТЕ
АУДИО КАСЕТЕ

МУЗИЧКЕ КАСЕТЕ

**НАЈВЕЋИ ИЗБОР
НАЈНИЖЕ ЦЕНЕ**

44-61-332

ТЕЛЕФОН/ФАКС:(011) 44-49-866

ВЕЧНИ

jimi
hendrix

ПОШТОВАНИ ЧИТАОЦИ

МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ

SHOP №1

Баје Секулића 98
11000 Београд

422-894

Љубав на прву ноту!

GUITAR SHOP

Светог Саве 6
11000 Београд

432-475

Пишите нам ко су ваши музички љубимци и о коме желите да читате на ХИТ странама.

АДРЕСА: "ХИТ" Чеде Мијатовића 4, 11000 Београд

У ЗЕМЉИ КРАЉИЦЕ
ОД САБЕ

МЕНХЕТИ

Странци су му дали назив „пустињски Менхетн“. Они који су га пре четири стотине година саградили назвали су га Шибам

У доба када је Менхетн био забит у којој изузев једног великог складишта и околних брвнара у којима су живе­ле породице тридесетак холандских трговаца ничег другог сем Индијанаца није било (а то и није било тако давно, реч је о 1623. години), на крајњем југу Арабијског полуострва, усред пустиње, цветао је град саздан искључиво од небодера...

Они који су га у 16. веку основали и изградили назвали су га Шибам. До „Менхетна од блата“, како га странци чешће зову, и дан-данас не води ни један асфалтни пут. Од Санае, престонице Јемена, до Шобама стиже се искључиво на један од два начина: авионом или аутомобилом, једним од неколико прашња­вих земљаних путева...

Пут тамјана

Ретки странци који се, да ли послом или вођени глађу за несвакидашњим, ипак не­како домогну Шобама не могу да се отму утиску да су за­корачили у кутак света који је по много чему изузетан. А Шибам то јесте. Године 1983. Уједињене нације, односно

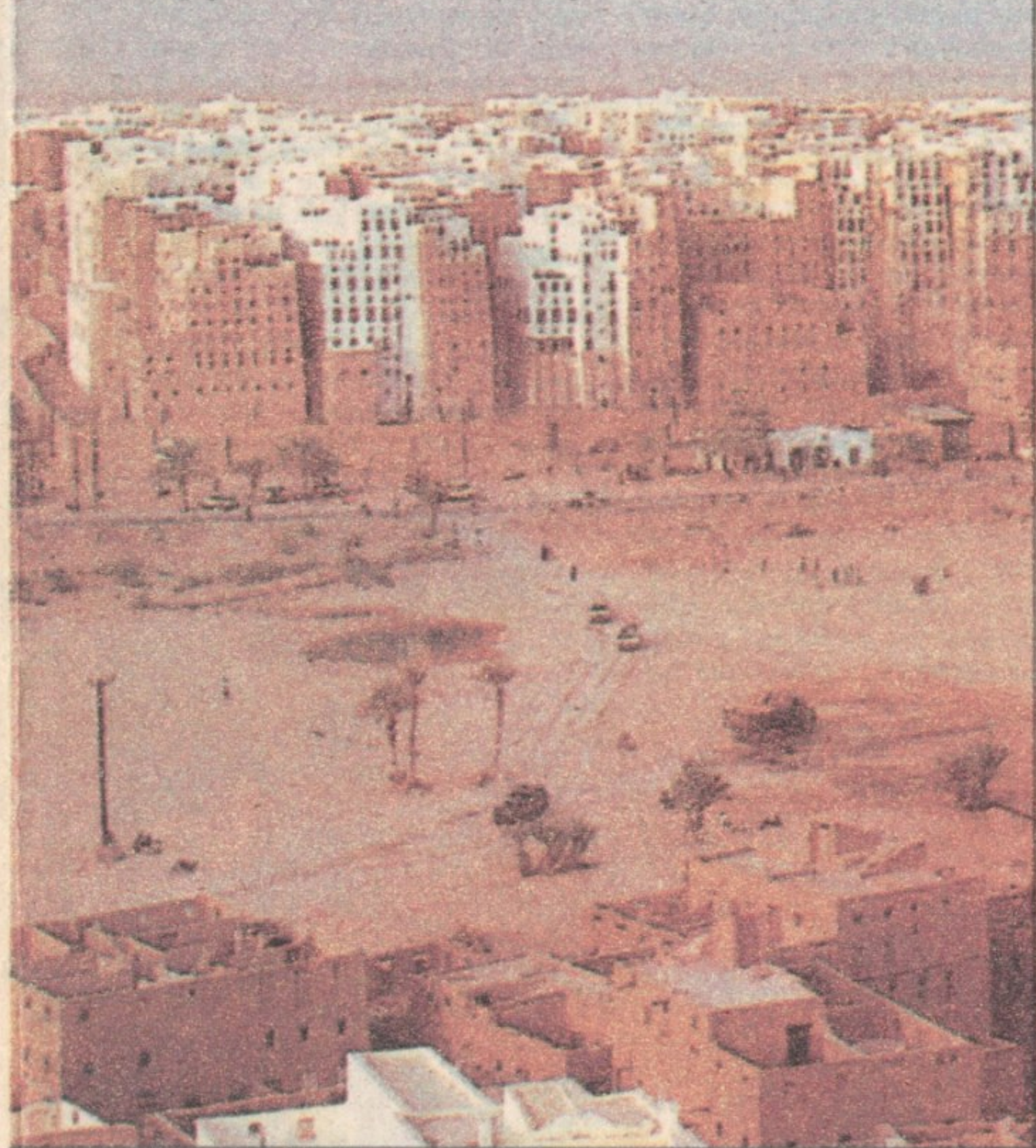
UNESCO, прогласиле су га за споменик културе од светског значаја и ставиле под своју заштиту.

Град су, иначе, пре четири стотине година основале избеглице из оближње Шабве, престонице древне јеменске краљевине почев од 3. века пре наше ере. Место на коме су га подигле није изабрано случајно. Ту су се, од давни­на, укрштали каравански путе­ви такозваног Пута тамјана. У та давна времена, тамјан је, поред зачина, преко Јемена сти­зао до Медитерана, од­носно до моћне Атине, а кас­није и до античког Рима где је продаван по папреној цени. У то доба Јемен је био најраз­вијенија културна област Ара­бије, главни посредник у трго­вини између Средоземља и Индије.

Староримски историчар Плиније назвао је овај део света „Срећна Арабија“ (Arabia felix). По мишљењу неких историчара, ту се, некада давно, налазила краљевина краљице од Сабве, лукаве вла­дарке која је, по Библији, ста­вила на пробу прослављену мудрост цара Соломона по­ставивши му неколико заго-

ОД СУВОГ БЛАТА

Они који не знају шта их очекује када први пут у даљини угледају град лако могу да помисле да су угледали фатаморгану...

Жене Шибаме: заоденуте у црно и кратког вена. Просечна старост – 40 година.

нетних питања. Мудри Соломон је, каже предање, тачно одговорио на постављена питања, а заузврат добио тражену награду: љубав краљице од Сабе. Из те везе рођен је први изданац моћне етиопске династије...

Описујући Шабву, Плиније је још забележио како је то град чије зидине опасује шездесетак храмова. Један број савремених историчара верује да је Плиније направио ра-

зумљиву грешку: учинило му се да здања која сежу пут неба нису намењена обичним смртницима него боговима... Плинијеви „храмови“, верују они, заправо су обични небодери древне Шабве у којима су живели не богови, него обични смртници...

Када су, бежећи пред Турцима османлијама, ти исти смртници били принуђени да оснују нови град, сазидали су га по узору на онај у коме су

до тада живели: небодер до небодера од сасушеног блата и сламе, тридесетак метара високих, са мноштвом прозорчића на све стране...

Љуске од јајета, блато, геометрија...

С времена на време, у сезони киша, оближња река Хадрабат се излије и поплави део града односећи са собом читаве квартове. То се последњи пут догодило 1989. године. Становници Шибаме тада, као и њихови прааци много пута раније, једноставно изнова на истом месту дижу нове куће.

Они то и дан-данас раде на начин како се одувек радило. Најпре у калупе од дрвета излију блато помешано са сламом да би, када се оно сасуши на врелом и сувом ваздуху, добили цигле дугачке од 25 до 50 центиметара. Цигле се слажу једна преко друге, а када се на тај начин сазида зграда, доњи спратови облепљују се жућкастосмеђом земљом, а виши крече у бело. И, упркос томе што знају да би већ следећа кишна сезона могла да још једном уништи сав њихов труд, градитељи своје дело на крају обавезно улепшавају украсима изведеним у материјалу добијеном по прастаром рецепту предака: геометријске и цветне шаре на здањима „пустинског Менхетна“ изводе се у материјалу чији су основни састојак уситњене љуске од јаја.

Данашњи Шибам простира се на површини мањој од пола квадратног километра на којој, у око пет стотина шестоспратница или седмоспратница, зависе, живи око седам хиљада људи. У свакој станује по неколико генерација исте породице. У приземљу се налази штала из које се стрмим, најчешће у бело или плаво окреченим степеништем, стиже на први спрат где, тако налаже традиција, по правилу живе најстарији чланови породице. На једном од средишњих спратова смештен је такозвани муфреџ, салон у коме се скупља читава породица. На вишим спратовима су спаваће собе, а на последњем кухиња, простор резервисан искључиво за жене.

Сваки спрат простира се на четрдесетак квадратних метара и обавезно има и „тоалет“. Свака кућа има и неку врсту „еркондишна“: уске прозорчиће кроз које ноћу струји свеж пустински ваздух; изрезбарени дрвени шалони

преко дана штите укућане од неподношљиве жеге...

Времена краљице од Сабе и „Срећне Арабије“ давно су прошла, а с њима је унепврат ишчезло и легендарно богатство древног Јемена. Јемен је данас једна од најроманијских земаља света. Његови становници живе од милости реке Хадрабат у чијој долини успевају просо, црни лук и јужно воће. Осим кухиње и деце, жене Шибаме задужене су и за бригу о козама. Некадашњи велетрговци и главни посредници у трговини између Истока и Запада, мушки становници Шибаме, данас су углавном ситне занатлије које у убогим дућанима продају и препродају житарице и рукотворине од сребра.

Десно од Меке

И тако, већ четири стотине година и четири стотине кишних сезона, Шибам одолева ђудима набујалог Хадрабата. Први пут за све то време, његовим градитељима у помоћ је прискочио и свет који је у граду пустинских небодера препознао траг сопствене величине. Уједињене нације уложиле су у обнову Шибаме 40 милиона долара.

На листи споменика културе од светског значаја тако се, рецимо, нашла и џамија Хара из 12. века од које су сачувани само потпорни стубови, прозори и улазна врата. На списку светских културних добара нашла се и најстарија џамија Шибаме сазидаана 753. године, новог века, храм који је од тада у више наврата рушен и изнова подизан.

У доба највећег сјаја Шибам је имао тридесет џамија. Било је то доба када је ислам продро у ове крајеве, време када је, уосталом, Јемен и добио данашњи назив: његови тадашњи житељи дали су му име Јемен, што у преводу значи „десно“. Земља која се у односу на Меку налази на Западу. Јемен.

Времена се мењају. Недавно су у близини Адена откривена нова нафтоносна поља. Можда ће проналазак нових изворишта нафте изменити садашњи положај Јемена. Можда ће, скоро као у прастара времена, Јемен, Аден и Шибам, поново постати тачке укрштања значајних трговачких путева... У сваком случају, Шибам онедавно има и први хотел. За странце који су, случајно или намерно, забасали у овај део света.

М. Илић

После Наполеонових ратова изнурени Париз желео је да надокнади све оно што му је било ускраћено док је трајало дуго и скупо војевање Великог Корзиканца, како су називали Наполеона Бонапарту. Ницала су позоришта, отварање су уметничке галерије, букнуо је музички живот.

Французи су почели да заборављају непријатељство према Енглезима, па је тако 1827. једна енглеска путујућа позоришна трупа стигла у Париз са „Хамлетом“ Вилеама Шекспира. На дан премијере 11. септембра врата позоришта „Одеон“ у Латинском кварту опседали су многи који су желели да виде представу.

Злосрећна представа

Те вечери у улози Офелије наступила је млада и нежна Харијет Смитсон. Њеној лепоти дивили су се, пратећи представу из првог реда, и будући књижевник – тада шеснаестогодишњак Теофил Готје и сликар Ежен Делакроа.

Публика је бурним аплаузом поздравила младу Харијет Смитсон која је једног младог човека дуге, риђе косе једноставно оборила с ногу. Као опчињен гледао је у девојку и истог часа схватио да се на смрт заљубио у њу. Младић се звао Хектор Берлиоз. Тада је имао 24 године. Из малог места у подножју Алпа, отац, иначе лекар, послао га је на студије медицине, али он је заволео музику. И поред противљења оца, уписао се на музички Конзерваторијум живећи више гладан него сит, а оно мало новца што је имао зарађивао је дајући часове певања и свирања деци богатих родитеља.

У музици је Берлиоз био ватрени присталица романтизма, а после позоришне представе у којој је главну улогу играла магична Харијет Смитсон постао је заљубљеник Шекспирових дела.

Берлиоз се после представе вратио кући и у свој дневник записао: „Ја госпођицу Смитсон обожавам! Ја сам изгубљен без ње!“

Неколико недеља енглеска позоришна трупа није давала представе и Берлиоз није видео своју Офелију. Лик Харијет Смитсон стално му је био пред очима. Где да је нађе, како да је случајно сретне?

Одлучио је да крене од хо-

тела до хотела и да се распита где је одсела глумачка трупа из Лондона. Запрепастио се када су му на рецепцији хотела у његовом суседству рекли да госпођица Смитсон станује управо ту. Почео је да је обасипа писмима са изливима љубави. Одговора није било ни после десетог писма. Берлиоз је био очајан.

Млади студент Конзерваторијума, са већ неколико запажених кратких музичких дела, сазнао је да ће госпођица Смитсон учествовати на некој добротворној приредби. Пожурио је и организаторима понудио да се бесплатно изведе и једна његова увертира. То је био повод да сретне своју обожавану и да је упозна.

Али, за време проба у позоришту није га удостојила ни погледа. Исто је било и на дан приредбе. Из ложе је хладно и с видљивом доса-

дом одслушала Берлиозово дело.

Неколико дана Берлиоз није излазио из куће. Плакао је. А онда је са прозора свога стана видео да Харијет Смитсон напушта хотел и занавек кочијом одлази из Париза...

Фантастична симфонија

Време је пролазило, али Берлиоз никако није могао да заборави своју љубљену. У Риму је 1828. добио другу награду за једну композицију, у Паризу је изведен његов балет „Силфиде“ као и једна миса. Пристизала су признања, а музички критичари писали су о новој школи чији је родоначелник Хектор Берлиоз. Године 1830. једна је од најзначајнијих у животу славног композитора – у Риму добија прву награду, а почетком де-

цембра исте године са успехом се изводи његова „Фантастична симфонија“!

Као добитник веома цењене Награде Рима требало је да у овом граду проведе две године. Отишао је 1831, али се у новембру 1832. вратио у Париз и одсео у хотелу „Сен Марк“, оном истом у којем је некада становала Харијет Смитсон. После два дана упитао је власника хотела да ли зна нешто о енглеској глумици.

– Па, она је у Паризу, господине! – одговорио је хотелијер запрепашћеном Берлиозу. – Гостује са својом трупом

УБАВ ХЕКТОРА БЕРЛИОЗА

у граду, не знам које је позориште закупила, али то може лако да се сазна!

Берлиоз је одмах сковао план. За неколико дана биће изведена његова „Фантастична симфонија“, позваће је, она ће доћи и променити мишљење о њему.

Госпођица Смитсон је дошла на концерт и без Берлиозовог позива. Оркестар је на крају поздрављен аплаузом који је био још снажнији када се међу извођачима појавио и сам композитор.

Харијет Смитсон је напустила концертну салу задивљена снагом музичког дела. Пажњу јој је привукао и композитор. Значи, то је тај млади чо-

век који је толико прогони. Следећих дана пристала је да га прими у свом хотелу. Назад!

Берлиоз није оклевао: пао је на колена и упутио јој најнежније речи. Била је ганута. И она је њему полетела у загрљај. И она је њега, рекла му је, одмах запазила и заволела, но, није им се дало... Обоје су дуго плакали...

Али, госпођици Смитсон кренуло је наопако. У закупљеном позоришту пропала је једна премијера у којој је играла главну улогу, па друга, трећа је била катастрофа. А онда је млада глумица, излазећи из кочије, сломила ногу

и... то је био крај каријере Харијет Смитсон.

Берлиоз јој је понудио брак. Његов отац у почетку се противио, али је на крају попустио. Композитор је, сав срећан полетео да јој саопшти радосну вест. Дочекала га је речима:

— Хекторе, мене боли нога!

Застао је као да је на њега неко излио ведро воде. Потом је записао у дневник: „Зар у љубавном заносу може да се осети бол?!“

Венчање је одржано 3. октобра 1833. у капели британске амбасаде у Паризу. Један од Берлиозових сведока био је композитор Франц Лист.

Композитор је гледао како одлази Офелија, спушта се завеса и његове прошлости не-стаје заувек

Прве године брака биле су године среће. У мирном крају Париза, у улици Сен Венсан, Берлиоз је изнајмио кућу с баштом. Ту се августа следеће године родио и њихов син Луј. Дете је почело да разара супружничку љубав. Берлиоз је био као опчињен сином, сву љубав пренео је на њега. Харијет је примећивала да Берлиозова љубав према њој полако копни. Њеном душом завладала је пустош, постала је и љубоморна.

На мукама

Харијет је још једанпут покушала да васкрсне као глумица, али је извиждана на сцени. Ни Берлиозу није ишло сјајно. Новца је било све мање и Берлиозови су морали да се преселе у мали намештен стан.

Односи између супружника постајали су из дана у дан све затегнутији. Харијет је почела да претурала по џеповима свог мужа тражећи љубавна писма или било какав доказ неверности, он није могао да издржи њене сцене љубоморе и... догодило се. Берлиоз се све више везивао за оперску певачицу, младу Марију Речио. Путује с њом, прати је на концертима.

Није се, међутим, усрећио с њом. У мислима се све чешће враћао Харијети која је живела више него скромно у неком неугледном стану на Монмартру. Млада Марија Речио наслутила је шта се догађа у његовој души, па му је сада и она приређивала сцене љубоморе.

Композитор се нашао на мукама. Једнога дана јављено му је да је Харијет Смитсон доживела мождани удар. Пожурио је да је посети. Затекла је у непокретну, изгубила је и моћ говора. Посматрала га је, а низ лице су јој текле сузе.

Харијетине муке трајале су око две године. А када је умрла, у погребној поворци били су само Берлиоз и свештеник који је одржао кратак говор. Хектор Берлиоз гледао је како одлази Офелија, спушта се завеса и његове једине љубави, заувек нестаје.

М. Тодоровић

Илустровао: Јелена Трпковић

ФАНТАСТИКА

Уређује
др Зоран Живковић

М. Џон Харисон

ПОСЛЕ БУЂЕЊА

Око пола девет зазвонио је телефон.

— Чајна! — само је рекла и бризнула у плач. Одмах сам знао да је то Изабел Авенс.

— Можеш ли да изађеш? — питао сам свестан да је то немогуће.

— Знаш да не могу — наставила је да јеца.

— Ништа не брини. Долазим по тебе!

С друге стране завладао је мук. Уплашио сам се да је обесхрабрена, као много пута до тада, спустила слушалицу. Поново се јавила, једва чујним гласом.

— Мислиш да то можеш да урадиш за мене?

— Мораш да ми верујеш, Изабел! Буди спремна. Обећавам да ћу те извући са тог грозног места!

Не знам како сам изашао из стана. Само знам да сам се нашао за воланом кола и да сам јурио да спасем Изабел.

Упознао сам је пре три године. Радила је у малом кафеу, на још мањем аеродрому у Страдфорду на реци Ејвон. Кад је пришла да ме пита шта ћу да поручим, погледали смо се и од тада се више нисмо раздвајали.

Изабел Авенс била је жена коју ниси могао да не запазиш. Изузетно висока, дугачке косе црвене као шаргарепа. Касније ми је причала да су мушкарци углавном зазирали од ње, увек су јој понављали да су се плашили и да јој приђу, а камоли да је замоле да изађе са њима.

У време кад сам упознао Изабел возио сам камионет и радио као превозник. Посао је био прилично уносан, али заморан. Маштао сам да зарадим новац, купим још неколико камиона и запослим људе који би за мене радили. Та жеља била је још јача кад сам коначно убедио Изабел да

се пресели у Лондон и почне са мном да живи.

Сваки растањак с њом тешко сам преживљавао. Чинило ми се да је, ако одем на дужи пут, нећу затећи кад се вратим. А она се на све то смејала и гледала ме чудноватим погледом чију сам тајну поку-

шавао да откријем. Престала је чак и да ради да би ми удовољила, са пријатељицама се ретко виђала јер је знала да сам љубоморан. Чинила је све да ме увери колико ме воли, али ја сам остао сумњичав.

Знао сам да крије нешто од мене, али

нисам успевао да схватим шта би то могло да буде. Кад бих се с пута вратио кући, увек сам је затицао замишљену. Чим би ме угледала, почињала би да се смеје, да прича како је провела дан, трудила се да удовољи свакој мојој жељи. Није вредело.

Чинило ми се да се претвара, да глуми срећу. Знао сам да проведен с њом читаве ноћи постављајући јој хиљаде питања, тражио одговоре, настојао да откријем шта то од мене крије.

Изабел би стрпљиво одговарала на све што ме занимало, покушавајући да све окрене на шалу. Тек тада бих полудео. Једном сам је чак и гурнуо са столице, а она је после сатима плакала одбијајући да ме погледа у очи.

Свестан да то никуда не води, од уштеђевине сам купио још два камионета и запослио људе да раде за мене, баш као што сам и намеравао. Био сам спреман све да урадим само да будем непрекидно уз Изабел. Морао сам да продрем у њену тајну.

У почетку је све било као пре. Ни једном од нас двоје није сметало што смо скоро 24 сата проводили заједно. Понекад смо данима знали да останемо у кући незаинтересовани за спољни свет.

Ни сам не знам кад се све променило. Једне ноћи пробудио сам се осетивши неку чудну нелагодност. Изабел је лежала у кревету крај мене погледа прикованог уз таваницу.

— Чајна! — рекла ми је не скрећући поглед — опет сам сањала да летим!

— То је сигурно диван осећај — једва сам прозборио наслутивши у њеном тону нешто што до тада нисам примећивао. — Лепо је летети и бити слободан, као птица!

Сва моја даља настојања да наставимо разговор, да поново будемо блиски као пре, нису успела. Ћутала је чак се и не претварајући да је километрима далеко од мене. У њеним очима видео сам чудан сјај.

Време је одмицало, посао ми је све боље ишао, а Изабел као да више ништа није могло истински да обрадује. Преселили смо се из двособног стана у апартман, куповао сам јој најлепше хаљине које сам налазио у бутицима, обасипао је накитом, мирисима... Изабел је, уместо да буде задовољна животом који сам јој пружао, постајала све несрећнија.

Кајао сам се што смо се уопште селили из нашег малог стана у коме смо били толико срећни. Престао сам да јој купујем ствари, надао сам се да је то разлог њеног незадовољства мада сам у дубини душе знао да то што се дешава Изабели нема никакве везе са било чим материјалним.

А моја вољена Изабел проводила је бесане ноћи. Тудио сам се да и сам не спавам, тако бих јој се можда приближио. Ни то није вредело.

Једног дана, вративши се из града, затекао сам празан стан. Било је то први пут за скоро три године да Изабел није била код куће.

Сео сам, очајан, и чекао. Прошао је сат, па још један, још један... Нисам смео ни да устанем из столице у страху да ћу пореметити склад тог тренутка очаја.

Кад се коначно, после скоро пет сати, вратила кући, рекла ми је да је била на клиници доктора Александра. Као да је

то најобичнија ствар на свету. Ћутала је на сва моја питања. Свукла се и легла у кревет погледа прикованог за таваницу.

Наставила је да иде на ту клинику упркос мом противљењу. Једном сам чак заклучао врата мислећи да ћу је тако спречити. Изашла је преко балкона, кроз прозор. Становали смо на првом спрату, а шта да смо живели на петом? Да ли би је то спречило да изађе? Нисам био сигуран. Била је као хипнотисана.

На Клинику ме нису пустили да уђем. Да нисам пратио Изабел и тако открио куда одлази, клинику сигурно не бих ни нашао. На улазу није стајао никакав натпис, у Служби обавештења нису знали да такво место уопште постоји.

Када сам једном питао Изабел како је дошла до тог доктора Александра, само ми је нехајно одговорила да су они њу нашли.

Оног дана када ми је Изабел први пут саопштила да се плаши и да више не жели да посећује клинику готово сам поскочио од радости. Понадао сам се да ћемо наставити да живимо по старом. Отрчао сам у продавницу да купујем неке намирнице за вечеру, да прославимо поновни састанак.

Вратио сам се и нисам затекао своју црвенокосу даму. Плашио сам се да је губим кад се удаљила од мене, био сам у паници кад сам је видео како копни, али нисам желео ни да мислим на тренутак кад ћу стварно остати без ње.

Сва моја настојања да продрем у зграду клинике остала су без успеха. А био сам сигуран да је моја Изабел тамо затворена.

После више од три месеца јавила ми се телефоном.

— Чајна, ово више не могу да издржим! Дођи по мене! Спаси ме! — ово последње изговорила је очајничким гласом. Веза је тада прекинута.

Ко зна колико сам пута седео пред клиником у нади да ћу спазити неког како улази или излази, да ћу видети неко светло. Зграда је изгледала као да у њој нико не станује. Распитивање у суседству такође је остало без икаквих резултата. Имао сам утисак да и они који можда нешто знају о том доктору Александру, не желе да причају.

Кад сам стигао пред зграду, ни сам не знајући како сам се уопште довео, врата су била широко отворена. Тек кад сам закорачио у хол, схватио сам да нешто није у реду. Врата су се уз тресак затворила за мном.

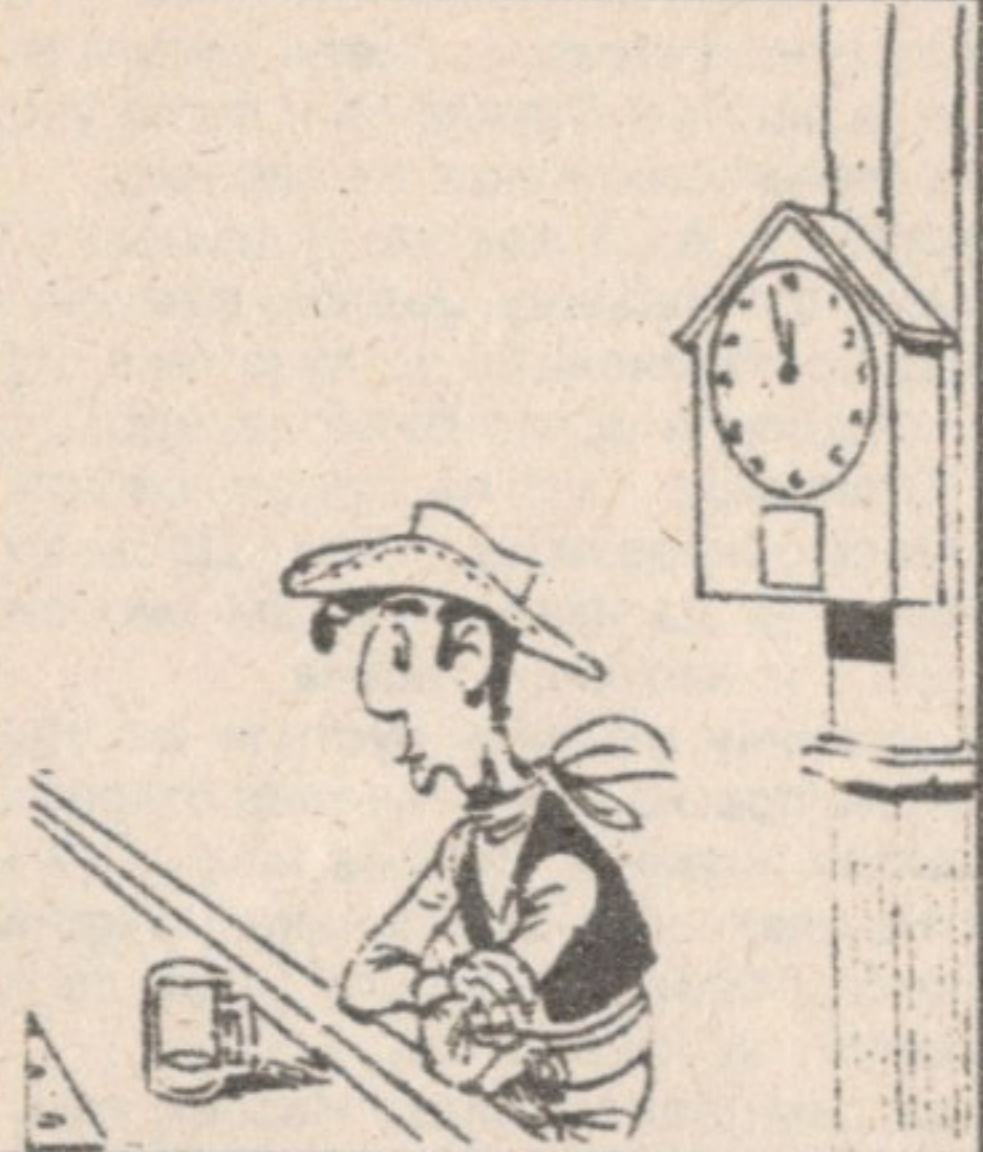
Сачекао ме је човек необичног изгледа.

— Има људи који непрекидно сањају исти сан, господине Роуз — гледао ме је с чудним сјајем у очима, истим какав сам једном приметио код Изабел. — Ваша Изабел је сањала да лети, желела је да постане птица. Ми смо јој то омогућили. Сада је на вас ред!

Хтео сам да побегнем, потрчао сам према излазу. Двојица су ме ухватила за руке и одвела у просторије без прозора. Био сам везан за кревет, нисам могао да макнем.

Да, нисам вам рекао. Зovem се Мик Роуз, зову ме Чајна. Чудно, зар не, кад се зна да сам пореклом Јапанац. Моји преци преживели су бомбардовање у Хирошими. А ја стално сањам исти сан. Како бацам атомску бомбу на...

В. С.

АУТОР ПРИМУС	ГЛУМИЦА ЖУТИЋ	НА ОВАЈ НАЧИН	УГАЖЕНА СТАЗА У СНЕГУ, ПРТИНА	НИШКИ СТАДИОН	АМЕРИ- ЦИЈУМ
СПОЈ ВЕЗА	К	О	Р	Ћ	А
НАРОДНО МУШКО ИМЕ	А	У	Р	А	М
СИНЕАСТ ЖАК	Т	А	Т	І	ШЕТА- ЛИШТЕ
ШАХИСТ КАРЛОВ	А	К	РЕДИТЕЉ ПОЛАНСКИ ОЗНАЧА- ВАТИ КОТЕ	Р	Р
ВРЕМЕН- СКИ ТЕРМИН	Р	О	М	РУБЉА АФРИЧКА ЖИВО- ТИЊА	Р
КАЗНА ГУБИТКА ЧАСТИ У СТАРОЈ ГРЧКОЈ	А	АЛТ ЖИТЕЉ АЗИЈЕ, АЗИЈАЦ	УНИФОР- МИСАНИ СЛУГА	ЛУКА У НИГЕРИЈИ	ИСТОК МЕСТО КОД ИДРИЈЕ
СТРИП ЈУНАК СА СЛИКЕ	Т	А	Л	И	Ч
НАМЕТ- НУТИ СВОЈ ИЗБОР	І	З	А	В	Р
МИКА ОДМИЛА	М	І	К	А	М
МАКАР ЈЕДАН	І	З	Е	Д	А
КОКОШИ- ЈИ ПРО- ИЗВОД (МН.)	Ј	А	Ј	А	НАЧИН РАДА МЕТОДА АЛТ
ГЛАВНИ ГРАД ГРЧКЕ	А	Т	И	Н	А

ИСТИ КВАДРАТИ

Неколико квадрата овог цртежа потпуно су једнаки, иако су различито оријентисани у простору. Покушајте пронаћи четири пара таквих једнаких квадрата.

У К Р Ш Т Ћ Н И Ц А

1	2	3	4	5	6
7			8	9	
10	11	12			
13					
14			15		
16					

ВОДОРАВНО: 1. Пређења; 5. Треће и четврто слово азбуке; 7. Грчко слово; 8. Филмска улога; 10. Фудбалер "Партизана" са слике; 13. Посластица од укуваног воћа, пекмез, џем; 14. Трг у Паризу; 15. Лопов, крадљивац; 16. Становници града у Црној Гори.

УСПРАВНО: 1. Чуперак косе. 2. Врста колача, рулада (мн.); 3. Тремарош; 4. Оперски певач, Рудолф; 5. Име писца Деснице; 6. Циљати, нишанити; 9. Лука у Јапану; 11. Град у Пољској; 12. Ауто-трка.

ИНДИРЕКТ

Морамо имати покриће...
(2,6)

О С М О С М Е Р К А

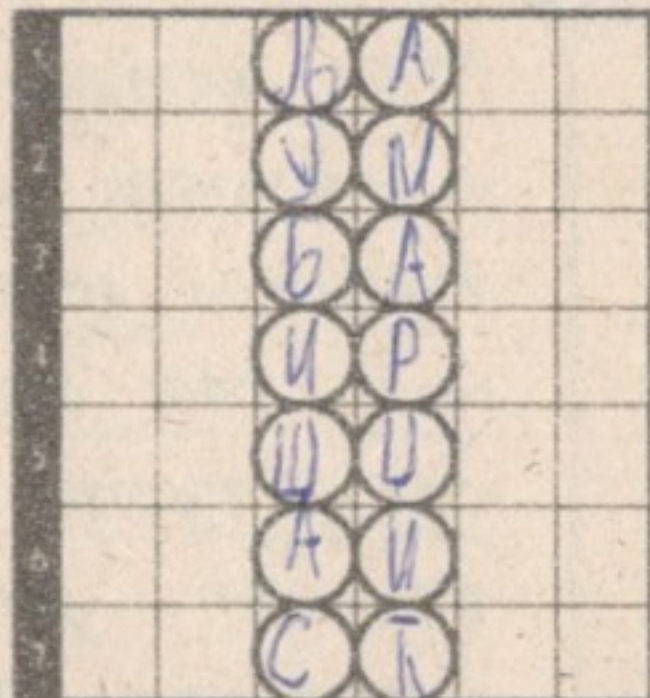

У осмосмерци пронађите 40 појмова везаних за временске (не) прилике, Неискоришћена слова, читана редом, дају још један одговарајући појам.

БОНАЦА, БУРА, ВЕЈАВИЦА, ВЕТРОКАЗ, ВЛАГА, ВОДА, ВРУЋИНА, ДУГА, ЖЕГА, ЗИМА, ИЊЕ, ЈАРА, КАП, КИША, КЛИМА, КОШАВА, ЛАХОР, МАЕСТРАЛ, МАЂА, МЕТЕОРОЛОГИЈА, МЕЂАВА, МОНСУН, НАНОС, НАОБЛАЧЕЊЕ, НЕПОГОДА, ОБЛАК, ОЛУЈА, ОРКАН, ПАСАТ, РАЗВИГОРАЦ, РОСА, СЛАНА, СМОГ, СМОРАЦ, СНЕГ, СПАРИНА, СУША, ТОРНАДО, УРАГАН, ЦИКЛОН.

С	А	А	Е	В	А	Ј	И	Г	О	Л	О	Р	О	Е	Т	Е	М
П	М	Д	К	Њ	Р	Г	С	О	М	З	А	К	О	Р	Т	Е	В
А	И	О	О	И	Е	У	У	А	Л	З	Р	Х	К	Т	Ћ	Л	Е
Р	Л	Г	Р	В	Ш	Ч	Ћ	Д	В	У	А	И	О	А	А	О	Ј
И	К	О	Ш	А	В	А	А	И	Н	А	Ј	Р	В	Р	Б	У	А
Н	Ш	П	Г	С	Ц	Г	Г	Л	Н	О	Н	А	Т	Л	О	Р	В
А	Б	Е	О	О	Е	О	А	А	Б	А	Л	С	А	А	А	А	И
К	Ж	Н	М	Н	Р	Њ	Л	Р	Д	О	Е	К	А	П	С	Г	Ц
Р	Р	О	С	А	Р	С	И	О	У	А	А	З	И	М	А	А	А
О	А	Н	Ц	Н	У	С	Н	О	М	Б	О	Н	А	Ц	А	Н	П

Испуњађка

1. Вилица, раље; 2. Југословенска република; 3. Ветар који дува у Подунављу; 4. Морнари на броду или пилот, копилот и стјуардесе у авиону; 5. Главни град Сирије; 6. Украс направљен од корала (тур.); 7. Плитка вода.

БИ, ВА, ДА, ДА, ЈА, КО, ЉУСТ, МАСК, МЕР, ПЛИ, ПО, СА, СР, ЋАК, ЧЕ, ЏАН, ША.

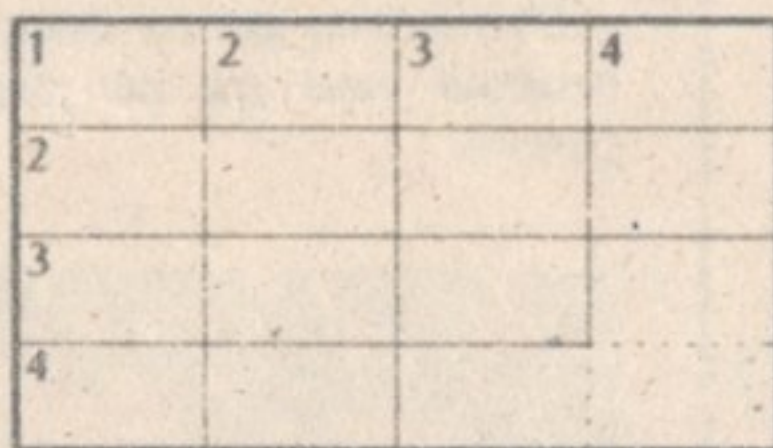
Исправним решавањем укрштенице треба да добијете име и презиме глумца са слике (у означеним пољима).

СЛОГОВНИ КВАДРАТ

ВИ, ВИ, ДО, ДО, КО, ЛО, ЛО, МА, МИ, НА, НА, РА, РА, СЕ, ТИ, ТИ.

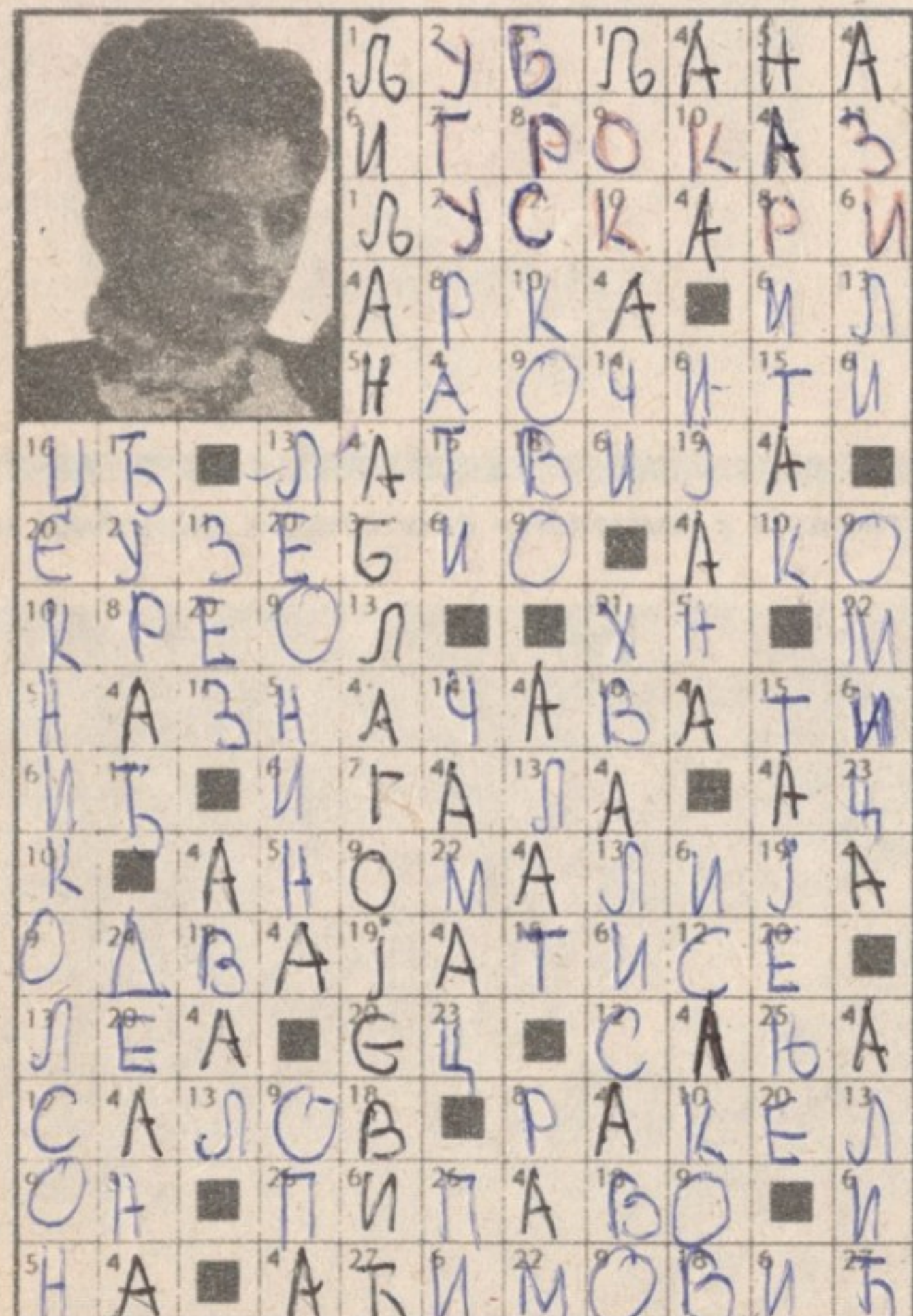

ВОДОРАВНО И УСПРАВНО:
1. Фудбалер са слике, Дијего;
2. Лов на ракове (мн.); 3. Допомитне стене; 4. Причати без престанка (фиг.).

Бројчана укрштеница

На слици је наша глумица која је тумачила лик краљице Драге из серије РТС-а. Њено име и презиме упишите у смеру стрелице, а укрштеницу даље решавајте по принципу "исти број – исто слово".

УКРШТЕНИЦА ЗА СТРПЉИВЕ

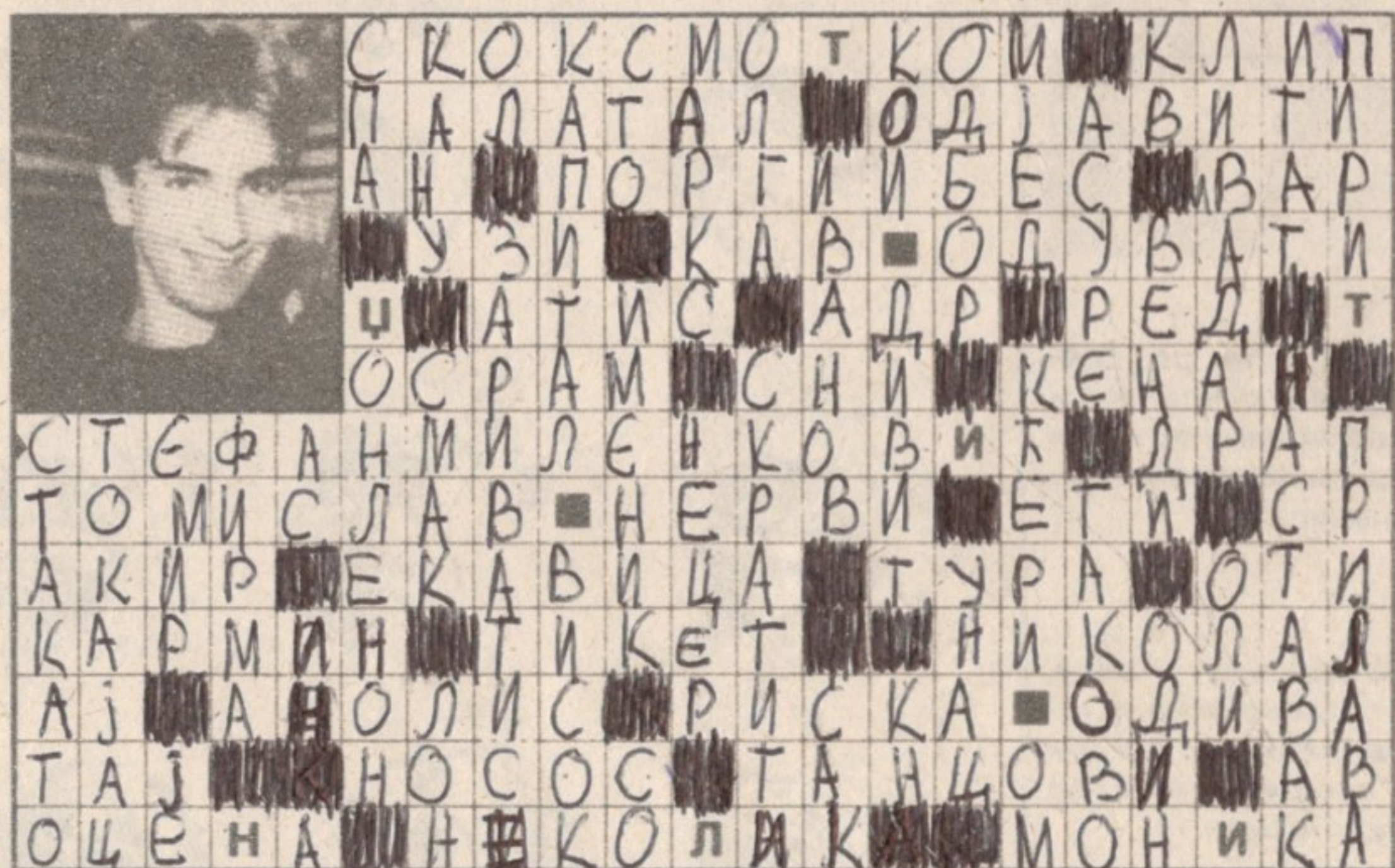
На слици је наш млади виолинист. Његово име и презиме упишите у смеру стрелице, а укрштеницу даље решавајте распоређујући речи из пописа. Потребно је уцртати и црна поља која су распоређена несиметрично и има их укупно 31.

ВОДОРАВНО:

АВ, АДР, АЈ, АКИР, АН, АНОЛИС, АТИС, ВАР, ДРАП, ЕКАВИЦА, ЕТИ, КАВ, КАРМИН, КЕНАН, КЛИП, КНОСОС, МОНИКА, НЕКОЛИКА, НЕРВИ, НИКОЛАЈ, ОДИВА, ОДЈАВИТИ, ОДУВАТИ, ОСРАМ, ОТИ, ОЦЕНА, ПАЛАТАЛ, ПОРГИ И БЕС, РЕД, РИСКА, СКОК С МОТКОМ, СНИ, СР, ТАЈ, ТАНЦОВИ, ТИКЕТ, ТОМИСЛАВ, ТУРА, УЗИ.

УСПРАВНО:

АС, АСУРЕ, ВЕНДИ, ВИСОК, ДИВИТ, ЕМИР, ЗАРИВАТИ СЕ, ИВАНОВ, ИМЕНИК, ИНКА, ИСАК, ИТАТ, ЈЕ, КАНУ, КАПИТАЛ, КВ, КНА, КОИ, КЋЕРИ, ЛИВАДАР, ЛОН, МАРКС, МЈЕД, НАСТАВАК, НЕЦЕР, ОДБОР, ОДИН, ОЛ, ОЛГА, ОЛИ, ОМ, ПИРИТ, ПРИЈАВА, СКРАТИТИ, СМАК, СО, СПА, СТАКАТО, СТО, ТАКОВО, ТОКАЈАЦ, УНАЦ, ФИРМА, ЏОН ЛЕНОН.

ПОМИЦАЉКА

Наведене појмове помакните лево или десно, тако да у три узастопна ступца добијете три панонска града.

ЧИКОЛА
ГОЛУБАЦ
АСКОЛИ
ДАКАР

УЉЕЗ

А В Д Ф М Н Т

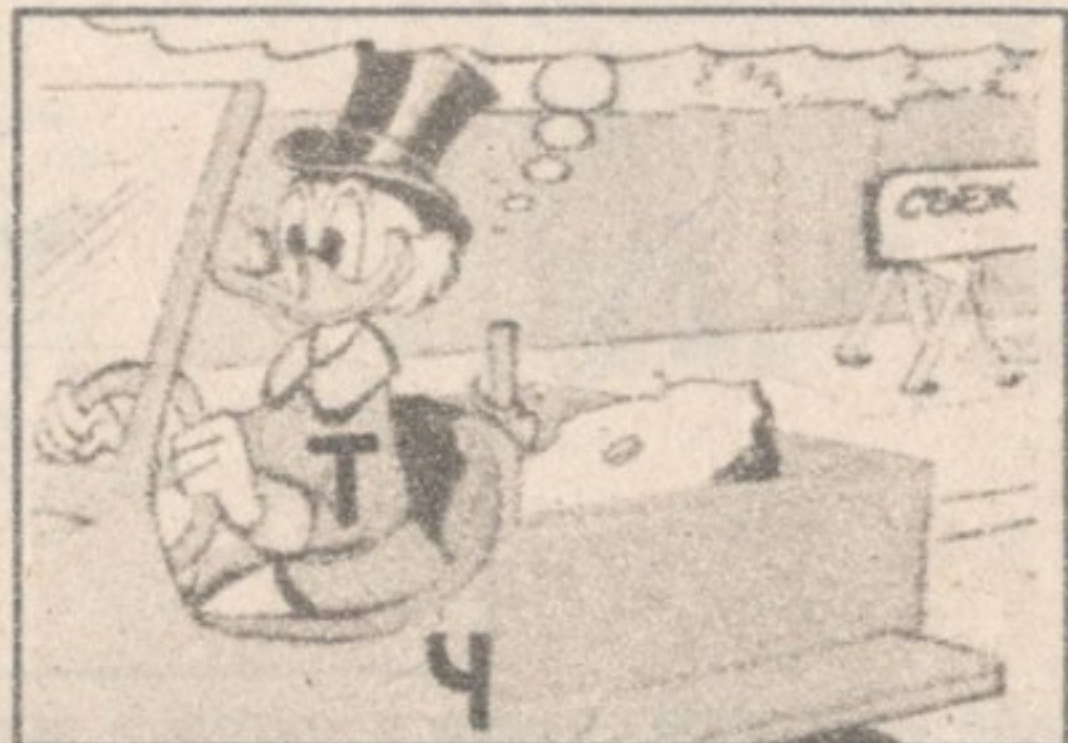
АНАГРАМ

ТВ-СЕРИЈА РАДИ: НЕК' БОЈИ НОЋ!
КРАЈ ДИНАСТИЈЕ ОБРЕНОВИЋ

Решења се налазе на страницима "Мале поште".

Ребус (5,5)

ДА - НЕ ПИТАЛИЦЕ

- Најпознатији композитор у Британији у 18. веку био је један Немац?
 - Реч "серпентина" има корен у именици "змија"?
 - Битка код Трафалгара 1805. године, последњи је случај директног сукоба британске и француске војске?
 - Бар-ал-Даиба је место догађања радње у једном од највећих филмова свих времена?
 - Пол Морфи је познати амерички хемичар из 19. века, који је открио морфијум?
- "Бундеслига" је назив најјачег фудбалског такмичења у Немачкој, а у преводу значи "Елитна лига"?

Забавников зоо

ЖИВОТИЊСКА
РАДОСТ
ИЛИ...

ЗАМАЛО ОСМЕХ

Шимпанза се пре-
страшено кези и из-
разом лица покуша-
ва да заплаши про-
тивника.

Задовољно лице,
отворена уста и ус-
не извијене нагоре
— ово би требало да
буде осмех.

Лице шимпанзе говори о његовим осећањима: 1. љуџа; 2. ругање; 3. неспокој; 4. страх; 5. раздражљивост; 6. радост; 7. разочарање; 8. очајање; 9. туга; 10. узбуђење; 11. спремност за игру.

Све животиње са раз-
вијеним нервним сис-
темом имају и осећа-
ња. Не као људи, али
су и туга и радост сас-
тавни део њиховог
живота. Да ли су свес-
не својих осећања?
Умеју ли, рецимо, да
се смеју и како то
чине?

Сви који у кући држе животиње од-
лучно тврде да њихови кућни љу-
бимци, исто као и човек, умеју да
тугују и да се радују. Примера је безброј,
и тужних и веселих. Пас је скапао на гро-
бу свог господара... Мачка је одбијала да
једе све док власници нису дошли по њу.
Пас напросто полуди од среће када му се
господар врати кући, па скакуће око ње-
га, лиже му руке, лаје, весело маше ре-
пом... Мачке се мазе, умиљавају, преду...

„Шта имам да се смејем!“ Интелигентна
свиња уме да се радује, али то чини
ретко.

СПАСИМО АЈКУЛЕ! РИБЕ ИЗ ПАКЛА

Научници упозоравају
да се на листи угро-
жених врста налазе и
морски пси. Можда би
и могло да им се по-
могне, само је питање
да ли то ико жели

Да ли бисте учествовали у спасавању овог створа злокобног из-
гледа?

Птичице весело зацвркућу у кавезу када се укућани појаве на вратима... Ако то ни су осећања, шта је онда?

За разлику од људи који своје љубимце доживљавају као себи равне, научници све пажљиво испитају. – Свест и понаша-

Весело скакућу, машу репом. Срећни су што могу да се играју.

ње животиња нама су још непознати – каже минхенски професор зоологије Ханс Аутрум. – Ми не можемо да знамо шта животиње осећају ако то озбиљно не истражујемо. Све животиње са развијеним нервним системом имају осећања. Не као људи, али су и туга и радост саставни део њиховог живота.

А да ли су животиње свесне својих осећања? Умеју ли, рецимо, да се смеју и како то чине?

Говор тела

Одговоре на ова питања научници траже примењујући методе посматрања и понављања. Испитују се на хиљаде припадника једне врсте. – На основу једног или неколико случајева не може се извући и прави закључак. Животињама се приписују неке људске особине: врабац је дрзак, лисица лукава, магарец глуп, пун горд, змија притворна, а вук крволочан. Недопустиво је, приписивати животињама људске особине, одлучно тврди професор Аутрум.

Посматрањем животиња бавио се још Чарлс Дарвин и дошао је до значајног открића да оне показују осећања одређеним покретима и гласом: пас је добре во-

ље када весело скакуће, држи реп високо уздигнут, има отворена уста и звонко лаје. Напетост тела, искежена горња усна, скупљене уши и режање указују да је љут и спреман за напад. Радосног коња лако је препознати по лаганом касу, извијеном врату и репу, а само када није упрегнут често њишти. И тешке, треме краве умеју да се радују. Тада трчкарају, машу репом и врте главом. Каткад замучу, у знак весеља. Свиње гротћу благо отворених уста и ваљушкају се у каљузи. Ипак, ретко се препуштају таквом ужитку. Њима је најважније да добро и много једу.

Дарвинова испитивања шимпанза и гориле показала су да мајмуни и изразом лица исказују осећања. На основу ових сазнања зоолог Франс де Вал, који је предводио екипу стручњака са Јоркширског истраживачког центра у Џорџији, дошао је до запањујућих резултата испитујући два мужјака шимпанзе. Намерно је изазивао код њих осећање беса и радости. Шимпанзе су љутњу изражавале гласним крицима, кежењем, насртањем на решетке кавеза, ударајући песницама по патосу или бацајући ствари око себе. Осећај радости јављао се када би угледали храну. Гомила сочног воћа будила је сјај у њиховим очима. Радост су показивали крицима превртали су се, скакутали, усне су им се шириле и извијале нагоре од задовољства. Додуше шимпанзе су умеле да се веселе и у заједничкој игри. Тада су цичали и превртали се грицкајући један другог.

Птичији пој – тежак посао

Али, Де Вал није био задовољан постигнутим. Претпостављао је да би мајмуни, као најближи човекови сродници, морали свесно да испољавају радости зато је шимпанзе одвојио. Када их је после пет месеци окупио показало се да је његова претпоставка тачна. Као два пријатеља која се дуго нису видели, мајмуни су полетели један другог у загрљај. Тапшање по рамену, скакање, грљење, обострано кричање које је личило на грлени смех, трајало је петнаестак минута. Изразом лица који је упућивао на осмех остављали су утисак људских бића. /ли, ма колико изгледало да се шимпанзе осмећују, та „привилегија“ припада искључиво људима. Дакле, животињама остаје да радост исказују једино покретима тела и гласом: лајањем, маукањем, рзањем, мукањем, кричањем, роктањем...

А шта је са животињама које немају те способности? Шта је са птицама? Додуше, оне имају глас. Професор Петер Бер-

То што људима лепо звучи, за птицу је често досадан, тегобан и обавезан посао

толд тврди да птице, а то се неће допасти онима који су их одабрали за кућне љубимце, цвркућу само зато што морају. Оно што нама звучи као радостан пој за птицу је мукотрпан посао. По мишљењу професора Бертолда, другачије цвркућу кад су у гнезду с младунцима. – Али, птичији свет је недовољно истражен када су осећања у питању. Њихову душу тек треба упознати – закључује професор.

Шта је с рибама? Имају ли оне осећања? Наука о томе за сада ћути – као риба.

С. Д.

Срећно лице гориле подсећа на људски осмех. Шта га је изазвало? Поглед на гомили савијеног воћа.

Ајкуле су обавезно последње на листи када се говори о угрожености животињског света. Није ни чудо – та риба злокобног изгледа у свакоме буди страх. Па ипак, треба знати да од око 400 врста морских паса великом броју прети опасност, чак истребљење. Најугроженије су бела ајкула, млат, тиграста, пас жутан. Ко ће им доћи главе. Ми. Јер људи годишње истребе на милионе примерака ове рибе грабљивице. Наће ли се ајкула у рибарској мрежи, а то се често дешава, рибари ће је ретко кад пустити живу натраг у море.

Има и горих примера. Морски пси се лове само због пераја која се суше да би се од њих потом припремила јела за нај-

избирљивије сладokusце. Осакаћене рибе живе враћају у океан пуштајући их да лагано угину у мукама.

Многи ће рећи: те немани ништа боље нису ни заслужиле. Можда се ипак треба замислити над њиховом судбином, ако ни због чега другог онда из сасвим себичних разлога. Научници, напиме, упозоравају да се уништавањем морских паса опасно угрожава равнотежа у океанима.

– Ајкуле, између осталог, помажу у контроли ширења зараза – објашњава Семјуел Грубер, професор са Универзитета у Мајамију, човек који је читав свој живот посветио проучавању морских паса. – Оне се хране оболелим рибама и тако служе као својеврсни чистачи морских просторстава.

Када је почетком века из Великих низина, у подножју планине Роки Маунтинз нестало вукова и планинских лавова, јелени и антилопе били су на ивици истребљења. Без својих природних непријатеља почели су да поболевају, уништавали су своја станишта, изгубили су жељу за животом. Исто ово може да се понови и у океанима, наглашава Семјуел Грубер и додаје:

– Иако знам да се упуштам у борбу која је готово у старту изгубљена – каже Грубер – не желим да одустанем. Људима пре свега треба предочити да је смрт у ајкулиним чељустима знатно ређа него, рецимо, од убода пчеле, од удара грома, да не говорим о несрећама на друмовима широм света.

В. С.

Уређује: Вито Недељковић

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

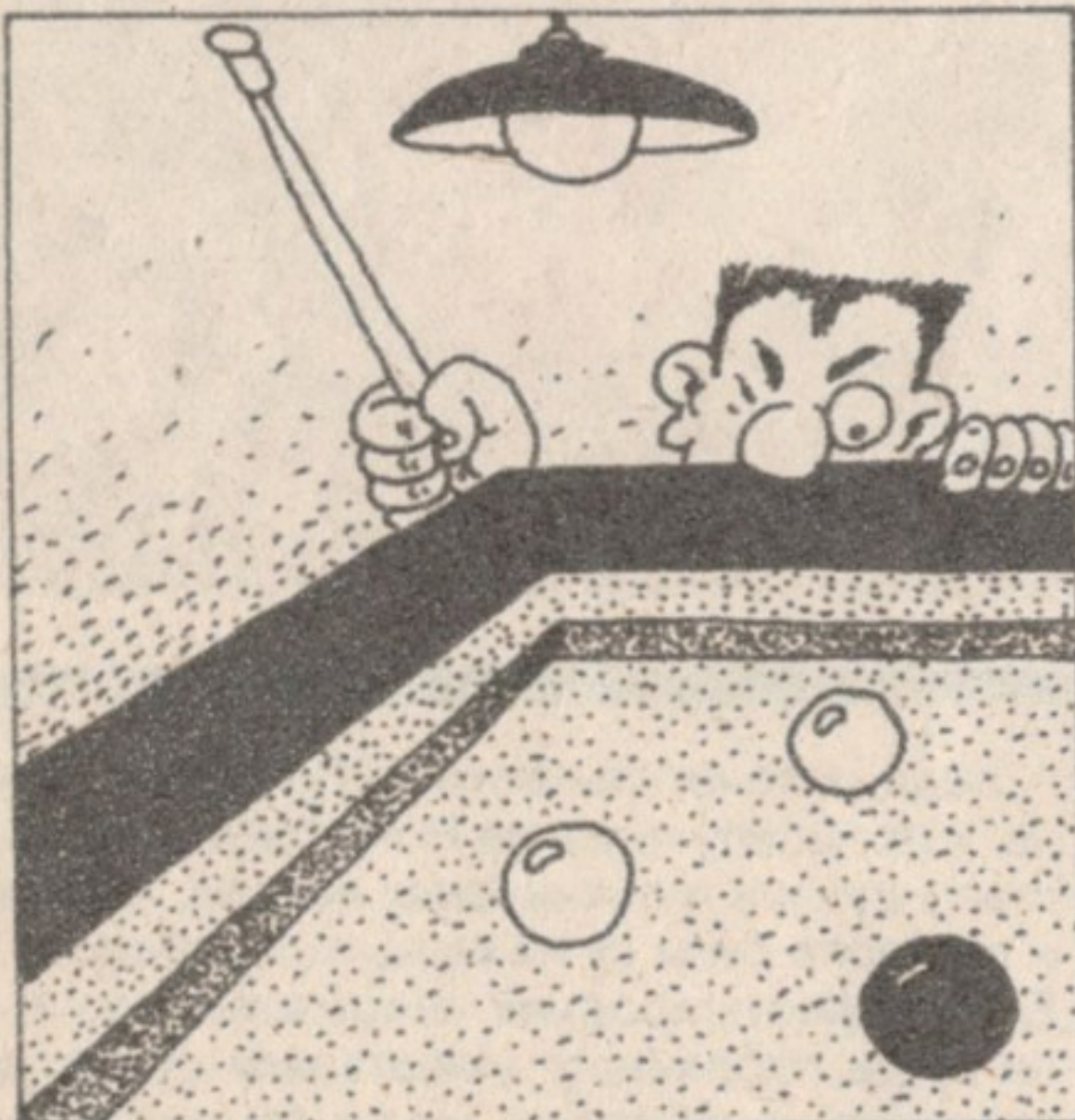
Аристократска игра

Имам 14 година и члан сам једног билијар клуба у Новом Саду. Иако се за ову игру говорило да је забава за старије, могу вам рећи да је ово прави спорт. Зашто се сматра да је билијар само за старије?

БАТА
Нови Сад

За билијар се и данас говори да је забава а не спорт мада се потпуно слажемо с тобом да има све елементе и одлике спорта. Онај главни такмичарски мото – победити – у билијару је веома истакнут. Осим тога, каже се да је билијар аристократска игра, највише зато јер су га некада играли богати и, наравно, краљеви и цареви.

Ово је веома стара игра која се, према неким изворима, играла и у старом Египту, а познавали су је и Грци још око

400. година пре нове ере. Тек око 1800. године почео је да се игра билијар сличан данашњем (књига са правилима играња појавила се 1807. године у Енглеској).

Пре отприлике сто година билијарске сале сматране су местом где пристојни људи не треба да залазе, а младићима и деци ова игра је била забрањена. Можда се и зато говорило да је билијар игра за старије.

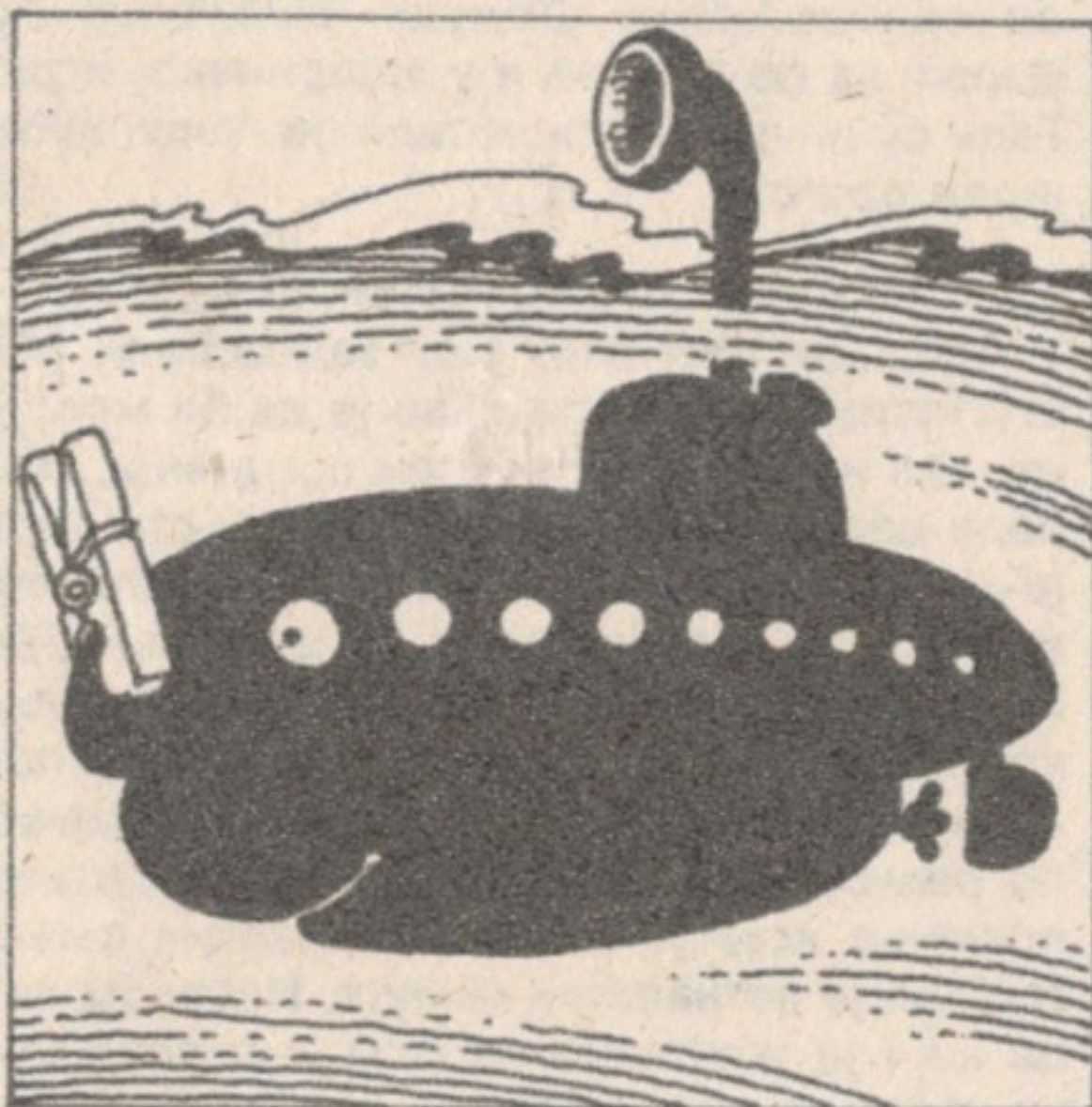
Како подморница зарони?

Волео бих да знам како то подморница зарони кад треба. Да ли она то успева захваљујући јаким моторима које има?

СРЂАН ПЕЈЧИНОВИЋ
Нишка Бања

Принцип по коме подморнице могу да зароне, или изроне, веома је једноставан. Наиме, све подморнице имају два трупа, односно корита. Простор између унутрашњег и спољашњег трупа испуњава вода, или пак ваздух, све у зависности да ли подморница урања или израња. Кад се подморница припрема да зарони, на дну спољног корита (такозваних танкова у кориту) отварају се велики вентили и у корито (танкове) улази вода, а ваздух из корита излази кроз вентиле на горњем делу и подморница зарања.

Кад подморница израња, поступак је обрнут. Горњи вентили се затварају и ваздушни притисак присиљава ваздух да уђе у танкове са водом (ваздух се упумпава под притиском мотора), вода под притиском излази кроз вентиле на дну и подморница ослобођена терета воде излази на површину.

„Лејкерси“ су у групи Пацифик

Покушавам, колико је то могуће, да на телевизији пратим НБА лигу, али канали који преносе утакмице ове америчке професионалне лиге не досежу до места у ком живим, па бих молио „Забавник“ да ми каже који клубови чине групу Пацифик и који клуб у тој групи има највише гледалаца.

ДЕСИМИР ЧАНГРИЈИЋ
Косовска Митровица

Ова група те, највероватније, занима због Владе Дивца, кошаркаша „Лејкерса“ из Лос Анђелеса. Поред „Лејкерса“, у овој групи је још шест клубова. То су: „Феникс Санс“, „Сијетл Суперсоникс“, „Портланд Блејзерс“, „Голден Стејт Ворриорс“, „Сакраменто Кингс“ и „Клиперс“.

Највише гледалаца забележено је у кошаркашкој арени клуба „Сијетл Суперсоникс“, која може да прими 50.000 посетилаца. Поређења ради, стадион Форум – на коме су домаћини „Лејкерси“ – имао је рекорд од 17.505 присутних гледалаца.

Страх од живог песка

Пре две године у селу код мог деде гледао сам како је једна крава и поред труда неких људи да јој помогну потонула у живи песак крај реке. Шта је то живи песак?

Ј. ТРИФУ
Алибунар

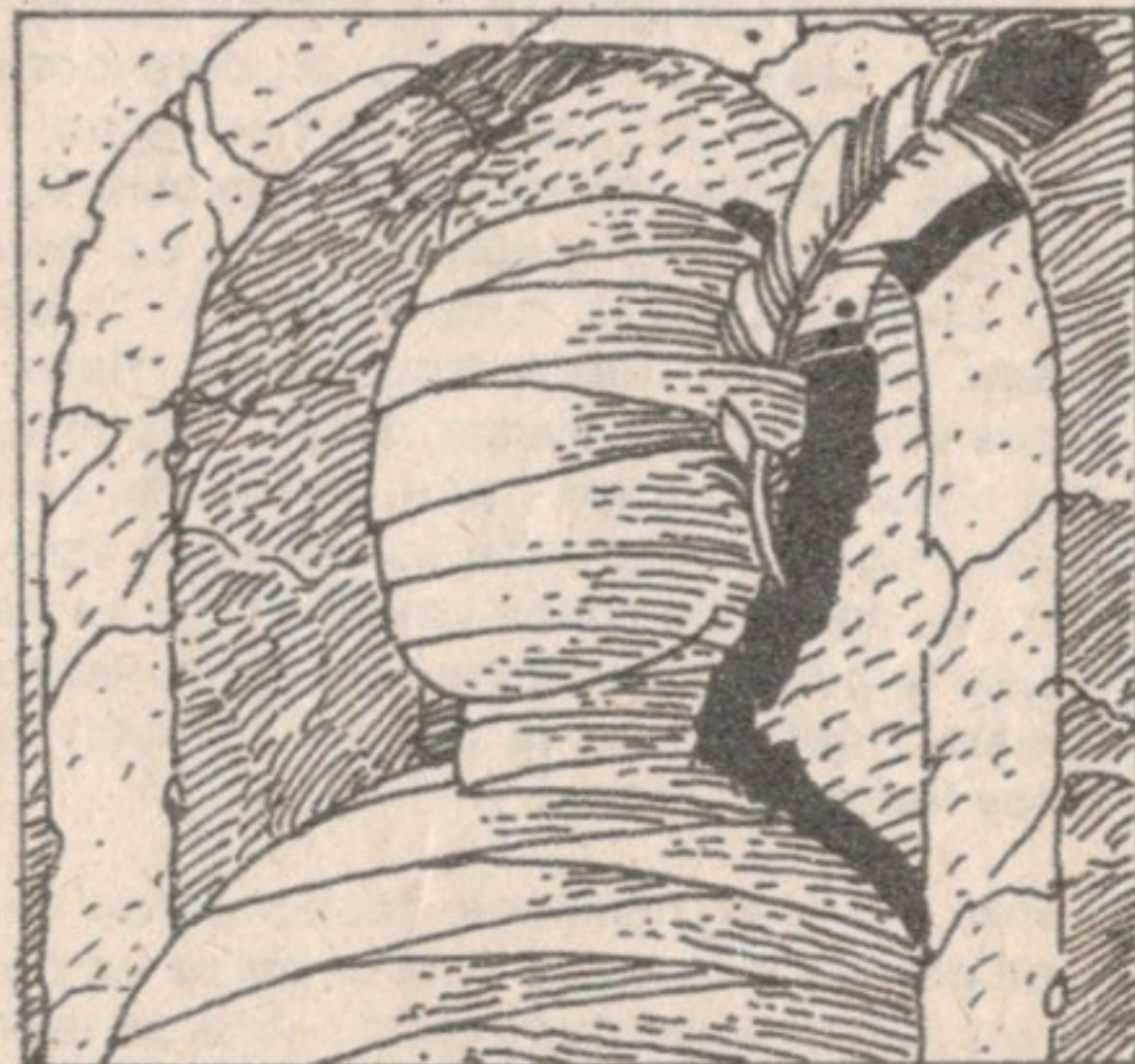
Живи песак обично настаје поред мочварних река са равним обалама. Он се наизглед не разликује од обичног песка, само је лакши и помешан са водом која не може да се оцеди из песка јер се испод налази непропустљив слој чврсте глине. Због тога песак плива на слоју воде, па кад неко у њега угази, песак не може да издржи његову тежину. Паника која захвати жртву најчешће је разлог даљења. А треба се пснати као и у води само што покрети морају да буду лагани. Значи, они који знају да пливају, и остану прибрани, могу да се одрже на површини.

Најстарије чилеанске мумије

Да ли је тачно да су недавно откривене мумије јужноамеричких Индиоса много старије од чувених египатских?

САША РЕЉИЋ
Београд

Мумије пронађене пре десет година у граду Арика, на северу Чилеа, сматрају се старијим од оних у Египту. Ових стотинак припада Индиосима Чинчаро, добро су очуване и старе су преко 8000 година.

„Истина“ за сујеверне

Желим од „Забавника“ одговор на питање које ме дуго мучи: да ли се заиста са длана може прорећи судбина?

ДАНКА
Ковилово

Читање са длана је веома стара „вештина“. Кажемо вештина јер она постоји још од 3000. године пре нове ере, али ни до данас није доказано да линије на длану имају неке везе са предсказивањем судбине.

Читачи судбине, хироманти, придају веома велики значај линијама на длану и длан су поделили на пет делова оивчених одређеним главним линијама. Ове линије разграничавају брегове изнад корена палца, кажипрста, средњег и тако даље. Називају се: Венерин брег, Јупитеров брег, Меркуров... па хироманти на основу њих закључују да ли сте амбициозни, паметни, храбри, срећни или заљубљени, шта вас чека...

Скок од четири и по метра

Да ли вам је познато колико износи најдужи скок кенгура и да ли они живе само у Аустралији?

ГОЦА
Лозовик

Нисмо могли тачно да проверимо да ли се негде у Аустралији одржавају такмичења кенгура у скоку у даљ, али они највероватније, овакву врсту такмичења упражњавају свакодневно у кретању и потрази за храном. Јер, скакање је начин кретања ових животиња. Кенгур има веома кратке предње ноге и изразито дугачке и јаке задње које му и омогућавају да као од шале, прави скокове од 3 до 4,5 метара. Наравно, ово се односи на одраслог кенгура.

Кенгур је једна од најстаријих врста сисара. Живи само у Аустралији и налази се и у државном грбу ове земље.

Опасно препознавање

Прошлог лета волео сам да идем у потрагу за јестивим печуракама, али моја мама углавном их је бацала јер

каже да сам ја сувише мали (имам 11 година) да бих препознао које су добре а које отровне. Да ли је она у праву?

РАНКО
Пожега

Твоја мајка је сасвим у праву што печурке које ти убереш не користи за исхрану. Јер, најбоље су (и најсигурније да нису отровне) оне које се купују у продавници. И много искуснији, и старији, погреше у препознавању печурака, па се догађа да и они који мисле да су непогрешиви у томе, погреше. А последице могу бити трагичне.

ЕНИГМАТИКА

РЕШЕЊА:

Скандинавка: копча, Аврам, Тати, АК, РП, рок, р, а, и, оно, Талични Том, изабрати се, Микан, Арон, иједан, ара, јаја, метод, Атина, сига; Укрштеница: претње, вг, ро, р, ролла, Алберт Нађ, мармелада, Етоал, тат, Никшићани; Индирект: заменице (за менице); Исти квадрати: А1-Е9, Е2-Б6, Ф4-Ц8, А9-Е6; Осмосмерка: кишобран; Испуњаљка: Љубиша Самарџић (чељуст, Србија, кошава, посада, Дамаск, мерџан, плићак); Слововни квадрат: Марадона, раколови, доломити, навити се; Укрштеница за стрпљиве: скок с мотком, клип, палатал, одјавити, ан, "Порги и Бес", вар, узи, КАВ, одувати, ц, Атис, адр, ред, т, осрам, сн, Кенан, Стефан Миленковић, драп, Томислав, нерви, Ети, ср, Акир, екавица, тура, Оти, кармин, тикети, Николај, ај, анолис, Риска, одива, тај, Кносос, танцови, ав, оцена, неколика, Моника; Бројчана укрштеница: Љубљана, играказ, љускери, арка, ил, наочити, цф, Латвија, Еузебио, ако, Креол, хн, м, назначавати, иђ, игала, ац, к, аномалија, одвајати се, Леа, ец, Сања, Салов, Ракел, он, липаво, и, на, Акимовић; Помицаљка: Чока, Илок и Кула; Уљез: Т (остало су ауто-ознаке европских држава); Анаграм: "Крај династије Обреновић"; ДА-НЕ питалице: 1. ДА, Георг Фридрих Хендл, 2. ДА, 3. НЕ, код Ватерлоа 1815., 4. ДА, то је арапско име за Казабланку, 5. НЕ, шахист, 6. НЕ, савезна лига; Ребус: бајат колач (Баја "Т", кола "Ч").

Енигматске стране припрема:
ЕД "Ђорђе Натошевић" Сомбор,
Уређује: Славко Бован.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК БРОЈ 2255

YU ISSN 0032-339X

Први број »Политикиног Забавника« изашао је 28. фебруара 1939. године

Главни и одговорни уредник
Зефиринко Граси
Директор »ПОЛИТИКЕ«
Хаџи Драган Антић

Издаје НП ПОЛИТИКА Д.О.О.
11000 Београд, Македонска 29

Штампа графичко предузеће
»Штампарија Политика«

Председник комисије »ПОЛИТИКА«
др Живорад Миловић

Уредник сјајила
Мирјана Маринковић
Ликовно графички уредник
Соња Јашовић

Редакција
Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевећ, Весна Минић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрновић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић

Техничка редакција
Душан Глушац, Радоје Савић,
Зоран Петканић и Радана Весовић
Секретаријат
Зорица Филиповић

Дописници »ПОЛИТИКЕ« из иностранства:
Петар Поповић (Москва), Душан Пешић (Њујорк), Мирослав Стојановић (Бон), Дарко Рибнићар (Париз), Душан Симић (Лондон), Бошко Јакшић (Рим), Верица Рупар (Будимпешта) Момчило Пантелић (Пекинг), Радислав Ђук (Атина)

Редакција »ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК«
Македонска 31, 11001 Београд,
Поштански факс 124.

Телефони: секретаријат 3224-471,
редакција 3224-483, техничка редакција 3226-620, централа 3224-191 и 3225-761,
претплата: 3228-776.
Маркетинг агенција: Македонска 31/1,
телефон 3220-645.

Рукописи, фототографије и цртежи се не враћају.

На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Претплата за нашу земљу
1 месец 7,80.- 3 месеца 23,40.- 6 месеци 46,80.-

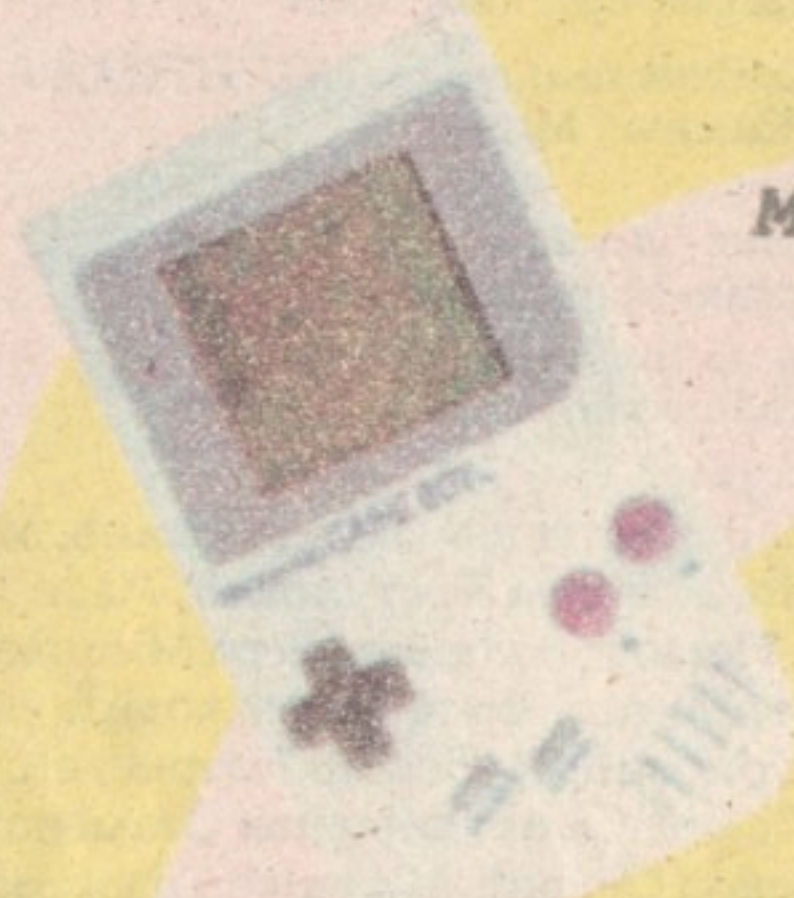
Претплата на жиро рачун број
4081-603-3-42104, уз обавезну назнаку НИП
»ПОЛИТИКА« — ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ
»ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК«

ОБАВЕШТЕЊЕ ПРЕТПЛАТНИЦИМА
ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО — ПОЛУГОДИШЊА:
USD 40.-, DEM 90.-, SEK 380.-, FRF 210.-, CHF 70.-
Претплата се врши преко фирме
»EINS PLUS ZWEI« GmbH, FRANKFURT/M
у противвредности валута USD или DEM, и то:
DEUTSCHE BANK AG, Fr/M. (BLZ 50070010)
За DEM — КОНТО — 092430800
За USD — КОНТО — 05092430801
Код уплате обавезно навести — »Сврха плаћања«
ПРЕТПЛАТА НА »ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК« — откуп дуга.
Копију уплате обавезно послати на факс бр.
++ 381 11 3228 776 или на адресу:
Предузеће »ПОЛИТИКА«
11000 Београд, 29. новембра 24, Југославија

Годишњу претплату на лист не примамо.
Трошкови АВАО превоза плаћају се посебно, независно од претплатне цене листа.

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника одговорних за садржину.

I KAKO IZGLEDA TAJ DEČKO, TAJ GAME BOY ZBOG KOGA IMAS ČVORUGU?

Ma to uopšte nije dečko, nego... Izgleda kao
onaj tetris za poneti, ali je u stvari mali
kompjuter koji radi na baterije i može da se
stavi i u džep. Ima na sebi ekran i komande i
super muziku koja sve vreme svira. Ima

kasetice sa igricama koje se zovu kertridži i koje
se stavljaju u njega. Igrao sam Miki Mause,

super igra, pa onda igru o džungli, znaš onu ima

i knjiga i crtani, pa super karate igru Mortal

Kombat. Onda sam promenio kertridž i

igrao sasvim druge igrice: Donky Kong, porodicu

Kremenko, pa Jurassic park, sigurno si gledao

film, Super Mario Land za tu igru mora

da si čuo i ...

... i potpuno sam se zaneo. I onda se

odjednom ispred mene stvorila bandera i ostalo znaš.

Nego, kažem ti, taj GAME BOY je super stvar ...

BEOSOFT

421-355, 429-848

svakoga dana od 8 do 21 h

РЕКЛИ СУ...

Велики људи су метеори
чија је судбина да изгоре
како би Земља могла оста-
ти осветљена.

Наполеон Бонапарта
француски војсковођа
и цар
(1769–1821)

Само они који се усуђују
да претрпе велике неуспе-
хе могу да постигну велике
успехе.

Роберт Кенеди
амерички политичар
(1925–1968)

Никада се не осврћи
уназад сем ако немаш на-
меру да кренеш тим путем.
Мексичка пословица

Невоља нас чини мудри-
јима; у благостању не уме-
мо да ценимо праве вред-
ности.

Сенека
римски филозоф
(3–65)

Шта је досада? Жеља
за жељама.

Лав Николајевич Толстој
руски писац
(1828–1910)

Сваки човек цени себе
више од других, али миш-
љење других о себи увек
цени више од сопственог.
Марко Аурелије
римски цар
(121–180)

Ми знамо да је ласкање
отров, али његов мирис
нас опија.

Човек који је одлучио да
направи каријеру не може
да траћи време на своју
супругу и пријатеље, он
мора у потпуности да га
посвети својим непријате-
љима.

Марк Твен
амерички писац
(1835–1910)

Човек који плива уз
струју најбоље познаје ње-
ну снагу.

Вудроу Вилсон
амерички државник
(1856–1924)

Коњ никада не трчи тако
брзо као кад мора да сус-
тигне и престигне друге ко-
ње.

Овидије
римски песник
(43. пре н.е.–14. н.е.)

Сви свирепи људи опи-
сују себе као узор отворе-
ности.

Тенеси Вилијамс
амерички писац
(1914–1983)

Оптимиста тврди да жи-
вимо у најбољем од свих
могућих светова а песи-
миста се плаши да је то ис-
тина.

Оскар Вајлд
енглески писац
(1854–1900)

Жена је као врећица ча-
ја; не знате колико је јака
све док је не убаците у
врелу воду.

Ненси Реган
супруга америчког
председника Регана

Што су веће потешкоће
које треба савладати већа
је и слава.

Цицерон
римски филозоф,
државник и говорник
(106–43. пре н.е.)

Постоји сигуран начин
да установите да ли је неки
човек честит – упитајте га
да ли је такав. Ако одгово-
ри потврдно, знаћете да је
непоштен.

Гручо Маркс
амерички глумац
(1890–1977)

Ако мислите да неки чо-
век заслужује да буде по-
хваљен, учините то сада
јер он неће бити у стању
да прочита шта пише на
његовом надгробном спо-
менику.

Шпанска пословица

м.п. 1995

